ISSN: 2458-9292

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

YÜKSEK ÖĞRETİM DERGİSİ

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL 2016 / SAYI 1

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

YÖK YÜKSEK ÖĞRETİM DERGİSİ

Sahibi
Prof. Dr. M. A. Yekta SARAÇ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Süleyman Necati AKÇEŞME

Yayın Kurulu
Prof. Dr. Rahmi ER
Prof. Dr. Hayati DEVELİ
Prof. Dr. Sezer Ş. KOMSUOĞLU
Prof. Dr. Özer KANBUROĞLU
Şener ASLAN
Fatih TIĞLI
Ali BULUT

Görsel Yönetmen ve Tasarım
Kader AÇIK

Dergi İletişim
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
06539 Bilkent Ankara-Türkiye
E-Posta: webadmin@yok.gov.tr
Telefon: +90 (312) 298 70 00

Basım Yeri
Oluşur Basım Hizmetleri A.Ş.
Yüzyıl Mahallesi Mas-Sit.
Matbaacılar Sitesi 4. Cad.
No: 52-53 Bağcılar
İstanbul – Türkiye

ISSN: 2458-9292

Yılda 4 kez yayımlanır.
2.000 Adet basılmıştır.

Dergideki tüm yazıların her türlü hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Sunuş

Yüksek Öğretim Dergisi'nin ilk sayısını çıkarmanın mutluluğunu ve sevincini yaşıyoruz.

Türk yükseköğretiminde bugün itibariyle, 109 Devlet ve 76 Vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 185 üniversitemiz bulunmaktadır. Bu üniversitelerimizde 6 milyon 800 bin öğrencimiz eğitim görmektedir. Rusya'dan sonra Avrupa eğitim alanında öğrenci sayısı açısından ikinci büyük ülkeyiz.

Üniversitelerimiz, yurt sathında büyük bir devletin geleceğini inşa ediyorlar, hep birlikte 2023 hedefini yakalamak istiyoruz. Bunun için başarıyı çok istemeye, olağanüstü azimle çalışmaya ve dayanışmaya ihtiyacımız var. Yükseköğretimde üstün nitelikli insan gücünü yetiştirmek, teknoloji geliştirme yeteneği ve kurumsal kalite anlayışını oluşturmak önümüze koyduğumuz ana hedeflerdir. Akademisyenlerimiz bu amaçlar doğrultusunda uzun vadeli çalışma planları ortaya koyuyorlar. Hepsine teşekkür ediyorum.

Yetiştirdiğimiz genç nesillere, hayal ettikleri geleceğe ve imkânsız görülen başarılara ancak kendilerine güvenmekle ve çok ciddi çalışmalarla ulaşılabileceğini öğretmek istiyoruz. Bu kapsamda uluslararası bilimsel ilişkileri destekliyoruz, ayrıca dünyanın her tarafından öğrencileri yükseköğretim almak üzere ülkemize davet ediyoruz. Uluslararası öğrenci sayımız bu yıl 100 bini aşmış bulunuyor. Gelecek 10 yıl bu konulan hedeflerin sonuçlarının alındığı yıllar olacaktır.

Yeni YÖK anlayışı ile hedeflere hızla ulaşacağımız ana noktaları belirlemeye, geliştirmeye, öğrencilerimizi ve akademik dünyayı 21. yüzyıl için gerekli bilgi birikimiyle donatmak için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz.

Dergide üniversitelerimizde yapılan bir birinden kıymetli çalışmalara ve bu çalışmaların sonuçlarına yer vereceğiz. Kamuoyunun Anadolu'nun her köşesinde değer bulan bu gelişmeleri hissetmesini sağlayabilmeyi diliyoruz.

Ayrıca dergimizde üniversitelerimizin tarihi ve kurumsal hafızası ile ilgili bilgiler de sunmak istiyoruz. Bu sayıda size en eski devlet ve en eski vakıf üniversitelerimizden bahsedeceğiz.

Yükseköğretim dergisi ile temel amacımız, küresel ve ulusal yükseköğretimdeki gelişmelere temas etmek, üniversitelerimizin başarılarını, uluslararası değer bulan çalışmalarını ve akademisyenlerimizin yükseköğretime yön veren fikirlerini ifade ettikleri yazıları sizlere sunabilmektir.

Derginin yayına girmesinde emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Sevgi ve saygı ile...

Prof. Dr. M. A. Yekta SARAÇ
YÖK Başkanı

İÇİNDEKİLER

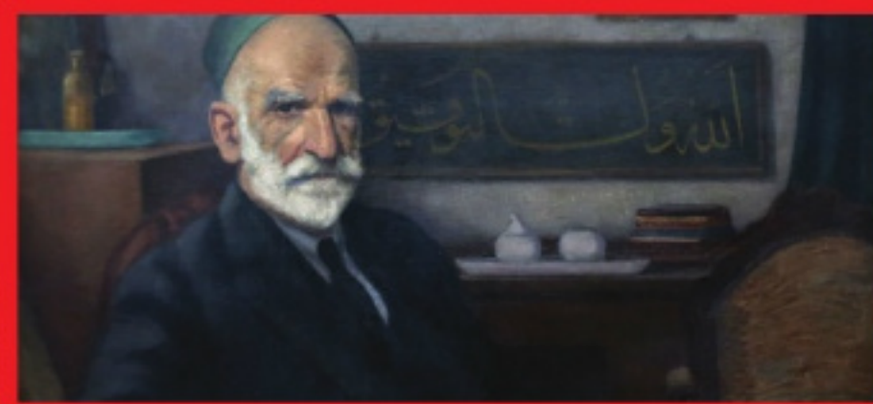
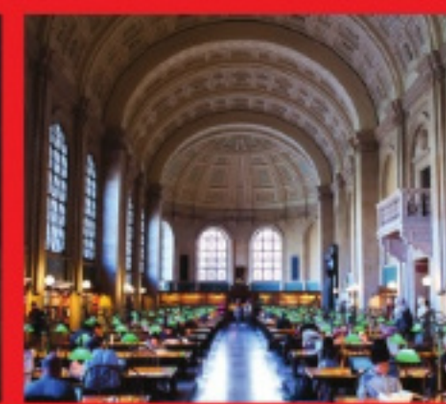

6 YÜKSEKÖĞRETİM VE 4. ENDÜSTRİYEL DEVRİMİNCE KONUMLANMIŞ ZORLUKLAR

9 AAU, AEARU, LERU, GO8, RU11, RUSSELL GRUBU VE U15 KANADA TARAFINDAN SUNULAN LEIDEN BİLDİRİSİ: KÜRESEL ARAŞTIRMA ÇEVRESİNDE SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERİNİN ROLÜ

15 İSTANBUL DÂRÜLFÜNÛNU EDEBİYAT MEDRESESİ TARAFINDAN MUSTAFA KEMAL'E VERİLEN FAHRÎ MÜDERRİSLİK UNVANI

19 İKİ SES BİR DÜNYA: ÜMMÜ GÜLSÜM VE FEYRUZ ORTADOĞU'DA MÜZİK VE TOPLUM

22 TÜRKİYE'DE MESLEK YÜKSEKOKULLARI

27 TÜRKİYE'DE SAĞLIK BİLİMLERİNDE DOKTORA PROGRAMLARI: KRİTİK BİR DEĞERLENDİRME

30 DÜNYANIN BİLİM VE İNOVASYON BAŞKENTİ BOSTON TÜRKİYE İLE İLİŞKİLER

34 21. YÜZYILDA YÜKSEKÖĞRETİM: ÜNİVERSİTE 4.0

36 İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ 1453

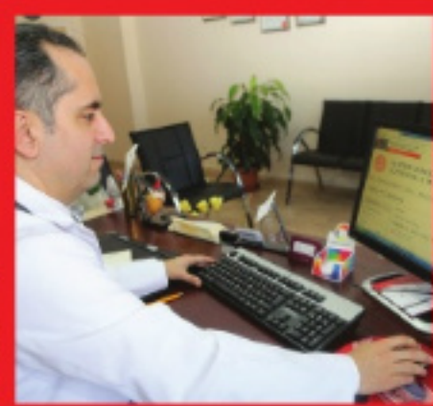

40 BİLKENT ÜNİVERSİTESİ: İLK VAKIF ÜNİVERSİTESİ

44 PROF. DR. YÜCEL TANYERİ İLE LOGO ÜZERİNE SÖYLEŞİ

47 DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ DENİZ BİLİMLERİ VE TEKNOLOJİSİ ENSTİTÜSÜ

50 YÜKSEKÖĞRETİM AKADEMİK ARAMA SİSTEMİ

51 YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAM ATLASI

52 YABANCI AKADEMİSYEN BİLGİ SİSTEMİ

53 ÜNİVERSİTELERİMİZDEN HABERLER

57 GENÇ AKADEMİSYENLERE BİLGİ SUNUMU ÜNİVERSİTELER İÇİN TÜBİTAK AR-GE PROJELERİ DESTEK PROGRAMLARI

60 YÜKSEKÖĞRETİM KURULU FAALİYETLERİ (2014 KASIM – 2016 TEMMUZ)

76 BASINDA YÖK

YÜKSEKÖĞRETİM VE 4. ENDÜSTRİYEL DEVRİMİNCE KONUMLANMIŞ ZORLUKLAR

Prof. Maria Helena Nazare*

Endüstriyel devrim, makinaların imalat yöntemlerinde olduğu kadar insanların yaşam tarzlarını da değiştirdiği akıma verilen addır. Devrimin ilk olarak 1750 yılları civarında Britanya'da başladığı, su ve buhar gücününün üretim ve ulaşım mallarını makineleştirmek için kullanıldığı ifade edilir. İkinci devrim 19. yüzyılda seri üretim yaratmak için elektiriğin kullanılması ve üçüncüsü üretimi otamatikleştirmek için bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması olarak tanımlanır. Hepsi de iş dünyasında köklü değişiklikler ile ciddi toplumsal zorluklarla karşılaştılar. Bütün bu gelişmeler iş dünyasını yoğun etkiledi, iş kayıplarına yol açtı ve iş dünyasında yeni becerilerin kazanılması gerekliliğini doğurdu. Ancak bunların arasındaki temel fark değişimin hızının, hızla yükselişe geçtiğidir.

Robotiklerden genetiğe kadar günlük yaşamlarımızda teknolojinin karışımı ve füzyonunun etkisini tecrübe etmeye başladık. Dünya ekonomisini ve yaşamlarımızı bir kez daha altüst edecek bu dönem de artık 4. endüstriyel devrim olarak adlandırılmaktadır.

Dünya ekonomi forumu tarafından desteklenen ve politika, ekonomi ve bilimde dünya liderlerinin buluştuğu Davos Ocak 2016'da tema bu konuydu. İlginçtir ki toplantıda işsizlik ekonomisinden yapay zekâya kadar her türlü tartışmada üzerine önem atfedilen en genel referans eğitim olmuştur.

Aslında, öngörülen değişiklikler, Yükseköğretimin güçlü desteğine, farkındalık yaratmasına ve bu kavramların toplum tarafından değerlendirilmeye alınmasına gereksinim duymaktadır.

Üniversite eğitimi tanım olarak araştırma tabanlı bir eğitimdir ve bu misyon devam etmelidir. Doktora eğitimi Salzburg ilkelerine sadık kalarak özgünlük ve orijinallik kavramını temel almalıdır. Ancak toplum günümüzde üniversitelerden yeni bir devrim beklemektedir; hem yeni bilginin oluşturulması, hem de mezunların hayat boyu eğitiminde yetkin yönetim mekanizmalarına ve yapılarına sahip olması. Tüm bunları göz önünde bulundursak yeni gerçekler, disiplinler arası yaklaşımlara ve güçlü etik kuruluşlara gereksinim duymaktadır.

Çoğu ülkede mezunların daha profesyonel bir profil ile eğitilmeleri için eğitim Uygulamalı Bilimler Üniversitelerine verilmiştir. Bu bağlamda, Uygulamalı Bilimler Üniversiteleri diğer üniversitelerden farklı bir yapıya sahiptirler ve ana kavram olarak yerel ve bölgesel ekonomiye doğrudan destek sağlayan bir çalışma politikası izlemektedir-

*EUA Başkanı (2012-2015) Universidade de Aveiro, Portugal

Diğer bir endişe de bugünlerde doktora eğitiminin moda gibi gelişigüzel (silo) yürütüldüğüdür. Son yıllarda doktora eğitimine veya lisansüstü okula sahip üniversitelerde transfer edilebilir becerilerin ediniminin sağlanmasında kayda değer değişiklikler olmuştur. Bu değişikliklerdeki ana hedef doktora mezunlarının akademinin dışında da iş bulabilmesi, çalışabilmesi için, iş dünyasınca da beklenen yeterliliklerin doktorantlara kazandırılmasıdır. Ancak, bazı istisnalar hariç hala doktora eğitiminde sadece kalite eğitimine odaklanılması ve diğer çalışmaların göz ardı edilmesi de bir kritik alan oluşturmaktadır.

Şuan için gözüken önemli bir zorluk eğitimin disiplinler arası bir çevrede verilmesini garantilemektir. Böylece mezunlar hangi seviyede olursa olsunlar sadece birbirinin dilini anlamakla kalmaz aynı zamanda disiplinler arası takımlar içinde çalışabilirler.

Söylemek istediğim son fakat diğerleri kadar önemli husus da eğitimin tüm seviyelerinde en temel ihtiyaç etik değerlerin kazandırılmasıdır.

Ben şahsen dünyanın her yerindeki üniversitelerin öngörülen zorluklarla mücadele edebileceklerine inanıyorum ve ihtiyaç duyulan değişikliklere öncülük edeceklerine güveniyorum.

Prof. Maria Helena Nazare
Mayıs 2016

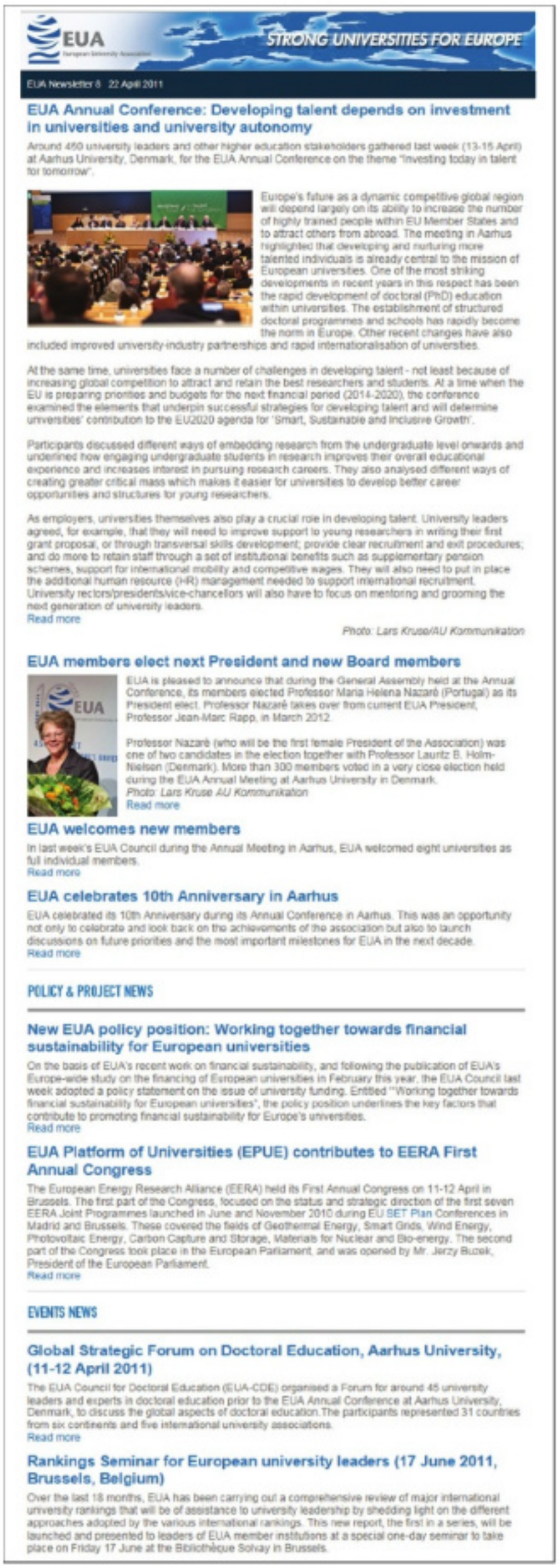

EUA
STRONG UNIVERSITIES FOR EUROPE

EUA Newsletter 8 22 April 2011

EUA Annual Conference: Developing talent depends on investment in universities and university autonomy

Around 450 university leaders and other higher education stakeholders gathered last week (13-15 April) at Aarhus University, Denmark, for the EUA Annual Conference on the theme "Investing today in talent for tomorrow".

Europe's future as a dynamic competitive global region will depend largely on its ability to increase the number of highly trained people within EU Member States and to attract others from abroad. The meeting in Aarhus highlighted that developing and nurturing more talented individuals is already central to the mission of European universities. One of the most striking developments in recent years in this respect has been the rapid development of doctoral (PhD) education within universities. The establishment of structured doctoral programmes and schools has rapidly become the norm in Europe. Other recent changes have also included improved university-industry partnerships and rapid internationalisation of universities.

At the same time, universities face a number of challenges in developing talent - not least because of increasing global competition to attract and retain the best researchers and students. At a time when the EU is preparing priorities and budgets for the next financial period (2014-2020), the conference examined the elements that underpin successful strategies for developing talent and will determine universities' contribution to the EU2020 agenda for 'Smart, Sustainable and Inclusive Growth'.

Participants discussed different ways of embedding research from the undergraduate level onwards and underlined how engaging undergraduate students in research improves their overall educational experience and increases interest in pursuing research careers. They also analysed different ways of creating greater critical mass which makes it easier for universities to develop better career opportunities and structures for young researchers.

As employers, universities themselves also play a crucial role in developing talent. University leaders agreed, for example, that they will need to improve support to young researchers in writing their first grant proposal, or through transversal skills development; provide clear recruitment and exit procedures; and do more to retain staff through a set of institutional benefits such as supplementary pension schemes, support for international mobility and competitive wages. They will also need to put in place the additional human resource (HR) management needed to support international recruitment. University rectors/presidents/vice-chancellors will also have to focus on mentoring and grooming the next generation of university leaders.
Read more

Photo: Lars Kruse/AU Kommunikation

EUA members elect next President and new Board members

EUA is pleased to announce that during the General Assembly held at the Annual Conference, its members elected Professor Maria Helena Nazaré (Portugal) as its President elect. Professor Nazaré takes over from current EUA President, Professor Jean-Marc Rapp, in March 2012.

Professor Nazaré (who will be the first female President of the Association) was one of two candidates in the election together with Professor Lauritz B. Holm-Nielsen (Denmark). More than 300 members voted in a very close election held during the EUA Annual Meeting at Aarhus University in Denmark.
Photo: Lars Kruse AU Kommunikation
Read more

EUA welcomes new members

In last week's EUA Council during the Annual Meeting in Aarhus, EUA welcomed eight universities as full individual members.
Read more

EUA celebrates 10th Anniversary in Aarhus

EUA celebrated its 10th Anniversary during its Annual Conference in Aarhus. This was an opportunity not only to celebrate and look back on the achievements of the association but also to launch discussions on future priorities and the most important milestones for EUA in the next decade.
Read more

POLICY & PROJECT NEWS

New EUA policy position: Working together towards financial sustainability for European universities

On the basis of EUA's recent work on financial sustainability, and following the publication of EUA's Europe-wide study on the financing of European universities in February this year, the EUA Council last week adopted a policy statement on the issue of university funding. Entitled "Working together towards financial sustainability for European universities", the policy position underlines the key factors that contribute to promoting financial sustainability for Europe's universities.
Read more

EUA Platform of Universities (EPUE) contributes to EERA First Annual Congress

The European Energy Research Alliance (EERA) held its First Annual Congress on 11-12 April in Brussels. The first part of the Congress, focused on the status and strategic direction of the first seven EERA Joint Programmes launched in June and November 2010 during EU SET Plan Conferences in Madrid and Brussels. These covered the fields of Geothermal Energy, Smart Grids, Wind Energy, Photovoltaic Energy, Carbon Capture and Storage, Materials for Nuclear and Bio-energy. The second part of the Congress took place in the European Parliament, and was opened by Mr. Jerzy Buzek, President of the European Parliament.
Read more

EVENTS NEWS

Global Strategic Forum on Doctoral Education, Aarhus University, (11-12 April 2011)

The EUA Council for Doctoral Education (EUA-CDE) organised a Forum for around 45 university leaders and experts in doctoral education prior to the EUA Annual Conference at Aarhus University, Denmark, to discuss the global aspects of doctoral education.The participants represented 31 countries from six continents and five international university associations.
Read more

Rankings Seminar for European university leaders (17 June 2011, Brussels, Belgium)

Over the last 18 months, EUA has been carrying out a comprehensive review of major international university rankings that will be of assistance to university leadership by shedding light on the different approaches adopted by the various international rankings. This new report, the first in a series, will be launched and presented to leaders of EUA member institutions at a special one-day seminar to take place on Friday 17 June at the Bibliothèque Solvay in Brussels.

HIGHER EDUCATION AND THE CHALLENGES **POSED BY THE 4TH INDUSTRIAL REVOLUTION**

Prof. Maria Helena Nazare, EUA Former President (2012-2015) Universidade de Aveiro, Portugal

Industrial revolution is the name given the movement in which machines changed people's way of life as well as their methods of manufacture. The first, began in Britain around 1750, used water and steam power to mechanize production and transport goods. The second, already in the 19th century, used electricity to create mass production and the third saw the use of information and communication technology to automate production. All where accompanied by serious societal challenges with massive alteration in the job market. Jobs being lost and needs for new skills. There is however a fundamental difference among them which is the speed of change which has been increasing.

We are now starting to experience the impact on our daily life of a mixture and fusion of technologies, from robotics to genetics that will disrupt our lives and the world economy once again. That movement is already called the 4th industrial revolution.

The January 2016 meeting in Davos of world leaders in policy, economics and science, promoted by the world economic forum, was dedicated to this theme. It is interesting to verify that the most common reference in all the debates, from a jobless economy to artificial intelligence, was education.

Indeed, the anticipated changes need answers from all society and in particular early awareness and strong support from Higher Education.

University education is by definition research based education and so it should continue to be. Doctoral education, faithful to the Salzburg principles, must be based on original work. However nowadays society requires from universities a new revolution, that is to have in place structures and governance mechanisms capable of dealing with both the creation of new knowledge, the education of graduates and the retraining of graduates. All this bearing in mind that the new reality requires multi-disciplinary approaches and a strong ethical foundation.

In many countries the education of graduates with a more professional profile is intrusted to Universities of Applied Science, different therefore from universities, and those should work in a way that provides direct support to the local and regional economy. Whatever the local reality is it is the smoothness of the path for students moving from vocational into university education that matters.

Another concern is that doctoral education still is, nowadays, very much organised in a silo like fashion. It is true that of recent years, considerable changes have occurred in universities with the creation of doctoral or graduate schools to promote, among other things, acquisition of transferable skills. That movement resulted mainly from the recognition that PhD graduates would have to find employment outside academia and where not equipped with the right skills to perform in a satisfactory manner. However, a fair criticism would be that, so far and with some notable exceptions, such doctoral or graduate schools are more concerned with guaranteeing quality and common regulations than anything else.

The present challenge is to guarantee that education occurs in a multidisciplinary environment. So that graduates, at whatever level, not only understand each other language (not in the literal sense) so being able to perform in multidisciplinary teams.

Last but not least ethics should be the most fundamental requirement present at all education levels.

I trust universities all over the world will once again face up to the challenges anticipating and perhaps leading the needed change.

Prof. Maria Helena Nazare
May 2016

AAU, AEARU, LERU, GO8, RU11, RUSSELL GRUBU VE U15 KANADA TARAFINDAN SUNULAN LEIDEN BİLDİRİSİ

KÜRESEL ARAŞTIRMA ÇEVRESİNDE SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERİNİN ROLÜ

Tercüme: Şerife Deniz Kolat*

AMAÇ

Sosyal ve beşeri bilimler, modern küresel sorunları işaret etmek ve ortaya çıkan fırsatları kavramakta çok önemlidir. Dünyanın karşılaştığı her sorunun bir insan boyutu vardır ve bireylerin, toplulukların ve toplumların çabası ve desteğini dikkate almadan bir çözüme ulaşmak mümkün değildir. Sosyal ve beşeri bilimler bu sorunların insani boyutunu anlamak için gerekli olan insan tepkisi, davranışı ve sosyal hayatına ilişkin bilgiyi işlemekte ve bunlara uygulanabilir çözümler getirmektedir. Bu konulara ilişkin disiplinlerin merkeziyeti nedeniyle, içsel değerlerinin yanında, küresel araştırma çevresinde sosyal ve beşeri bilimleri yaygınlaştırmak, büyütmek ve geliştirmenin önemi büyüktür. Bu bildirinin amacı, sosyal ve beşeri bilimlerin yeni küresel toplumda oynadığı temel rolü vurgulamak ve disiplinler arası araştırma aracılığıyla sorunların çözümünde genişletilmiş rolünü duyurmaktır.

Ekim 2013'te kendi bölgelerinde bulunan araştırma odaklı üniversitelerini temsil eden dört grup modern araştırma üniversitelerinin on özelliğine ilişkin Hefei Bildirisini imzalamışlardır. O tarihten bu yana diğer bölgelerdeki araştırma odaklı üniversiteleri temsil eden benzer beş grup söz konusu bildiriyi imzalayarak desteklerini göstermişlerdir. Bu gruplar şöyledir; Avrupa Araştırma Üniversiteleri Ligi (LERU), Amerikan Üniversiteleri Birliği (AAU), Doğu Asya Araştırma Üniversiteleri (AEARU), Sekiz Avustralya Grubu, RU11 Japonya, Russell Grup (UK) ve U-15-Kanadalı Araştırma Üniversiteleri Grubu.

Hefei Bildirisinin amacı araştırma üniversitelerinin, modern toplumlarda benzersiz bir rol oynayan ve bu özelliklerin altını çizen değerleri, standartları ve davranışları koruyan, geliştiren ve büyüten bir politika anlayışı gerekliliğine dikkat çekilmesini mümkün kılan bu genel özelliklerinin önemini saptamak ve kabul etmektir. Bildiri, çoğu ülkede sıkı mali önlemlerin alındığı ve belirsiz bir ekonomik görünüşü olan küresel çevrede ortaya çıkmıştır.

Böyle bir ortamda karar vericiler eğitim, araştırma ve burs alanlarındaki yatırımlarının hızlı ve pratik sonuçlar vermesini bekleyerek, artan şekilde kısa vadeli bir bakış açısına sahiptiler.

Bu politika ortamının bir sonucu, uygulamalı alanlar üzerinde bilim, teknoloji, mühendislik ve matematiksel (STEM) araştırmaya daha fazla odaklanılması için yapılan artan baskı ile bu disiplinlerin öğretilmesindeki mesleki yönlerin artırılması olmaktadır. Sosyal ve beşeri bilimler (SSH) disiplinlerinde, bazı durumlarda eğitim ve araştırmanın her

*Öğr. Gör. Batman Üniversitesi

ikisinde de en azından belli disiplinler için devlet desteği ihtiyacını sorgulayan daha sert tartışmalar yaşanmaktadır. Fakat küresel toplum dünyanın karşılaştığı temel sorunları işaret eden gerekli bilgi ve uzmanlığı geliştirecekse SSH disiplinlerine yatırım yapmak hayati önem taşımaktadır. Böylece STEM araştırması tarafından sunulan olanakların etkili biçimde kullanımı ile artan biçimde etkileşimli ve birbirine bağımlı dünyada toplumların ve bireylerin daha etkin çalışmaları mümkün olabilecektir.

Bu bildirinin imzacıları aşağıdaki konularda işbirliği halinde çalışmak için söz vermişlerdir:

• SSH disiplinlerinin kurumları içinde etkili destek almalarını ve kurumsal müfredatın oluşturulmasında belirgin payı olmasını sağlamak;

• Bu disiplinlerin ulusal ve küresel refaha katkılarını açığa çıkararak SSH disiplinlerinin ülkeleri ve bölgeleri içerisindeki öneminin tanınırlığını artırmak;

• SSH araştırmasının ve eğitim programlarının faydalarının hükümetler, özel sektörler, bağışçılar ve öğrenciler tarafından yapılan SSH araştırması, bursları ve eğitim yatırımlarının geri dönüşünü azami seviyeye çıkarmak için daha geniş bir topluluğa gereksiz bir sınırlama getirmeden devam etmesini sağlamak;

• SSH araştırmasına güçlü finansman ve desteği yaygınlaştırmak;

• Dünyanın sosyal ve kültürel gerçekliklerine katkıda bulunan benzerlik ve farklılıklarını daha derinden ve ortaklaşa anlamak amacıyla SSH alanlarında uluslararası işbirliğini harekete geçirmek;

RUSSELL INTERNATIONAL EXCELLENCE GROUP

• Doğal bilimler, fen bilimleri ve mühendislikten yararlanarak, küresel sosyal zorluklara disiplinler arası yaklaşımı içeren ileri küresel araştırma işbirliklerini sağlamak.

GİRİŞ

Sosyal ve beşeri bilimlerin farklı metodolojileri ve bakış açıları olsa da, ikisi birlikte dinamik ve çok boyutlu karmaşık bir dünyada insan olmanın ne demek olduğunu anlamamıza yardım etmektedir .

• Felsefi ve tarihsel bakış açıları ile hassas düşünce ve yaratıcı tepkinin önemini vurgulayarak, beşeri bilimler–dil bilimleri, edebiyat, tarih, hukuk, felsefe, din ve sanatları içeren-bireylere kültürel çeşitliliğe daha derin bir anlayış sağlayarak böylece insan ifadesi, eylemleri ile kuruluşları hakkında bilginin küresel toplanmasını genişletmekte, güncellemekte, kendi potansiyellerini yerine getirmekte ve yaratıcı düşünceyi hızlandırmakta yardım etmektedir.

• Sosyal bilimler–antrolopoloji, ekonomi, sosyoloji, psikoloji, eğitim, beşeri coğrafya, siyasel bilimi ve yönetimi dahil-bireyler, gruplar ve toplumlar olarak hayatlarımızdaki yol ayrımlarını açığa çıkarmaktadır. Ayrıca ihtiyaç anında küresel değişimin ciddi değişimine ve çatışmasına karşı gözlemsel, niteliksel, niceliksel yaklaşımlar ve deneysel yöntemlerle sorular yönlendirmektedir.

Araştırma odaklı üniversitelerdeki sosyal ve beşeri bilimler araştırması bursları, küresel anlayışı yayarak, ulusal ekonomileri canlandırarak ve vatandaşları eğiterek bir ulusun vatandaşlarının hayat kalitesini geliştirecek yeni anlayışlara öncülük eden bilginin yaygınlaştırılmasını odaklanmaktadır.

Amerikan Sanat ve Bilimler Akademisi, Konunun özü / *http://www.humanitiescommission.org/_pdf/hss_report.pdf*

Küresel Anlayışı Yaygınlaştırmak

Sosyal ve beşeri bilimler benzerliklerimizi ve farklılıklarımızı nasıl anlayacağımızı, yorumlayacağımızı ve saygı göstereceğimizi bize öğretmektedir. Çünkü artan karşılıklı bağımlılık, artan kültürel, sosyal ve ekonomik heyecanlar getirmektedir. Başarılı ekonomik ve sosyal kalkınmaya dayalı huzurlu ve sürdürülebilir bir gelecek farklı bakış açısı farkındalığı ile farklı kültürlerin, tarihlerin ve sosyal kuruluşların mutabakatını gerektirmektedir. Ortak mutabakat ekonomik ve sosyal gelişmenin mümkün olabileceği huzurlu ve istikrarlı bir dünya için gereken saygıyı teşvik edebilir.

Bu bağlamda, sosyal ve beşeri bilimler ile ülke bazlı veya alan bazlı çalışmalar arasındaki ilişkiyi tekrar incelemek önemli olmaktadır. Alansal ve bölgesel çalışmalar insan toplumu hakkında yeni anlayışları üretecek ortamı kurmaktadır. Bunlar ayrıca yeni bilgi ve anlayışı üreten disiplinlerin sınırlarını genişletecek disiplinler arası teori ve yöntemin kaynakları olmaktadırlar.

Milletleri Canlandırmak

Yenilikçi toplumlar, sosyal, kültürel ve ekonomik değişiklikleri anlama, sindirme ve itki kabiliyeti olanlardır. Etkili gelişim ve sosyal politikaların etkili uygulanması, bugünün fırsatlarını yaratan ve zorluklarıyla yüzleşen bireylerin ve grupların davranışlarının anlaşılmasını doğal süreç olarak gelişmesini gerektirir. Sosyal bilimlerde ve beşeri bilimlerde yapılan araştırmalar, bireysel yaratıcılığın ve ilhamın teşvikinin sosyal istikrar, sosyal gelişim ve sosyal anlayışın sorunlarının çözümü olarak belirler.

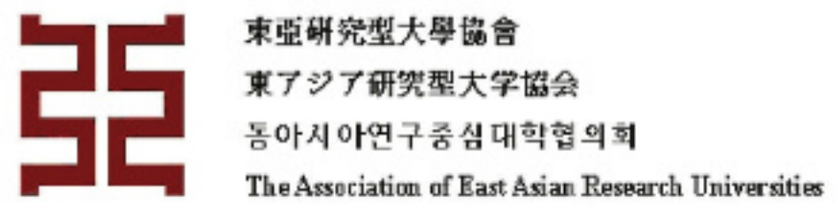

Vatandaşları Eğitmek

Beşeri ve sosyal bilimler araştırmaları, sivil kurumları, vatandaş katılımı ve toplumun temelleri hakkında bilgi ekimini ve yayılmasını teşvik eder. Dünya için sürdürülebilir bir gelecek küresel vatandaşların beşeri ve sosyal bilimlerdeki eğitimlerine önemli ölçüde bağlıdır. Bu ifadenin odağı sosyal ve beşeri araştırmalar olsa bile, birinci derece (lisans) öğrencileri için araştırma ve canlı eğitim müfredatları arasındaki bağlantıyı kabul etmek önemlidir. Kendi araştırma gündemlerine ek olarak güçlü beşeri ve sosyal bilimler fakülteleri, bir parçası oldukları kurumların eğitim misyonlarının göze çarpmasına ve etkinliğine katkıda bulunur. Gerçekten de, "genel müfredat" bağlamında bu disiplinler giderek birbirine bağlanmışlığı çizilmesi gereken bir dünyada eğitimli vatandaşlar sağlamanın yanı sıra gelecekteki sosyal ve beşeri bilimler araştırmacılarına ve bilim adamlarına temel eğitim sağlamada çok önemli bir rol oynar.

Küresel Zorluklarla Mücadele

Dünya hızla değişmekte bireyleri, toplumları, milletleri ve bölgesel gruplaşmalar ile ilgili zorlu sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Giderek, bu sorunlar küresel ve maliyetli olmakta ve politik ve sonuçları çok ciddi olabilecek diğer riskleri taşımaktadır. Sadece birkaç örnek listelemek istersek; Orta Doğu, Doğu Avrupa, Afrika'nın bir kısmında, jeopolitik durumdan kaynaklanan kaygılar ve istenmeyen sonuçlar; Küresel ekonomik kırılganlık, finansal sağlamlık ve insanların bunlara nasıl tepki verdiği konusundaki devam eden endişeler; gelişmiş ülkelerde nelerin mücahitlerin üremesine sebep olduğunun anlaşılması ya da neden dini aşırılığın dünyada giderek daha belirgin hale geldiği;

nüfusun yaşlanması ve nüfus azalması ile başa çıkma; cezaevi nüfusundaki artışa verilen tepki ve bunun anlaşılması; yerelden küresele doğru ölçütlerde büyüyen eşitsizliğin sonuçlarının ve sebebiyet verenlerin takdir edilmesi; ulus devletlerinin öneminin azalması veya değişmesine uyum sağlanması ve anlaşılması; iklim değişikliğine verilen yanıt. Bu zorlukların sadece bazılarına hafifletmek veya çözmek için bir anlayış geliştirmek gerekmektedir ve insan refahı için derin faydalar sağlayacaktır.

Bu karmaşık sosyal sorunlar karşılaşma SSH disiplinlerdeki araştırma ve burs üzerine, eğitim yoluyla sonuçlandırıcı yeni bilginin geniş çapta yayılmasının inşa edilmesi gerekecektir. İster tarih, karşılaştırmalı teoloji, hukuk, karşılaştırmalı edebiyat felsefe, antropoloji, kriminoloji, insan davranışları veya karar verme temelli olsun kültürler arası anlayışı artırmayı destekleyen araştırmalar, eğer dünyanın daha hoşgörülü ve barışçıl bir yer olması isteniyorsa bir zorunluluktur. SSH disiplinlerdeki yüksek kaliteli araştırmalardan gelen kavramlar, kuramlar ve uygulamalar mevcut siyasi sosyal ve ekonomik ortamlarda ortaya çıkan önemli riskleri yönetmeye yardımcı olacak bilgi ve araçlar oluşturabilir.

Bu gibi küresel sorunlara ya da yeni tanınan fırsatlara teknolojik tepkilerin tamamıyla etkin bir şekilde uygulanması insan ihtiyaçları, değerleri ve isteklendirilmesi derin bir anlayış gerektirmektedir. Genetik mühendisliği, nükleer enerji, kök hücreler ve siber izleme sistemleri kadar çeşitli yeni teknolojilerin etkin kullanımının tamamı toplumun yaygın kabulüne ve bireylerin kendi alışkanlıklarını değiştirme isteğine bağlıdır. Bunlar neyin, nasıl ve neden insanların inandığı, davrandığı ve değiştirdiği- sadece SSH disiplinlerindekilerin üretebileceği bir farkındalık bir gerektirir. Örneğin, 2014 Ebola salgınına ilk tepkiler yetersizdi çünkü yerel bilgi, inanç ve kültürel pratikleri dikkate almadılar.

Araştırma Üniversitelerinin Rolü

Küreselin tanımı gereği karşılaştığımız birçok zorluklardan dolayı bugün dünya her zamankinden daha fazla birbirine bağlıdır. Dünyanın en iyi kapsamlı araştırma üniversitesi çok sayıda ve yüksek kalitede sosyal ve beşeri bilimcileri (SSH) bir araya getirerek bu küresel zorlukların ele alınmasında, doğal bilimler ve mühendislik disiplinlerinin arasında bu kurumların yeteneklerinin derinliğini ve genişliğini tamamlayan hayati role sahiptir. AAU, AEARU, LERU, Go8, RU11, Russell Group ve U15 Kanada gibi üniversite birlikleri çağdaş küresel konular ve sorunlar ile ilgili disiplinler arası araştırmaların geliştirilmesi için ideal siteler yaparak bir dizi akademik disiplini kucaklamaktadır.

Beşeri Dünya Raporunda belirtildiği gibi, hümanistler hem bireysel zihinsel ve ahlaki gelişimin gelişmesindeki temel rolü hem de kapasite geliştirmedeki küresel zorlukların belirlendiği rolün uzun dönemdeki önemi ile yaptıkları işin sosyal değerine derinden bağlıdır. Tanım olarak sosyal bilimciler, sosyal alaka sorularının yanıtlanması ile meşgul olurlar. Bu bilginin ilerleyen faydaları geniş olmakla birlikte bu yeni bilgiyi istismar yolu genellikle uzun, dolaylı, yinelemeli ve üniversite ortamı dışından katkıları gerektirir niteliktedir. Ancak araştırma üniversiteleri bilgi sınırlarının uzun dönem faydalarından yararlanma pahasına kısa vadeli sonuçların peşinde temelden uygulamalı araştırmaya geçiş konusunda giderek artan baskı altındadır. Birçok ülkedeki araştırma fonlarındaki artış eğilimi dar, pratik hedefli ve araştırma sonuçlarının kolay uygulanabilir olduğu kısa dönem projelerine odaklanması tehlikeli bir eğilimdir; yeni bilgi arayışının genişliğini sınırlamayı ve başlangıçta tasavvur edilemeyen olağanüstü atılımları önlemeyi tehdit eder. Tüm ilgili politikaların geniş, yaygın tanınması ve üniversite araştırma ve eğitiminin uzun dönem faydaları ve destek sağlanması ve araştırma üniversitelerini her hangi bir ulusal altyapının paha biçilmez bir parçası yapan temel özelliklerinin sürdürülmesinin ve gelişmesinin devamlılığını sağlayan ortam çok önemlidir.

Aşağıdaki cümle araştırma üniversiteleri tarafından gerçekleştirilen eylemleri, bu kurumların ağlarını ve sosyal ve beşeri bilimlerin ulusal ve küresel refaha katkılarını tanımlar.

BİLDİRİ

1. Beşeri ve Sosyal Bilimlere Bağlılık: Kapsamlı araştırma üniversiteleri kendilerini sosyal ve beşeri bilimlerdeki kendi kurumları içerisinde olan güçlü araştırma ve eğitim programlarının geliştirilmesine adamaktadırlar. Bu kurumlar diğer disiplinlerdeki öğrencileri sosyal ve beşeri bilimlerin etkisinde bırakarak onlardan istifade etme imkânları sağlamaktadır. Bilhassa, üniversiteler SBB çalışma ve araştırmasının şunlar gibi üretken becerileri desteklemedeki faydalarını teşvik edecektir: kabiliyetli iletişim, mantıklı kanıtlara ve şeffaf analize dayalı eleştirel ve bağımsız düşünme, kişisel perspektifi tanıma ve daha da ötesine geçme yeteneği, başka perspektifleri olanlarla empati kurarak farklı perspektifleri kabul etme ve onlara saygı gösterme yeteneği, muğlaklığı kabullenme yeteneği ve özellikle amaç dünyayı tanımlamaktan çok onu değiştirmek olduğunda yerel koşulların ve kültürlerin en az evrensel yasalar kadar önemli olabileceğini anlama. Çok sayıda yeni ulusal ve küresel zorluklarla karşılaşacağımız bu hızlı değişen dünyada sosyal ve beşeri bilimlerin üstlendiği rol dünya ülkeleri ve onların vatandaşlarının eleştirel düşünmede, hoşgörülü olmada, daha yenilikçi ve kapsayıcı olmasında hayati bir yer tutacaktır.

2. Disiplinlerarası Araştırma: Bizlere insan olmanın ne demek olduğunu anlamamızda ve bireyleri küresel toplumla birleştirmemizde yardımcı olmanın yanı sıra sosyal ve beşeri bilimler teknik çözümlerin etkinliğini arttıran pratik uygulamaları da geliştirmektedir. Araştırma üniversiteleri, başka yollarla elde edilmesi mümkün olmayan, bilgi ve anlamayı geliştirmede disiplinlerarası araştırmanın büyüyen potansiyelinin farkındadır. Sağlık sorunları, yaşlı ve azalan nüfus, savaş ve terör, kültürel farklılık, dini hoşgörü, çevresel sürdürülebilirlik, iklim değişikliği ve doğal kaynakların azalması gibi birçok küresel zorluk hâlihazırda kendi doğaları gereği oldukça karışıktır ve bunların üstesinden gelmek için tüm araştırma tabanından sezgi, perspektif ve yöntem gerekmektedir. Araştırma üniversiteleri tüm disiplinlerden hocaların disiplinlerarası araştırma soruları geliştirebileceği en uygun platform olarak işlev görebilir. Uygun olan yüksek lisans eğitim ve öğretim programlarını dahil ederek sosyal ve beşeri bilimleri doğal bilimler ve mühendislikle entegre etmek başlıca küresel sorunların üstesinden gelmek için çoklu perspektifleri, bilgi tabanlarını ve çözümsel teknikleri barındıran geniş bir disiplinlerarası bağlantıyı sağlayabilir. Örneğin, sosyal ve beşeri bilimlerde uzmanlara bağlı olarak kültürlerarası yetkinlikler (sağlık hizmetleri erişilebilirliği ve sağlık hizmetleri uygulamaları ve hayat tarzları çeşitliliklerine bağlı olarak) sağlık bilimleri araştırmacılarının sağlık hizmetleri eşitsizliklerini, etnik grupların terapi ve tedavilere gösterdiği tepkilerin farklılıklarını, travma ve zorluklardaki geri tepmelerin farklılıklarını inceleme ve anlamasını sağlamaktadır. Sosyal bilimlerden türeyen kültürel uzmanlık mühendislerin belirli toplumlara çok daha hızlı yayılacak ve adapte edilecek araç ve teknolojilerin geliştirilmesinde yardımcı olmaktadır. Mühendislikteki insan faktörü araştırması sosyal bilimcilerle ve dilsel konulara hitap etmek için, hümanistlerle işbirliği yapmayı gerektirmektedir.

3. Akademik Özgürlük: Tüm disiplinlerdeki araştırmacı ve hocalar için doğru olduğu gibi sosyal ve beşeri bilimlerde bulunanlar yersiz kısıtlamalar olmaksızın araştırmacının başlattığı bir araştırma yürütme özgürlüğüne sahip olmak zorundadır. Araştırma ve yeniliklerin faydalarını azami seviyeye yükseltmek için ulusal ve uluslararası finans ajansları ve organizatörleri araştırmacılara kendi disiplinleri ve daha ilerisindeki bilgiyi ilerletmede onların en uygun ve üretken olduğunu düşündükleri yöntemleri geliştirmede uzmanlıklarını kullanmaları için fırsat sağlamak zorundadırlar.

4. Finansman: Önde gelen araştırma üniversiteleri ağları sosyal ve beşeri bilimlerin önemini göz önünde bulundurarak hükümetleri ve fon sağlayıcıları sosyal ve beşeri

bilimler araştırmaları için güçlü finansman sağlamaya ve özellikle dünyanın bazı bölgelerinde bu disiplinler için sağlanan fonun azalan eğilimini tersine çevirmeye teşvik etmektedir. Sosyal ve beşeri bilimler dâhil olmak üzere yoğun araştırmalar yapılan üniversitelerde araştırmalar bilginin sınırlarını genişleten araştırmacı güdümlü keşif ve tahlil yöntemleri olan temel araştırmalardır. Bilginin genişletilmesi, tabi ki, kendi açısından önemlidir, fakat tüm disiplinlerdeki araştırmalardan çıkan sayısız pratik uygulamalar daha uzun ve tahmin edilemeyen bir yön almaktadır. Güçlü ve sabit araştırma finansmanı üniversite araştırmasının hem kısa hem de uzun zamanlı faydalarının tamamen farkına varılmasını sağlayacaktır.

5. Uluslararası Araştırma İşbirliği: Önde gelen üniversitelerin ağları eğitim ve araştırmada uluslararası işbirliğini teşvik edecek ve sosyal ve beşeri bilimlerde daha resmi ortak çalışmaya dayalı projelerin oluşturulmasının elverişliliğini keşfedecektir. Ayrıca, sosyal ve beşeri bilimlerdeki eğitim alanlarında uluslararası işbirliği modern çevrimiçi öğrenme teknolojilerinin kullanımı yoluyla da gelişecektir. Sosyal ve beşeri bilimlerde çalışan araştırmacılar küresel zorluklara başarılı bir şekilde hitap edecekse ve küresel ölçüde sosyal ve kültürel gerçekliği anlayacaksa uluslararası işbirliği çok önemli bir yere sahiptir. Araştırma üniversitelerinin küresel ağları uluslararası işbirliğinin desteklenmesinde önemli bir rol oynayabilir. Bu işbirliğinde Avrupa ve Kuzey Amerika üniversiteleri önde gelen bir rol oynayagelmiştir. Geçtiğimiz yıllarda Asya üniversiteleri de sosyal ve beşeri bilimlerin çeşitli alanlarında kendi ağlarını geliştirmiştir. Fakat önde gelen araştırma üniversitelerinin ağları her bölgede kurulamamıştır. Bu açıklamaya imza atan taraflar, özellikle Latin Amerika ve Afrika olmak üzere, işbirlikçi ilişkiler kurmak ve kapsamlı araştırma üniversitelerinin güçlü bölümlerinin kurulmasında yardım etmek için araştırma üniversiteleriyle çalışacaktır.

21 Kasım 2014 Tarihli

- **Amerikan Üniversiteleri Birliği**
  John Vaughn / Kıdemli Üye
- **Doğu Asya Araştırma Üniversiteleri Birliği**
  Toshiya Ueki / Kurul Üyesi
- **Avustralya Sekizler Grubu**
  Micheal Callagher / Yürütücü
- **Avrupa Araştırma Üniversiteleri Ligi**
  Alain Beretz / Başkan
- **RU11, Japonya**
  Atsushi Seike / Başkan
- **Russell Grubu**
  Tim Bradshaw / Asli Başkan
- **U15 – Kanada Araştırma Üniversiteleri Grubu**
  Daniel Woolf / Başkan Yardımcısı

İSTANBUL DÂRÜLFÜNÛNU EDEBİYAT MEDRESESİ TARAFINDAN MUSTAFA KEMAL'E VERİLEN FAHRÎ MÜDERRİSLİK UNVANI

Fatih TIĞLI*

Yükseköğretim kurumlarının devlet adamlarına, dünyaca tanınmış akademisyenlere ve alanında yaptıkları başarılı çalışmalar sebebiyle meşhur olmuş kişilere fahrî doktora ve fahrî profesörlük unvanlarını vermesi yaygınlık kazanmış bir âdet olarak süregelmekte. Özellikle devlet adamlarının ziyaret ettikleri ülkelerde veya kendi ülkelerinde bu unvanlarla taltif edildiklerine şahit oluyoruz. Ülkemizde bu tarz fahrî unvanlar ilk defa İstanbul Üniversitesi tarafından verilmiştir.

Düşman kuvvetleri tarafından işgal edilen bir şehrin yegâne üniversitesi, ülkesinin kurtarıcısı ve başkomutanına Fahrî Profesörlük payesi vermiştir. O zamanki adıyla İstanbul Dârülfünûnu olan İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin talebi ve hocalarından Türk Edebiyatı müderrisi Yahya Kemal'in teklifi ile bundan tam 94 sene önce İstanbul'da gerçekleşen bu olay Türk yükseköğretiminin hafızasında yer tutmuş önemli olaylardan biridir. İstanbul Dârülfünûnu yönetimi ve öğrencileri ülkenin düşman kuvvetleri tarafından işgaline karşı çeşitli faaliyetler içerisinde bulunmuşlar ve Millî Mücadeleyi desteklemişlerdir. Yapılan bu faaliyetler; İstanbul'un tarafsız bir bölge olarak Türkiye'den koparılması düşüncesine karşı muhtıra yayınlamak, İzmir'in işgali sebebiyle protesto mitingi düzenlemek, Millî Mücadele aleyhindeki bazı Dârülfünûn hocalarını protesto etmek ve derslere girmeyerek grev düzenlemek ve Mustafa Kemal'e fahrî profesörlük unvanının verilmesi şeklinde sıralanabilir.

İlk olarak Dârülfünûn gençliğinin dile getirdiği Gazi Mustafa Kemal'e fahrî profesörlük unvanı verilmesi fikri İstanbul Dârülfünûnu Edebiyat Medresesi'nin 19 Eylül 1338 (1922) tarihindeki Meclis-i Müderrisîn (Profesörler Meclisi) toplantısında Yahya Kemal (Beyatlı)'in teklifi ile hayata geçirilmiş; oy birliği ile kabul edilmiş ve aşağıdaki karar alınmıştır. Alınan bu karar bir telgrafla Mustafa Kemal'e bildirilmiştir.

*YÖK Başkanı Danışmanı

19 Eylül 1338 [1922] tarihli celsede [toplantıda], Yahya Kemal Bey'in Başkumandan Kemal Paşa'ya fahrî müderrislik [profesörlük] unvanının tevcîhi [verilmesi] hususundaki teklifi kabul edilerek âtîdeki [aşağıdaki] telgrafın keşidesi [çekilmesi] karargîr olmuştur [karara bağlanmıştır]:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi ve Başkumandan Müşîr [Mareşal] Gâzi Mustafa Kemal Paşa hazretlerine;

İstanbul Dârülfünûnu [Üniversitesi] Edebiyat Medresesi [Fakültesi] Meclis-i Müderrisîni 19 Eylül'de akd ettiği [yaptığı] ictimâ'da [toplantıda] zât-ı müncî-i kumandanîlerini [kurtarıcı komutan olan şahsınızı] fahrî müderrisliğe müttefikan [oybirliğiyle] intihâb etmekle [seçmekle] kesb-i fahr eyler [gurur duyar].

İstanbul Dârülfünûnu
Edebiyat Medresesi Riyâseti [Dekanlığı]
Necib Âsım

Başkomutan Mustafa Kemal Paşa da Dârülfünûn'un kendisine layık gördüğü bu unvana teşekkür etmek maksadıyla Bursa'dan 26 Teşrîn-i evvel 1338 (Ekim 1922) tarihli aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

Dârülfünûn Edebiyat Fakültesi Meclis-i Müderrisîn Riyâset-i Âliyesine

Türk harsının [kültürünün] mihrâkı [merkezi] olan fakültenizin fahrî müderrisliğine intihabımdan [seçilmemden] dolayı Meclisinize teşekkür ederim. Eminim ki millî istiklâlimizi ilim sahasında Fakülteniz ikmâl edecektir. Bu şerefli tekâmülün husûlünü [oluşumunu] deruhte eden [üstlenen] heyetiniz arasında bulunmak bence bâ'is-i iftihardır [övünç kaynağıdır].

Bursa, 26 Teşrîn-i evvel 1338
Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi
Başkumandan Gâzi
Mustafa Kemal

Bu cevabî telgraftan sonra fakülte yönetimi bu unvan için bir diploma yaptırmaya karar vermiştir. Bunun için dönemin Güzel Sanatlar Akademisi sayılabilecek, klasik Türk sanatlarının eğitiminin yapıldığı Medresetü'l-hattâtîn (Hattatlar Okulu)'e müracaat edilmiş ve aşağıda fotoğrafını ve okunuşunu göreceğiniz şehadetname hazırlatılmıştır. Bugün İstanbul'da Harbiye Askeri Müze'de sergilenen bu diplomanın yazıları dönemin meşhur hattatlarından Reisü'l-hattâtîn A. Kâmil (Akdik) Efendi tarafından sülüs (sağ) ve tevkî' (sol) hattıyla kaleme alınmıştır. Fakat diplomada bunu belirten bir imza yoktur. Eserin tezhibi de Medresetü'l-hattâtîn tezhip bölümü mezunu Hâmid Kâmil Bey tarafından yapılmıştır. İki sayfadan oluşan bu diploma ebrû yan kâğıtlarıyla meşin bir cilt içerisine yerleştirilmiştir. Cildinin ve ebrûsunun da aynı yerde yapıldığını, hatta ebrû yan kâğıtlarının ebrû hocası olan Necmeddin (Okyay) Efendi tarafından imal edildiğini tahmin ediyoruz.

Diplomanın sol taraftaki iç sayfasında Edebiyat Medresesi Umûmî Kâtipliği mührü ve Kâtip (Yusuf) Behçet (Gücer)'in, Edebiyat Medresesi Riyâseti mührü ve Reis (Dekan) İsmail Hakkı (Baltacıoğlu)'nın ve Dârülfünûn mührü ve Emin (Rektör) Doktor Besim Ömer (Akalın)'in imzaları yer almaktadır.

Dönemin en mahir ve meşhur sanatkârları tarafından hazırlanan diploma Necip Âsım, İzmirli İsmail Hakkı ve Şemsettin (Günaltay) Beylerden oluşan bir heyet tarafından Ankara tren istasyonunda bulunan Riyaset Dairesi'nde Mustafa Kemal'e 23 Haziran 1923 tarihinde takdim edilmiştir. Heyetin başkanı Müderris Necip Âsım Bey bu esnada "Rütbetü'l-ilmi a'le'r-rüteb (Rütbelerin en yücesi ilim rütbesidir.) düsturunca Dârülfünûnun bu müderrislik payesini layık gördüklerini açıklayan bir konuşma yapmıştır.

Mustafa Kemal Paşa, fahrî profesörlük diplomasının kendisine takdim edilmesinden sonra 28 Haziran 1923 tarihinde çekmiş olduğu yeni bir teşekkür telgrafıyla övücü ifadelerle memnuniyetini ve başarı temennilerini ifade etmiştir. Daha önceden gönderdiği telgrafla teşekkür ettiğini; fahrî profesörlüğün sanatkârane bir üslupla hazırlanmış diplomasını görevli heyetten memnuniyetle teslim aldığını söylemiş ve millî bağımsızlığın tek başına yeterli olmadığını, millî irfan ile birlikte ikiz olduğunu belirterek birbirinden ayrılamayacağını vurgulamış; Fakültenin başarılarının devamını dileyerek kendisine verilen bu unvanının övünmesine sebep verecek yüce bir mertebe olduğunu belirterek sözlerine son vermiştir.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi *Fotoğraf Arşivi*

Fahrî Müderrislik Şehadetnamesi (Fahrî Profesörlük Diploması)

İstanbul Dârülfünûnu Edebiyat Medresesi Fahrî Müderrislik Şehâdetnâmesi

İstanbul Dârülfünûnu Edebiyat Medresesi Meclis-i Müderrisîni on dokuz Eylûl üç yüz otuz sekiz tarihinde akd ettiği ictimâ'da millî mücâhedenin büyük kahramânı ve yeni Türk Devletinin müessisi olan Başkumandan ve Gâzi Mustafa Kemâl Paşa Hazretlerine Türk milletinin ve Türk harsının istiklâlini müeyyid ve İslâm kavimlerinin halâsına müteveccih olan târîhî mesâ'îsini takdîr ve tebcîl ettiğinin bir delîli olmak üzere Edebiyat Medresesi Fahrî Müderrisliği unvânını tevcîhe müttefikan karâr vermiştir.

Şa'bân 1341 Nisan 1339 Medresetü'l-hattâtîn tezhîb me'zûnu Hâmid Kâmil

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fahrî Profesörlük Diploması

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Profesörler Meclisi 19 Eylül 1922 tarihinde yaptığı toplantıda Millî Mücadele'nin büyük kahramanı ve yeni Türk Devleti'nin kurucusu olan Başkomutan ve Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretlerine Türk milletinin ve Türk kültürünün bağımsızlığını kuvvetlendiren ve Müslüman milletlerin kurtuluşuna yönelik tarihî çalışmalarını takdir ettiğinin ve saygı gösterdiğinin bir delili olmak üzere Edebiyat Fakültesi Fahrî Profesörlüğü unvanını vermeye oy birliğiyle karar vermiştir.

Şaban 1341, Nisan 1923 Hattatlar Okulu tezhip [bölümü] mezunu Hâmid Kâmil

***Ankara Resim ve Heykel Müzesi** izniyle*

Reîsü'l-hattâtîn Ahmed Kâmil Akdik

29 Kasım 1861 tarihinde Tersane başkâtibi Hacı Süleyman Efendi'nin oğlu olarak İstanbul-Fındıklı'da doğdu. İlk tahsilini yaptığı Saliha Sultan Sıbyan Mektebinde yazı hocası Hacı Süleyman Efendi'den aldığı yazı dersleri ile hüsn-i hat sahasına yöneldi. Fatih Rüştiyesi'ne devam ettikten sonra Dâhiliye Muhasebesinde memuriyete başladı. Bu esnada döneminin meşhur hattatı Sami Efendi'den ders almaya başladı. Dört sene sonrasından yazdığı bir hilye-i şerif ile sülüs-nesih hatlarından icazet aldı. Aldığı bu icazet daha sonra yine dönemin önde gelen hattatlarından Şevki Efendi tarafından da onaylandı. Yazılarına bir ara Haşim mahlasıyla imza attıktan sonra tekrar Kâmil şeklinde imzalamaya başlamıştır. 10 Şubat 1915 tarihinde zamanın padişahı V. Mehmed Reşad tarafından Reîsü'l-hattâtîn unvanı ile taltif edilen Kamil Efendi, Medresetü'l-hattâtîn'e sülüs ve nesih yazıları için hoca olarak tayin edildi. Okulun farklı isimlerle faaliyet gösterdiği dönemlerde de görevine devam etti. Son olarak Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'ndeki görevini vefatına kadar sürdürdü. 1933 ve 1940 yıllarında olmak üzere iki defa Mısır'a gitti ve burada kurulan hat müzesine katkılarda bulundu. 24 Temmuz 1941 tarihinde vefat etti ve Eyüp'te Gümüşsuyu kabristanına defnedildi. Mezar taşı oğlu hattat-ressam Şeref Akdik tarafından yazılmıştır.

Müzehhip Hâmid Kâmil

Hayatı ve eserleri hakkındaki bilgimiz yok denecek kadar azdır. Aynı zamanda Medresetü'l-hattâtîn tezhip bölümüne devam eden Dr. Ahmet Süheyl Ünver'in verdiği bilgilere göre birlikte aynı sene icazet almışlardır. 28 Teşrîn-i sânî 1339 (28 Kasım 1923) tarihli Tevhîd-i Efkâr gazetesindeki Medresetü'l-hattâtîn'de İcâzet Tevzi'i Merâsimi başlıklı habere göre icazet alanlar arasında Dr. A. Süheyl ve Hâmid Kâmil Bey de yer almaktadır. Ufak tefek biri olduğunu ve ayaklarındaki rahatsızlığı dolayısıyla koltuk değnekleri yardımıyla yürüdüğünü öğrendiğimiz H. Kâmil Bey'in günümüze tek bir eseri ulaşmıştır. O da yazımızın konusunu oluşturan fahrî müderrislik şehadetnamesidir. Eserdeki tarih Şabân 1341/Nisan 1339 (1923)'dur. Müzehhibin imzası ise Medresetü'l-hattâtîn tezhîb me'zûnu Hâmid Kâmil şeklidedir. Hayatının geri kalanı ve diğer eserleri ile ilgili herhangi bir bilgimiz yoktur. Eserlerinin 1928 yılına kadar sergilendiğini bilindiğinden vefatının bu tarihten sonra olduğu tahmin edilmektedir.

***Tevhîd-i Efkâr, 28 Teşrîn-i sânî 1339** (28 Kasım 1923)*

Kaynaklar
- Ali Arslan, "Mustafa Kemal Atatürk'e İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi Tarafından Fahrî Müderrislik Unvanı Verilmesi", İstanbul Üniversitesi Yakın - Dönem Türkiye Araştırmaları Dergisi, sy. 5, İstanbul 2004, s. 13-24.
- M. Uğur Derman, "Ölümünün 30. Yıldönümünde Reîsü'l-hattâtîn Kâmil Akdik", Ömrümün Bereketi: 1, Kubbealtı, İstanbul 2011, s. 113-123.
- M. Uğur Derman, Medresetü'l-Hattâtîn Yüz Yaşında, Kubbealtı, İstanbul 2015, s. 166-169.

İKİ SES BİR DÜNYA: ÜMMÜ GÜLSÜM VE FEYRUZ
ORTADOĞU'DA MÜZİK VE TOPLUM

Prof. Dr. Namık Sinan TURAN*

Friedrich Nietzsche ve Arthur Schopenhauer gibi düşünürler müziğin insanları başka hiçbir sanatın yapamayacağı kadar harekete geçiren bir kuvvet olarak tanımlarken bir gerçekliğe işaret etmekteydiler. Ortadoğu'da, Arap dünyasında ulus inşasının ve modernleşmenin hız kazandığı 20. yüzyıl başlarından itibaren yüzyıllara dayalı zengin müzik mirası, kültürün aktarımında sosyo-politik kırılmalara eşlik etti. Mısır ve Suriye gibi Bereketli Hilal ülkelerinde müzik toplumsal bir harç vazifesi gördü. Ortak duyguları, acıları, yenilgi ve zaferleri, travmatik iç savaşları, yüzlerce yıllık zengin bir edebi kültürü ve ses hafızasını kuşaklara iletmede, canlı tutmada büyük bir rol üstlendi. 20. yüzyılda Arap müzik kültürü Arap halkları arasında büyük saygınlığa ve yüksek popülariteye erişen efsanevi isimleriyle sıradışı bir performans ortaya koydu.

Ortadoğu'da müzik ve toplum arasındaki karmaşık ilişki Arap şarkıcılığının en büyük isimleri olan Ümmü Gülsüm ve Feyruz üzerinde anlatılabilir. Her ikisi de geçen yüzyılın şafağında kaotik gelişmelerin yaşandığı bir coğrafyada Tournier'in ifadesiyle "Arap toplumlarının sembollerine, ruhuna" dönüştüler.

*İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi

> Ümmü Gülsüm, Arap dünyası için geçmişle olan efsanevi bağ iken Feyruz geleceğe uzanan bir köprü oldu. Kişisel hikayeleri Ortadoğu'daki birçok kadının öyküsüne benzer sıradanlıkta başlamıştı. Yoksul alt sınıf ailelerin çocukları olarak başlayan yaşamları sahip oldukları yetenek, müzikal ustalık ve toplumsal çatışmalar karşısında cesur ve saygın duruşları sayesinde Arap toplumu için onları ortak bir tını, birleştirici bir bağa dönüştürdü. Benedict Anderson'un tespitindeki gibi onlar "muhayyel topluluğun yani Arap ulusunun ortak tınısı" oldular.

20. yüzyılın başında eğitim ve yeni kitle iletişim araçları ortak bir zevk ve yaşam biçimlerinin yayılmasına yardımcı olurken sanatsal ifadenin biçimlerinde de değişime yol açmıştı. Arap müziğinde ilk gramofon kayıtları bu dönemde yapılmış, radyo yayınlarıyla müzikal filmlerin gördüğü ilgi müzik geleneğini değişime uğratmıştı. Müzik doğaçlamadan, yazılı ve provası yapılmış temsillere dönüşürken Avrupa müziğinin etkileri bu dönemde görülmeye başladı. 1920'lerin başında Kahire'de plak kayıtları yapmaya ve adını duyurmaya başlayan Ümmü Gülsüm, aynı dönemde geleneği ihya ederek modern çağa aktaran büyük bir yetenek olarak tanındı. Kariyerinin ilk döneminde tarab geleneğini, Ahmet Rami ve Ahmet Şevki gibi şairlerin güftelerine yapılan bestelerle canlandırdı. 1930'larda radyo ve plaklar şöhretini bütün Levant ülkelerine yaydı. Serbest doğaçlamaları, Arapça'ya kusursuz hakimiyeti, müziğin sözlerini dramatize edebilme yeteneği, eserin ritmik yapısını çözüp dağıtmada ve karmaşık yerlerini çeşitlendirmedeki ustalığıyla bir benzerinin olmadığı kariyerinin ilk yıllarında otoriteler tarafından kabul edilmiş bir şarkıcıydı. Bunun yanında Arap dünyasında ulus inşası sürecinde mandater rejimlerin ihmal etiği kültürel bağı, Arap dilini, müziğini güçlendirmesi bir anlamda 19. yüzyılda ivme kazanan Arap Rönesans'ı olarak tanımlanan Nahda'nın müzikteki en büyük temsilcisi olması Ümmü Gülsüm'e ayrı bir sorumluluk yüklemekteydi. Bağımsızlık, ulus ideali, onun repertuarının ilk andan itibaren hakim unsurlarına dönüşmüştü. 1936 yılında ikinci filmi olan Neşîdu'l Emel'de (Umudun Şarkısı) söylediği bir eser İngiliz karşıtı öğrenci hareketinin dilinde adeta bir ulusal marş halini almıştı. 1940'larda dilden dile dolaşan kasidelerinde Nil ve Sudan gibi yerel unsurlar ve ulusal davalar yüceltiliyor, tarihi temalar, politika, din ve aşk gibi öğeler buluşuyordu.

Ümmü Gülsüm'ün güçlü kişiliği ve saygınlığı 1950'li yıllarda Pan-Arabizm dalgasının yükseldiği dönemde onun misyonunun daha etkin biçimde belirlenmesine neden oldu. 1952-1973 yılları arasında okuduğu patriyotik içerikli şarkılar, Filistin meselesi gibi ortak hafızanın gündemindeki konulara dair çalışmalar onu tüm Arap dünyasında efsanevi bir yıldıza, Arapların Hanımefendisi'ne dönüştürdü. 1960'larda Mısır'ın bir başka büyük sanatçısı Muhammed Abdülwahhab ile olan işbirliği, onun eserlerini okuması, popülaritesini daha da genişletti. Tüm Levant, Mısır lehçesini onun şarkıları aracılığıyla tanır oldu. Bu, Arap bağımsızlığı ve birliği düşüncesinin yükseldiği bir dönemde büyük bir kültürel kazanımdı. 1962 yılında Daily Life isimli Amerikan dergisinde, onun için her ayın ilk Perşembe günü verdiği konserlerle Arap dünyasını radyo başında birleştiren büyük yıldız tanımlaması yapılıyordu. Cömertliği, ulusal davalardaki cesur tavrı, saygın kimliği onun Arap dünyasında Kevkab el-Şark (Şark Yıldızı) olarak tanınmasını sağlamıştı. 1967 Haziranında Mısır için çok ağır bir yenilgi olan 6 Gün Savaşları sonrasında ülkesinin itibarını yükseltmek ve maddi katkı sağlamak için çıktığı büyük turneler sırasında Arap dünyasının başkentlerinde ve Paris'te ses getiren başarılara imza atmış, güçlü bir kadın sanatçı olarak ülkesine olan sevgisini ve bağlılığını ortaya koymuştu. Mısır halkı efsanevi divalarına olan sonsuz saygısını ise 4 Şubat 1975'te vefatının ardından 4.5 milyon kişiyle, bugüne kadar Ortadoğu tarihindeki en kalabalık katılımlı cenaze töreniyle gözler önüne sermişti.

Mısır'ın Dördüncü Piramidi olarak anılan Ümmü Gülsüm'ün Arap halkları için geleneği modern çağa aktaran efsanevi bir sese dönüştüğü 1940'ların sonunda Beyrut'ta yepyeni bir yıldız yükselişe geçiyordu. Lübnan Radyosu, genç bir müzik topluluğu olup üç kardeşten oluşan Rahbani Kardeşler ve onlarla yolu kesişen büyük bir sesin Feyruz'un yükselişine aracılık etmekteydi. İlk başlarda Arjantin tangolarından, yerel folk şarkılara kadar geniş bir müzikal palette şarkılar söyleyen bu büyülü sesin sahibi 1958'de Baalbek Festivali'nde yer aldıktan sonra, ulusun teşekkülünün oldukça sorunlu olduğu bir coğrafyada, Lübnan'da önce ulusunun sesi, sonra da Filistin meselesi gibi konuları ve vatan sevgisini işleyen şarkıları aracılığıyla tüm Arap dünyasının kültürel ikonlarından birine dönüştü. Modern ulusçuluk teorileri temsiliyet anlamında bayrak, flama, harita gibi kartografik unsurların yanında ulusu temsil eden kadın ve erkek figürlerin önemine işaret ederler. Feyruz, Arapların gözünde Baalbek'in Yedinci Sütunu ya da Lübnan'ın Yıldızlardaki Sefiresi gibi ayrıcalıklı unvanlara sahip olmasıyla bu sembollerden biridir. Arap dünyasında müzikal alanda Ümmü Gülsüm ve Abdülvahhab gibi güçlü sanatçıların mutlak hakimiyeti karşısında Feyruz ve Rahbani Kardeşler Lübnan tarzını içeren bir müzik ürettiler. Yerel ve otantik dabkelerden, Endülüs muvaşşahlarına, kasideden, popüler şehir müziğine uzanan bir sahada Lübnan'ı dünyaya taşırken, dünya müziğinin izlerini de müziklerleri aracılığıyla Lübnan'a taşımayı başardılar.

Feyruz, Arap dünyası için buğulu, güzel bir sesin, asil ve karizmatik bir sahne duruşunun, yüksek bir müzikalitenin ötesinde de büyük anlamlar içermektedir. Dünyada savaşın ve gözyaşının dindiği ana değin gülmeyeceğini ifade etmesi, sahne konserlerinde hüzünlü bir ifadeyle eserlerini icra etmesi, dahası onbeş yıl süren kanlı ve son derece trajik bir iç savaş sırasında tutkuyla bağlı olduğu ülkesini terk etmeyişi, şarkılarında, söylemlerinde Lübnan'ın birliğini dile getirmesi onu binbir fraksiyona bölünmüş Lübnan halkının ortak değeri yaptı.

Onurlu duruşu ve savaş süresince ülkesinde şarkı söylemeyişi, acımasızca savaşan halkını sesinden mahrum bırakarak cezalandıyor yorumlarına neden oldu. Savaşın sonunda birbirine karşı güven sorunu yaşayan farklı mezhep ve gruplardaki insanları yine onun sesi bir araya getirdi. Ülkesinde uzun yıllar sonra verdiği bu ilk konser Arap dünyasında liderlerin, "Lübnan, küllerinden doğarak geri geliyor Feyruz şarkı söylerek bunu müjdeledi" şeklinde beyanatlarıyla yorumlandı. Günümüzde eğer Arap dünyasının kültürel sınırları sesle çizilmeye çalışılsa bu Ümmü Gülsüm ve Feyruz'un barışı, insanlık değerlerini ve acılarla, savaşlarla biçimlenen, bununla birlikte uygarlığın en zengin kaynaklarının bulunduğu bir coğrafyada çınlayan sesleri aracılıyla yapılabilir. Ümmü Gülsüm ve Feyruz erkek egemen bir bakış açısıyla resmedilmesine alışkın olduğumuz bir dünyada genel kalıpları zorlayarak sanatları ve kişilikleriyle milyonlarca insanın hayranlığını kazanmış iki büyük kültürel ikon olarak tarihteki saygın yerlerini almış sanatçılardır. Ortadoğu halkları için barışı, kardeşliği, renkli kültürel kimlikleri ve bunların yüzyıllara dayalı birarada yaşama geleneklerini sesler ve notalar aracılığıyla aktarmayı başarmış olmaları onların önemini her geçen gün daha da artırıyor. Edward Said'in ifadesiyle "her yüzyılda barışın sesi olmayı sürdürerek barışa olan inancı" tazelemeye devam edecekler.

TÜRKİYE'DE MESLEK YÜKSEKOKULLARI

Prof. Dr. Mahmut ÖZER*

Gelişmekte olan her ülkede olduğu gibi ülkemizde de yükseköğretime olan talep her geçen gün artmaktadır. Artan bu talebi karşılamak için bir taraftan yükseköğretim kurumlarımızın sayısı her geçen gün artmakta öte yandan mevcut yükseköğretim kurumlarının eğitim kapasitelerinde de önemli artışlar sağlanmaktadır. Ülkemizin genç nüfusu ve demografik değişimi göz önüne alındığında bu talebin giderek artacağı da görülmektedir. Örneğin, 2010 yılında ÖSYM'nin üniversite giriş sistemine başvuran aday sayısı 1 milyon 600 bin civarındayken, yatay ve dikey geçişleri kolaylaştıran yeni düzenlemelere rağmen, bu sayı 2016 yılı itibariyle 2 milyon 255 bin gibi rekor bir düzeye çıkmıştır.

*ÜAK Başkanı

Genelde mesleki eğitim özelde ise Meslek Yüksekokulları (MYO) bu büyümeden oldukça etkilenmiş, dolayısıyla hem MYO sayıları (Şekil 1) hem de MYO'larda okuyan öğrenci sayıları önemli ölçüde artmıştır (Şekil 2). 2001 yılında 401 olan MYO sayısının 2008 yılında 547'e ulaştığı, ancak 2008 yılından itibaren önemli bir artış gösterdiği ve 2016 yılı itibariyle 924'e ulaştığı görülmektedir (Günay ve Özer, 2015).

Şekil-1: MYO sayılarının yıllara göre değişimi (Günay ve Özer,2015).

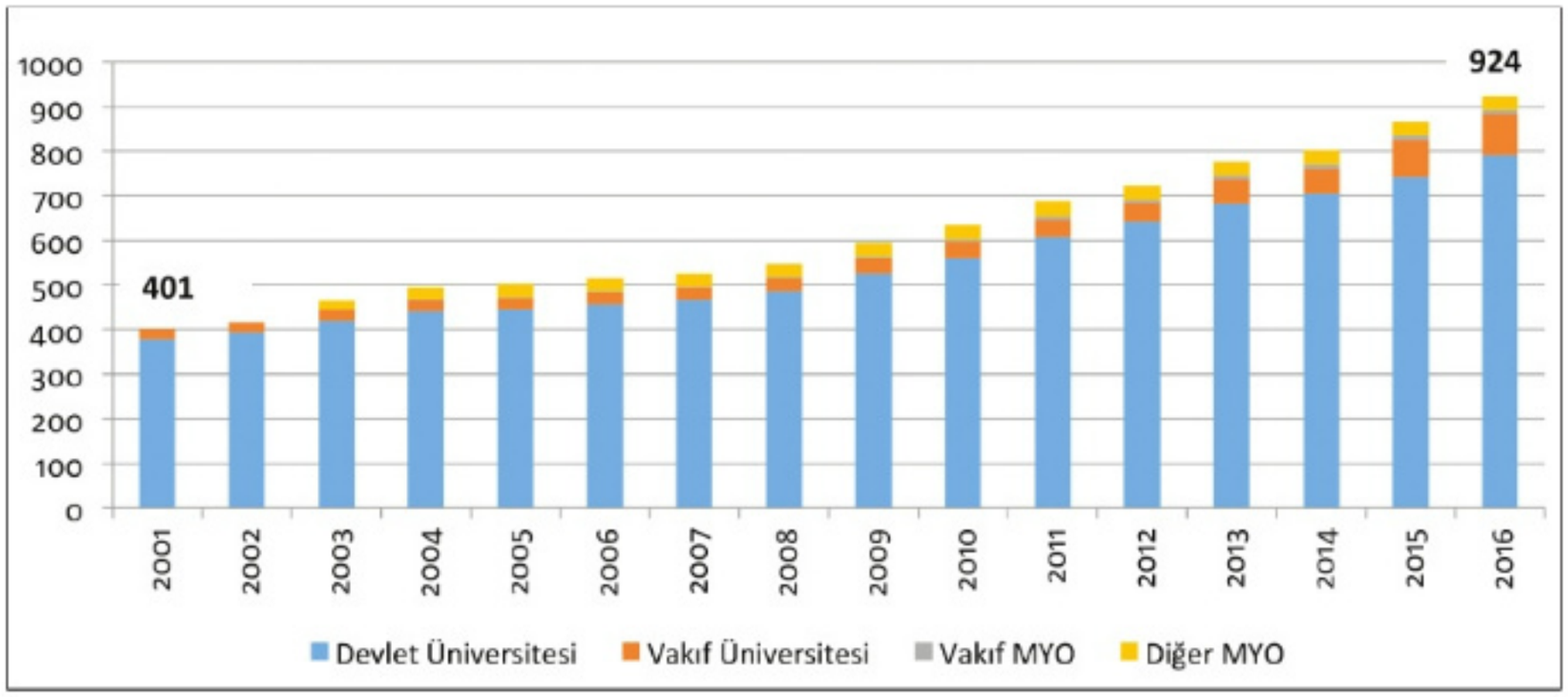

Kaynak: ÖSYM Yükseköğretim İstatistikleri (2001-2013), YÖK Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi (2014-2016).

Ülkemizde halen mevcut 924 MYO'nun yaklaşık %86'sı devlet üniversiteleri bünyesinde yer almaktadır. Bir başka ifadeyle, yükseköğretim kurumları, özellikle devlet üniversitelerine bağlı MYO'lar eliyle Türkiye'nin hemen her yerinde yükseköğretime erişim ve mesleki eğitim sunma misyonu üstlenmişlerdir.

MYO'lardaki öğrenci sayısına açıköğretim önlisans programlarında eğitim gören öğrenciler de dahil edildiğinde önlisans programlarında bulunan toplam öğrenci sayısı 2.013.762 olup, yükseköğretimdeki öğrenci sayısının yaklaşık %33'üne karşılık gelmektedir (Şekil 2). Önlisans programlarındaki öğrenci sayısının yine 2008 yılından sonra önemli oranlarda giderek arttığı gözlemlenmektedir. Önlisans öğrencilerinin %44'ü (896.031 öğrenci) MYO'lar bünyesinde eğitim görmektedir.

Şekil 2: Önlisans programlarında eğitim gören öğrenci sayıları dağılımı (Günay ve Özer,2015)

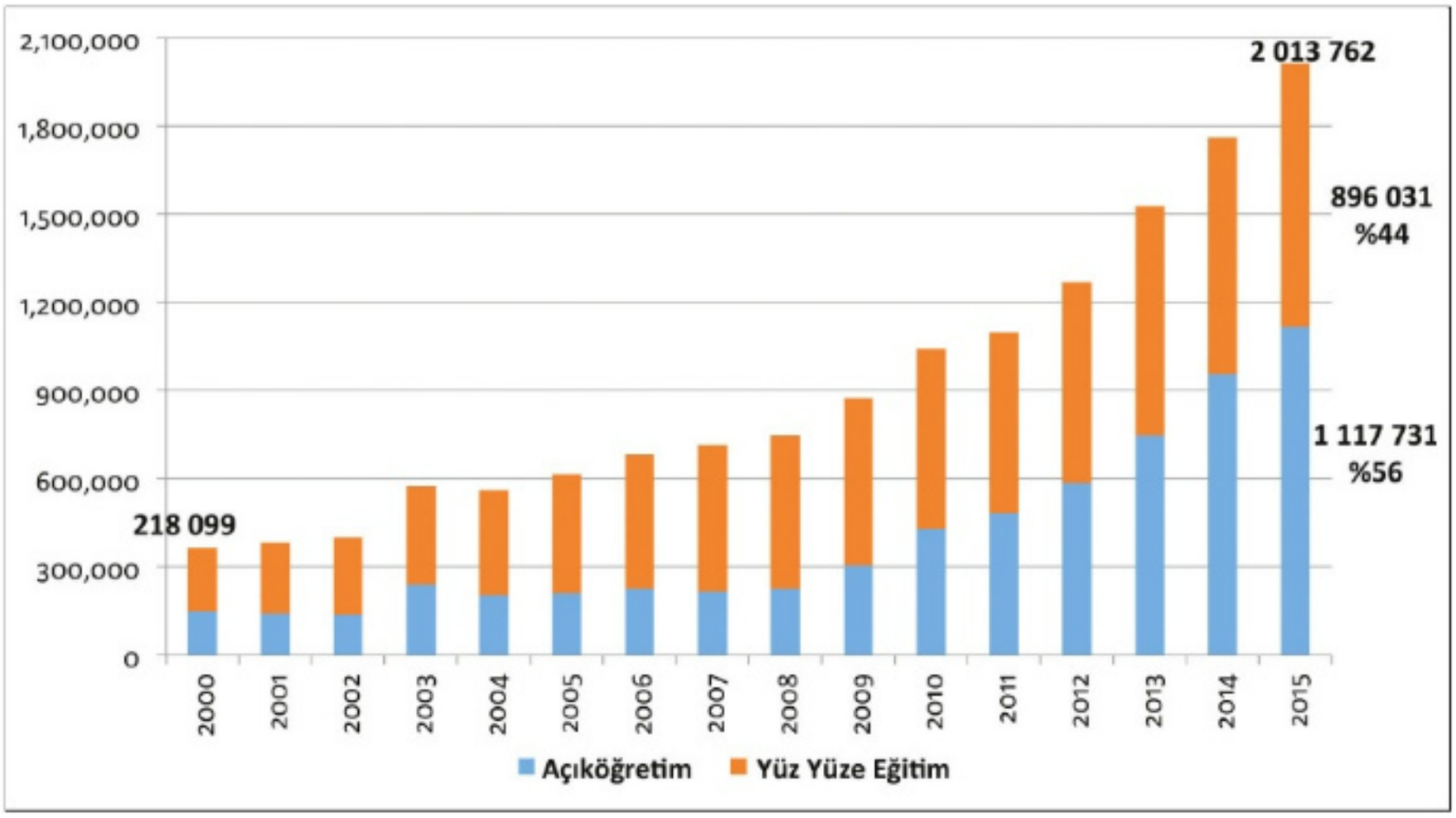

Kaynak: ÖSYM Yükseköğretim İstatistikleri (2000-2013), YÖK Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi (2014-2015)

Özellikle açıköğretim hariç tutulduğunda yüz yüze eğitim alan önlisans öğrencilerinin içerisinde kadın öğrencilerin oranının gittikçe arttığı, 2015 yılı itibariyle yaklaşık %39'a ulaştığı görülmektedir (Şekil 3).

Şekil 3: Önlisansda Yüz Yüze Eğitim Gören Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

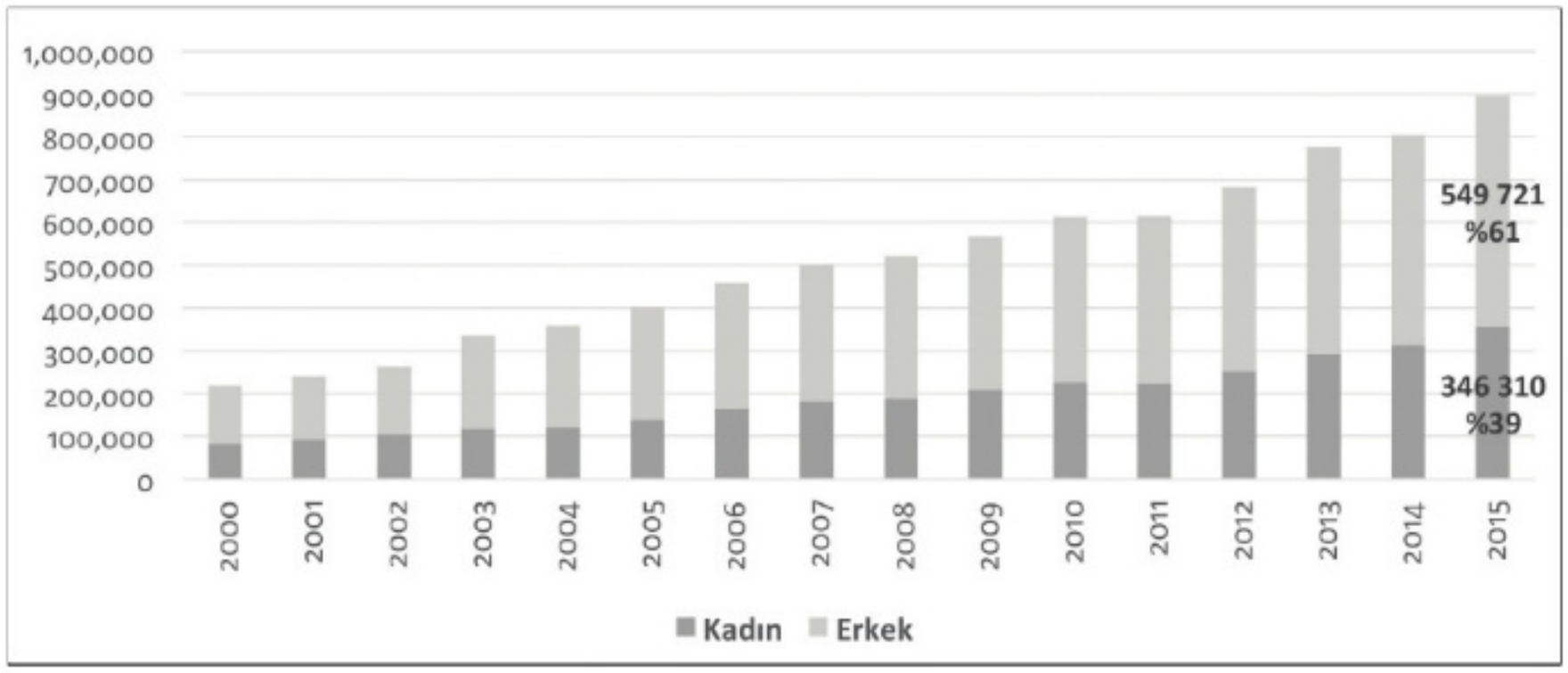

Kaynak: ÖSYM Yükseköğretim İstatistikleri (2000-2013), YÖK Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi (2014-2015)

Son 15 yılın verilerine bakıldığında özellikle son yıllarda yükseköğretimde yaşanan genişlemeyle birlikte yükseköğretimde okuyan kadın öğrencilerin toplam öğrenci sayısındaki oranın her geçen yıl arttığı görülmektedir. 2000 yılında bu oran yüzde 40'lar seviyesinde iken 2015'te yüzde 46'lar seviyesine çıkmış bulunmaktadır. Yükseköğretimde net okullaşma oranlarına bakıldığında da kadınların yükseköğretim okullaşma oranlarındaki büyük artış dikkat çekmektedir. TÜİK verilerine göre 2000 yılında yükseköğretimde net okullaşma oranı yüzde 12.27 olup bu oran kadınlarda yüzde 11.38 iken 2013/2014 yılında önemli bir kırılma yaşanmış ve kadınlarda yükseköğretimde net okullaşma oranı hem önemli ölçüde artmış (yüzde 40.9) hem de erkeklerdeki yükseköğretimde net okullaşma oranını (yüzde 38.9) ilk defa geçmiştir. Bu durum aynı oranlarda olmasa da MYO'larda da kendisini göstermektedir.

Sonuç olarak, hem ülkelerin ekonomik rekabet gücünün artmasında hem de istihdam sorununun çözümünde mesleki eğitimin önemli bir rolü olduğundan, tüm dünyada mesleki eğitime büyük önem verilmektedir. Bu nedenle genelde mesleki-teknik eğitimin özelde ise Meslek Yüksekokullarının kalitesinin artırılması, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi büyük önem arz etmektedir. Mesleki eğitimin güçlendirilmesi, ülkenin kalkınması ve rekabet gücünün artırılması bağlamında da önemli bir yer tutmaktadır. Bu çerçevede, özellikle 2000'li yıllar Türkiye'de mesleki eğitimin modernleştirilmesi ve AB ülkeleriyle uyumlaştırılması çalışmalarının ivme kazandığı ve önemli projelerin gerçekleştirildiği yıllar olmuştur (Özer, Çavuşoğlu ve Gür, 2011). MYO'ların sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalar da YÖK bünyesinde aktif bir şekilde sürdürülmektedir (Günay ve Özer, 2015).

Onuncu kalkınma planında mesleki eğitimin ortaöğretim yerine ağırlıklı olarak MYO düzeyine kaydırılması ve altyapı sorunları giderilerek MYO'ların daha fonksiyonel hale getirilmesi planlanmaktadır (Kalkınma Bakanlığı, 2014). Bu çerçevede MYO'lardan mesleki eğitimle ile ilgili beklentiler arttığı için, mevcut sorunlarının çözümlerine ve MYO programlarında eğitimin mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerini garanti edecek düzeye çıkartılmasına ve toplumda mesleki eğitimin ve MYO'ların itibar algısının yükseltilmesine yönelik atılacak her bir adım da, daha fazla önem kazanmaya başlamıştır.

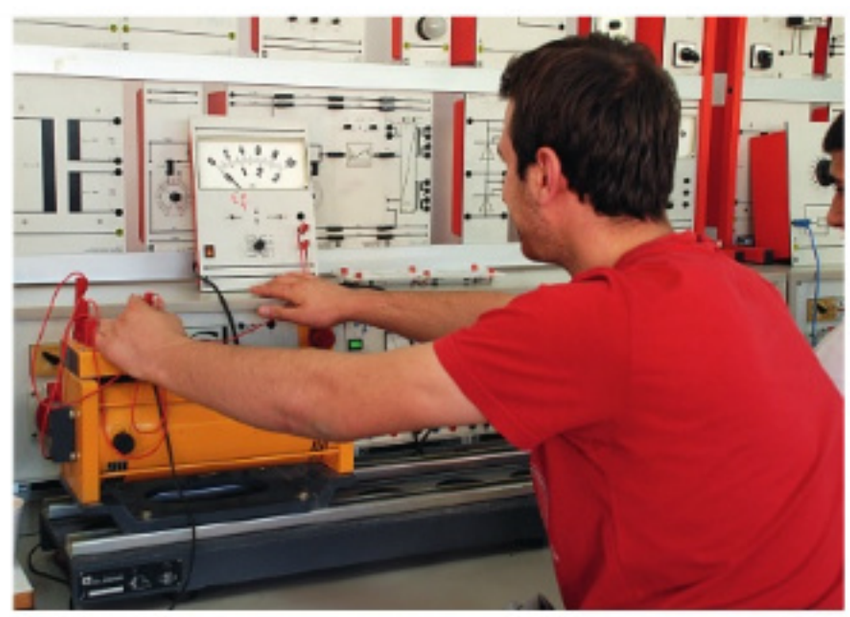

- Günay, D. ve Özer, M. (2015). Türkiye'de meslek yüksekokulları, mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri (Rapor), Ankara: YÖK.
- Kalkınma Bakanlığı (2014). Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018): Mesleki Eğitimin Yeniden Yapılandırılması Çalışma Grubu Raporu. Ankara: Kalkınma Bakanlığı.
- ÖSYM (2000-2013), Yükseköğretim İstatistikleri, Ankara.
- Özer, M., Çavuşoğlu, A., Gür, B.S. (2011). Restorasyon ve Toparlanma Dönemi: Mesleki ve Teknik Eğitimde 2000'li Yıllar. B.S. Gür (Ed.), 2000'li Yıllar:Türkiye'de Eğitim içinde (ss. 163-193). İstanbul: Meydan Yayıncılık.
- YÖK (2014-2016). Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, https://istatistik.yok.gov.tr/, (23.01.2016).

TÜRKİYE'DE SAĞLIK BİLİMLERİNDE DOKTORA PROGRAMLARI: KRİTİK BİR DEĞERLENDİRME

Prof. Dr. Gül Akdoğan (Güner)*

Ülkelerin zenginliği ve refahı, doktora programlarında gerçekleştirilen özgün araştırmalarla doğrudan ilgilidir. Ülkemizde sağlık alanında yüksek lisans ve doktorayı yöneten Sağlık Bilimleri Enstitülerinin (SBE) sayısı 2015 yılında 99'a ulaşmıştır. 2013-2014 akademik yılında Ankara, İstanbul ve Erzurum, sırasıyla, 228-180-59 doktora mezunu ile tüm SBE doktora mezunlarının %58 ini yetiştirmiştir. Yine 2013-2014 akademik yılında sağlık bilimleri alanında toplam 805 mezun ve 1659 yeni kayıt gözlenmiştir. Mezunların yeni kaydolanlara sayısal oranı %48 dir (1).

Bu yazıdaki görüşler, yazarın Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü (2000-2010), DEÜ Doktora Etiket Komisyonu Başkanı (2014-2016), ORPHEUS (Organisation for PhD education in Biomedicine and Health Sciences in the European System) (2) kuruluşunun yönetim kurulu üyesi (2010-2016), ORPHEUS Etiket komisyonu üyesi (2016 – devam ediyor) ve FEBS (Federation of European Biochemical Societies)'in Eğitim Komisyonu Başkanı (2009-devam ediyor) olarak çalışmalarından edindiği deneyimlerini yansıtmaktadır (3).

Ülkemizde uygulanmakta olan Sağlık Bilimleri Enstitü doktora programlarına eleştirel gözle bakıldığında, şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır (4):

Kuvvetli yönlerimiz: YÖK'ün 1982 yılında (Avrupa'da halen birçok ülkede bulunmayan) Sağlık Bilimleri Enstitülerini kurarak Lisansüstü Eğitim-Öğretim Çerçeve Yönetmeliği ile doktora sürecini yönetmesi; ülkemizde araştırma bilincinin ve araştırmaya genel ilginin, proje kültürünün gelişmesi; tıp fakültelerimizde ve diğer kurumlarımızda yeterli ve hatta kuvvetli araştırma alt yapısı ve ortamları; TÜBİTAK ve diğer ulusal fon kaynaklarından sağlanan kuvvetli destekler; EU araştırma projelerine yönelmemiz; giderek artan iyi yetişmiş araştırıcı kitlemiz; giderek artan yayın sayımız ve kalitesi.

Zayıf yönlerimiz: Departmanların / programların hızlı çoğalmaları, kalite kontrol yetersizliği, doktorada akreditasyonun bulunmaması, innovatif doktora tezlerinin yetersizliği, derslerin aşırı yükü, tezin geç başlaması, araştırmaya ayrılan zamanın yetersizliği; tez savunmasından önce yayın koşulunun (çoğunlukla) olmaması; öğrencinin (birçok enstitüde) danışmanını seçememesi; danışmanlık kriterlerinin yeterli olmayışı, doktora danışmanlarının profesyonel eğitim almamış olmaları; doktora öğrencilerinin burs sorunları; doktora eğitiminin uluslararası boyutunun yetersizliği; tez değerlendirme jürisinin bağımsız olmayışı.

* İzmir Ekonomi Üniversitesi, Tıp Fakültesi / akdogan.gul@ieu.edu.tr

ORPHEUS (Biyotıp ve sağlık alanında Avrupa sisteminde doktora eğitimi kuruluşu) Standartları

Orpheus'un temel misyonu, PhD derecesinin araştırma derecesi olarak korunmasını ve geliştirilmesini sağlayarak biyotıp ve sağlık bilimlerinin gelişimine katkıda bulunmak; buna paralel olarak, genç bilim insanlarının kariyer olanaklarını kuvvetlendirmektir. ORPHEUS, WFME ve AMSE ile birlikte, adı daha sonra "Doktora Eğitiminde İyi Uygulamalar" olarak değiştirilen "Biyotıp ve Sağlık Bilimlerinde Doktora Eğitimi Standartları"nı oluşturmuştur. Altı temel konu ele alınmaktadır: Araştırma ortamı, PhD programı çıktıları, PhD kabul kriterleri, PhD Eğitim programları, Danışmanlık kriterleri, PhD tezi, Tez değerlendirme ve Kurumun (Enstitünün) yapısı (5).

Gereksinimlerimiz ve ulusal/uluslararası standartlar doğrultusunda ülkemizde sağlık bilimlerinde doktora eğitimi gözden geçirildiğinde (6-8) aşağıdaki çözüm önerileri öne çıkmaktadır:

Öneriler

- Doktora eğitimi, bir bağımsız araştırıcıyı yetiştirmeye yönelik, "araştırma eğitimi" olarak algılanmalıdır.

- Doktora eğitiminin öğrenci kabul aşamasında danışman, aday öğrenci ile anlaşmalı ve aday öğrenci çalışacağı araştırma konusunu ve danışmanını bilerek doktoraya başlamalıdır. Doktoraya giriş koşullarını sağlayan ve Giriş sınavını başarı ile bitiren aday öğrencinin doktoraya kabul işlemleri ile birlikte danışman ataması yapılmalıdır.

- Danışmanlık kriterleri arasında, en az bir yüksek lisans öğrencisi yetiştirmiş olmasının yanı sıra, uluslararası yayın geçmişi yeterli ve güncel olmalı ve yürümekte olan ya da potansiyel araştırma projeleri olmalıdır. Danışman ilk kez doktora öğrencisi almadan önce, kurum içinde ya da kurum dışında, "Danışmanlık Eğitimi" kursu (çalıştayı) na katılmış olmalıdır.

- Doktora öğrencisi, eğitimine başladığı yarıyıldan itibaren danışmanı ile danışmanlık saatlerini gerçekleştirmeli ve tez önerisini hazırlamaya başlamalıdır.

- Tezin interdisipliner / intersektörel özellikte olması ya da bir öğretim üyesinin belirli konuda danışmanlık katkısına gereksinim duyulması durumunda, ikinci tez danışmanı atanabilir.

- Doktora eğitimindeki dersler, yüksek lisans eğitiminin tekrarı olmamalı, alan ile ilişkili bilimsel odaklı derslerin yanısıra, tıbbi etik, bilim etiği, biyoistatistik ve aktarılabilir beceriler (literatür araştırması yapma ve makale okuma, bilimsel proje önerisi yazma, araştırma ve derleme makalesi yazma, iletişim becerileri, eğitim becerileri, patent başvurusu yapma, kişisel yönetim becerileri, vb) gibi dersleri ve öğrencinin (kurumdan ya da kurum dışından) seçeceği diğer dersleri kapsamalıdır. Doktora öğrencisinin katılacağı kurslar, çalıştay gibi etkinlikler, formel eğitiminin bir parçası olarak-belli oranda- kredilendirilmelidir.

- Doktora öğrencisinin Tez İzleme Komitesi en geç ikinci yarıyılın sonunda belirlenmeli ve öğrenci, eğitiminin en geç ikinci yarıyılının sonunda, önceden Etik onay almış tez projesini Tez İzleme Komitesi önünde dinleyicilere açık olarak savunmalıdır.

- Ders süresi, araştırmaya yeterli zaman ayırmak amacı ile ve YÖK'ün öngördüğü koşulları sağlamak kaydıyla en fazla üç yarıyıl olmalı ve doktora öğrencisi en geç dördüncü yarıyılın sonunda Yeterlik sınavına girmiş olmalıdır.

- Yeterlik sınavı bilimsel bilgi ve analitik düşünmenin yanı sıra, araştırma birikimi ve yeteneğini de ölçmelidir.

- Doktora öğrencisi, araştırma tezini yürütürken, yayın planlamaya ve makale yazmaya, bilimsel kongre ve diğer etkinliklerde sunum yapmaya danışmanı tarafından teşvik edilmelidir.

- Tez savunma sınavından önce doktora öğrencisinin tezle ilişkili, birinci isim, en az bir adet, Genişletilmiş SCI kapsamındaki bir dergide kabul edilmiş bir araştırma makalesi bulunmalıdır. Patent başvurusunun belirli aşaması da yayın şartı yerine kabul edilebilir. Üniversite Senatosu ön koşul olan yayın sayısını arttırabilir. Tez savunma sınavından önce doktora öğrencisi, bilimsel kongre ya da diğer bir etkinlikte, tezi ile ilgili en az bir adet bildiri (sözlü ya da poster) sunmuş olduğunu belgelemelidir.

- Tez savunması, dinleyicilere açık olarak yapılır ve Tez jürisi, en azı ikisi başka bir üniversiteden olmak koşulu ile, danışman dahil, altı üyeden oluşur. Danışman oy kullanma hakkına sahip değildir. Yurt dışından jüri üyesi, elektronik ortamda katılabilir.

Sonuç

Yukarıdaki önerilerin temel amacı, ülkemizde sağlık bilimlerde doktora eğitimini geliştirerek, araştırma ve inovasyon potansiyeli açısından iyi yetişmiş, bilim insanları yetiştirmektir. Bu şekilde, özgün araştırmaya dayalı etki değeri yüksek dergilerde yayımlamış makaleler ya da yeni ürünler ortaya çıkacaktır. "Bilgi Üreten" topluma geçilerek, ülke ekonomisine değerli katkılar ve genç bilim insanlarına kariyer olanakları sağlanmış olacaktır.

Kaynaklar:
1. www.yok.gov.tr (Erişim tarihi: Ocak 2016)
2. www.orpheus-med.org (Erişim tarihi: Şubat 2016)
3. www.febs.org (Erişim tarihi: Şubat 2016)
4. GUNER GA. An Innovative model for PhD Education in Turkey. ORPHEUS Conference, 6-8 September 2007, Helsinki. Programme and Abstract Book.
5. Standards for PhD Education in Biomedicine and Health Sciences in Europe (ORPHEUS/AMSE/WFME). Aarhus University Press, Denmark, 2012.
6. GUNER-AKDOGAN G. Postgraduate Education Workshops as a Model of Education and Discussion Platforms. In: CASTANHO MARB & GÜNER_AKDOGAN G, The Researching, Teaching and Learning Triangle, 2012; Springer, New York Dordrecht Heidelberg London: pp.35-54.
7. MULVANY M. Biomedical PhD Education- An International Perspective. Basic and Clinical Pharmacology & Toxicology 2013; 112:289-295.
8. 7th EUA-CDE Workshop : Outcomes of Doctoral Education: Mindset, Research, Innovation 23-24 January 2014, Dokuz Eylül University, İzmir.

DÜNYANIN BİLİM VE İNOVASYON BAŞKENTİ BOSTON TÜRKİYE İLE İLİŞKİLER

Dr. Furkan BURAK*

Sadece Metropolitan Boston bölgesinde; bu yılki US News sıralamasında dünyanın en iyi iki üniversitesi seçilen Harvard ve MIT dahil olmak üzere, 60'a yakın lisans ve lisansüstü eğitim veren yüksek eğitim kurumu bulunmaktadır. Boston'un merkezinde yer alan 90 mil yarıçapındaki alanda ise; 300'e yakın üniversite, enstitü ve araştırma merkezi bulunmaktadır. İnsanlığın hizmetine sunulmuş birçok buluşa imza atan Boston, telefonun keşfedildiği, bugünkü manası ile traş bıçağının (gillette) geliştirildiği, Eter'in cerrahinin hizmetine sunulduğu, tarihteki ilk başarılı böbrek naklinin yapıldığı şehir olarak göze çarpıyor. Gelin; bilimsel keşifleriyle meşhur olan Boston'un bir de ekonomiye olan katkısını gözden geçirelim.

Boston' ın başkenti olduğu Massachusetts eyaleti üst düzey devlet yetkilileri vizyon ve hedeflerini; "dünyanın en iyi üniversiteleri ile en parlak öğrenci ve araştırmacılarını buraya çekmek, bu üniversiteler ile katma değeri yüksek ürünlerin oluşmasını sağlayacak sermaye girişini kolaylaştırmak ve bu süreç ile en nitelikli işgücüne sahip olmak (eyalette her 2 kişiden 1'i üniversite mezunudur), ekonomiyi geliştirerek büyük ölçekte istihdam sağlamak" olarak tanımlıyorlar.

Boston'daki akademik ordu, kamu kuruluşları ve endüstri ile ortak çalışarak hem insanlığa faydalı binlerce buluş yapıyor hem de bilimsel çalışmalarını akademi-endüstri işbirliği ve kamu destekleriyle milyar dolarlar kazandıran ticari ürünler haline getiriyor, istihdam sağlıyor ve sonucunda büyük ekonomik bir güç oluşturuyorlar.

Örneğin MIT' in sadece bir kısım kampüsünü içeren Vassar sokağı ile Main sokağı arasındaki köşede çalışan laboratuvarlarda geliştirilen ürünlerin değeri, şuanki verilere göre yakın gelecekte dünya GDP' sinin %2'sini oluşturuyor. MIT'te Prof. Bob Langer sadece bir laboratuvarda küçük bir ülke ekonomisine eş değerde 1.080 tane patentli ürün geliştirdi, 300'den fazla ilaç, tıbbi cihaz ve biyoteknoloji şirketi kurdu veya destekledi. Öbür yanda Harvard'dan Prof. George Whitesides' in kurduğu 12 şirketin piyasa değeri 20 milyar $'ın üzerindedir. Bununla beraber 29 yaşındaki bir doktora sonrası araştırmacı, kök hücre ile diyabet tedavisi çalışmasını Cell dergisinde yayınladıktan sonra endüstri ile işbirliği yaparak 44 milyon $'lık bir fon oluşturdu. Kurduğu Semma adlı baslangıç şirketinin Amerika ekonomisine milyar dolarlar kazandıracağını şimdiden kestirmek hiç zor değil.

Mount Auburn Hospital Clinical Fellow Harvard Medical School

> Multidisipliner bir yaklaşımla yürütülen bilimsel çalışmalar önce küçük bir "startup" baslangıç şirketi, daha sonra global düzeyde hareket eden dev bir şirket haline geliyor.

Onbinlerce parlak araştırmacının yer aldığı bu şehirde bütün örnekleri topladığınızda, akademi-endüstri işbirliğinin ekonomik çıktıları çok etkileyici bir boyutta gözler önüne seriliyor. Akademinin beslediği dijital ekonomi ve inovasyon ekonomisi, katma değeri çok daha yüksek bir şekilde ülke gelişimine büyük katkı sağlıyor.

Amerikan Patent Enstitüsü verilerine göre Boston'un bağlı olduğu Massachusetts eyaletinde büyük çoğunluğu Boston'dan olmak üzere alınan patent sayısı 2015 yılında 7.234 olup bu sayı her yıl daha da artmaktadır.

Amerikan Ticaret Odaları Vakfı 'nın bu yılki bir raporuna göre Boston, ülke çapında inovasyonda birçok kriterin bulunduğu sıralamada en üstte 1. sırayı alıyor. Buradaki inovasyon şirketleri 2015 yılında 7.4 milyar $ (venture capital) girişim sermayesi çekmişler. San Francisco Silikon Vadisi en fazla "startup" şirketine sahip olmasına rağmen Boston'un sıralamada birinci sırayı alması dikkat çekiyor. Neden olarak, Boston'daki eğitim teknolojileri şirketleri, üniversiteler, yerel yönetimler ve toplum arasındaki somut ve efektif işbirliği gösteriliyor. Bu işbirliği, fikir ve yatırımların dinamizm kazanıp kısa sürede hayata geçmesini, sağlıklı bir şekilde büyümesini ve her daim gelişime açık olmasını sağlıyor. San Francisco'da ise şirket ve yatırımların üniversiteler ile bağının zayıf olması, inovasyon indeksini ve verimliliğini düşürüyor.

Singapur, Almanya, İsrail, Katar gibi birçok ülke bu akademik güç ile işbirliği yaparak kendi ülke ekonomilerini ve akademik enstitülerini güçlendiriyor. Örneğin sadece İsrailli girişimcilerin Boston'da kurduğu 200 tane "startup" şirketi var ve bu şirketlerin yıllık toplam cirosu 9 milyar $'a ulaşıyor. Güney Kore burada kurduğu akademik köprüler üzerinden sadece 2015 yılında Amerikan patent ofisinden 20.201 tane patent almıştır. Bu sayı Türkiye için 136'da kalıyor. Maalesef biz ülke olarak bu pastadan payımızı, istenen düzeyde alamıyoruz.

Biz de, patent almış, hatta "startup" şirket haline gelmiş başarılı bilimsel çalışmaları, ticarileşme sürecinde destekleyerek bu ürünleri Türk ekonomisine kazandirabiliriz. Amerika'daki mevcut destek mekanizmalarıyla rekabet edebilecek, hatta daha cazip unsurlar içerebilecek destekler hazırlayarak, 10-25-50 yıllık stratejik planlarla cari açığımızın kapanmasına yardımcı olacak büyük bir kaynak oluşturması yolunda önemli bir adım atmış oluruz. Ayrıca, Türkiye adıyla burada yer aldığımız için Türk araştırmacıların akademik tanınırlığını artırmış ve dünyanın en prestijli enstitülerinde önlerini de açmış oluruz.

Bununla birlikte, uzun dönemde bu iklimi Türkiye'de sağlamak, Türk akademik dünyasını güçlendirmek adına uzun vadeli planlar yapmalıyız. Şuan Amerika'da bilimsel fonlarda cok ciddi bir daralma yaşanıyor, bu da doktora sonrası araştırmacı seviyesinde ciddi bir birikmeye yol açıyor. Özellikle Amerikan vatandaşı olmayan yabancı uyruklu araştırmacılar bir sonraki basamak olan "Assistant Profesor" olarak kendi ekibini kurma aşamasına geçemiyorlar.

Burada Türkiye için çok ciddi bir fırsat doğuyor. Özellikle Avrupa'daki ekonomik kriz, buralardan gelen araştırmacıların seçeneklerini çok sınırlıyor. Ortadoğu ülkelerinden gelen araştırmacılar ise ülkelerindeki akademik iklimden ve fonların yetersizliğinden yakınıyorlar. Burada Türkiye, yurtdışından gelecek Türk ve yabancı bilim insanları için geniş çaplı destek programları ve teşviklerle, fon sıkıntısı olmayan bağımsız akademik bir ortam oluşturabilirse, bütün dünyanın parlak bilim insanları için bir cazibe merkezi haline gelebilir.

Bu ortamı hazırlarken bir yandan içerideki programlar zenginleştirilmeli, üniversite ve enstitüler belirli konularda uzmanlaşmalı ve kümeleşmeli, bir yandan da dünyanın önemli akademik merkezleri ile işbirliği halinde olmalıdır. Özellikle bilimsel destek fonlarının önceki yıllara oranla dramatik olarak artmış olduğu bir dönemde, biz ülke olarak gerekli adımları atmalı, uygun yatırımları yapmaya devam etmeliyiz. Türk üniversitelerinin çok büyük bir potansiyeli var. Bu potansiyelin iyi kullanılması, orta gelir düzeyi tuzağının inovatif kaliteli bilimsel ürünlerle bertaraf edilmesine de yardımcı olacaktır. Bu atılımları kuvvetlendirmek adına Boston ile sağlam köprüler kurmalı, bu köprüler üzerinden güzel ülkemiz ve değerli üniversite-enstitülerimizi dünyaya tanıtmalıyız.

Ayrıca Boston'da bu köprüleri kurabilecek çok ciddi bir Türk bilim insanı topluluğu da bulunuyor. Bu Türk bilim insanlarının son dönem keşiflerine baktığımızda; insanlığın yararına çalışan ilaç-tıbbi cihazlardan, tıp ve bilim dünyasını aydınlatan önemli buluşlara, dünya ekonomisini etkileyen önemli teoremlere kadar birçoğu göze çarpıyor. Obezite, diyabet ve metabolik hastalıklarda dünyaca ünlü Prof. Gökhan Hotamışlıgil'in önderliginde Dr.Furkan Burak'ın yürüttüğü aşı teknolojisi ile üretilen diyabet ilacı çalışmaları, Prof. Mehmet Toner'in kan dolaşımındaki kanser hücrelerini erken evrede tespit eden çip tanı sistemi, Dr.Canan Dağdeviren'in giyilebilir kalp pili, Prof. Ömer Yılmaz ve öğrencisi Semir Beyaz'in kanser ile obezite ilişkisini açıklayan kök hücre çalışmaları, Prof. Tayfun Sönmez ve çalışma arkadaşı Prof.Utku Ünver'in binlerce insanın hayatının kurtulmasına vesile olmuş organ nakli takas sistemi, ekonomi alanında yakın zamanda en kuvvetli Nobel adaylarından Prof. Daron Acemoğlu'nun çalışmaları, dünyaca ünlü tarihçi Prof. Cemal Kafadar'ın Türk ve Osmanlı tarihi çalışmaları bunlardan sadece birkaçını oluşturuyor.

Boston Halk Kütüphanesi Okuma Salonu
Brian Johnson Fotoğrafı

Bunun yanı sıra Boston'da yaşayan Türklerin iştiraki ile kurulmuş birçok organizasyon bulunuyor. Örneğin Türk yatırımcıları, üniversiteleri, "startup" girişimcileri için bir ekosistem oluşturan, kâr amacı gütmeyen ve özel iştirakle kurulacak olan Turk Inovasyon Merkezi "TurkInno" yakın zamanda kapılarını açıyor. TUSEB'in Amerika ofisinin de yer alacağı merkez, eğitim teknolojileri, üstdüzey yönetici eğitimi, uluslararası akademik ilişkiler, karşılıklı yatırım ağı oluşturma, biyoteknoloji, biomedikal - ilaç ve tıbbi cihaz, savunma sanayi gibi konularda çalışacak. Ayrıca Boston'daki Türkler arasındaki bağları kuvvetlendiren ve destekleriyle birçok alanda ortak çalışabilmek için platform sağlayan T.C. Boston Baskonsolosluğu, özellikle son birkaç yılda olağanüstü çabalar göstererek Türkiye ile Boston arasında önemli bağlantılar kurmakta ve Boston'daki Türk toplumuna önemli kapılar açmaktadır.

Özetlemek gerekirse, Boston Türkiye'yi ve Türk ekonomisini 21. yüzyıla güçlü bir şekilde taşıyabilecek unsurların birarada bulunduğu ve çok önemli potansiyelleri barındıran akademik bir başkenttir. Türkiye olarak bu parlak resimde hak ettiğimiz yeri almamız için aslında tüm parametreler mevcut. Belki de tek yapmamız gereken Türkiye ve yurtdışındaki bilim insanlarımız arasındaki işbirliğini ve eşgüdümü güçlendirmek ve desteklemektir. Bu gelişimde bilim insanlarımızın öncülüğü ve önderliğinin en önemli rolü oynayacağına inanıyorum.

Referanslar

1) Innovation that Matters 2016 report by US Chambers of Commerce Foundation.

2) 2014 Index of the Massachusetts Innovation Economy, TAPPI Journal 2014.

3) U.S. PATENT AND TRADEMARK OFFICE- Report of Number of Patents Granted as Distributed by Year of Patent Grant Breakout by U.S. State/Territory and Foreign Country of Origin. December 2015.

4) The Future of the postdoc; by Kendall Powell 9 APRIL 2015, VOL 520, NATURE, page 147

5) US News Best Global Universities report, October 2015.

21. YÜZYILDA YÜKSEKÖĞRETİM:

ÜNİVERSİTE 4.0

Gökhan Yücel*

Ülkemizin son dönemdeki hızlı kalkınma hamlesinde yükseköğretim kurumlarının hiç de yadsınamaz bir yeri var. Türkiye'nin dört bir köşesinde kurulan üniversitelerimizin hepsinde akademik hayatın canlılığı ve dinamizmi hemen dikkat çekmekte. Hatta yükseköğretimde okullaşmanın artması ve yurtdışından daha fazla sayıda öğrencinin Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim görmeye başlamasıyla uluslararası öğrenci hareketliliği konusunda öncü ülkeler arasına girmeyi başardık. Bu arada, gayet genç ve dünyadaki her türlü gelişmeyi anında takip edebilme yeteneğine sahip yeni nesil akademisyenlerimizin sayısı eskisinden çok daha fazla.

Yine, pek çok kuruluş tarafından yapılan küresel sıralamalarda bazı üniversitelerimizin üst sıralara doğru, ilk 200'deki, ilk 100'deki üniversiteler arasına tırmandığına şahit olmaktayız. Genç üniversiteler kategorisinde, Ortadoğu'da ve Güneydoğu Avrupa'daki alt kırılımlara bakıldığında ilk 10 sıra arasında temsilcilerimizin bulunduğunu görmekteyiz. Bu şunun göstergesi, sadece kurmuyoruz ayrıca geliştiriyoruz, kaliteyi arttırıyoruz, rekabet ediyoruz.

Ancak tüm bunları gözlemlerken okullaşma ile öğrenmeyi birbirine karıştırmamak, ikisini eşit tutmamak gerekiyor. Her okullaşma öğrenme, her nicelik nitelikle, her üniversite binası kelimenin tam anlamıyla üniversitenin tanımına, her kütüphane okumaya karşılık gelmeyebiliyor. Onun içindir ki, okullaşma ve öğrenme arasındaki köprüyü daha sağlam kurabilmek için günümüzde 21. Yüzyıl Eğitim Paradigması adıyla bilinen ve aslında eğitimden çok öğrenmeye odaklanan, kişiselleştirme üzerine inşa edilmiş öğrenciyi merkeze alan, teknolojinin tüm imkânlarından faydalanmayı hedefleyen bir yaklaşıma yönelmemiz gerek. İşte yükseköğretimde binalarımızdan akademik personelimize, araştırma fonlarımızdan teknoloji merkezlerimize, teknoparklarımıza, kütüphanelerimize, sınıf donanımlarımızdan sosyal yaşam imkânlarına kadar her öğenin 21. Yüzyıl şartlarına uyum sağlaması, bir ülkenin küresel ekonomi ve rekabet şartlarına uyumlu bireyler yetiştirebilmesi için şart. Aksi pek mümkün değil. Hele ki eğitim alanında, 21. Yüzyılda 21. Yüzyıla rağmen sonuç almak imkânsız.

*Dijital Araştırmalar Derneği Başkanı (@goyucel)

Peki, ülkemizdeki iyimser gelişmeler yeterli mi? Yolun daha başında olduğumuz ve gidilecek daha çok fazla yolumuz olduğu için elbette hayır. Üniversitelerimizin fiziki koşullarını düzeltmek, yükseköğretim kurumlarının coğrafi yaygınlıklarını ve kontenjanları arttırmak, daha fazla yabancı burslu öğrenci kabul etmek, bütçedeki araştırma payları ile proje desteklerini iyileştirmek, tek başlarına geleceğe dair yepyeni bakış açıları geliştirmek için yeterli olmayabilir. Nitekim gelişmiş ülkelerin yükseköğretim kurumları mesailerinin önemli bir bölümü örneğin '2030'da üniversiteler neye benzeyecek?' türünden sorulara esaslı cevaplar aramakla geçiriyor. Cevapların neredeyse tümü üniversitelerin daha özerk, çok daha teknolojiye bağımlı, bugünkü adıyla MOOC tarzı yapılara benzeyeceği görüşünde olmakla beraber, klasik yöntemlerin gelecekte çok daha rağbet göreceğine inananların sayısı da az değil. Oxford, Cambridge, Harvard, Sorbonne, Bologna gibi üniversiteler yüzyıllardır var. Ama bu üniversitelerin tarihselliği onların eskiliğinden çok mükemmeliyetçi ve yenilikçi kültürlerini geliştirme kapasitelerine dönüşmüş durumda. Hem bu üniversitelerde en klasik konuların nasıl sürekli yenilenen yaklaşımlarla ele aldığı, hem de yeni konuları araştırmak ve onları mevcut araştırma projeleriyle ilişkilendirmek için meydana getirdikleri yeni birimler yakından incelenmelidir.

Kabul etmeliyiz ki, teknoloji, dijitalleşme ve dijital dönüşüm bu tür yenilikçi çalışmaların yönünü belirleyen en temel göstergeler. Bu konuların kendileri bizatihi birer akademik mesele olmakla beraber, eğitim, öğretim, öğrenmeyi de etkilemesi bakımından iki kat fazla öneme sahip. Öğrenmeyi kökten etkilemesi bakımından mobil teknolojilerdeki yenilikler, sosyal medya, büyük veri, tersyüz sınıflar, oyunlaştırma, yapay zekâ kullanımı gibi günümüz trendleri artık yarına dair değil bugünün tartışılan konuları arasındadır. Gerek öğrencilerin üniversitelere kabulü ve gerekse üniversite tercihi-seçimi, gerek eğitim-öğretim faaliyetlerinin içeriği, öğrencilerin her türlü süreç dâhilinde akademik yıl içindeki takipleri, performanslarının değerlendirilmeleri hep teknolojinin nimetlerinden faydalanılarak gerçekleşiyor. Dünyanın çeşitli ülkelerindeki üniversitelerinde artık büyük veri, çeşitli yapay zekâ ve öngörü analitik modelleri kapsamında kullanılarak öğrencilerin kötü gidişatını önceden haber veren sistemlere dönüştürülmektedir. ABD'deki yükseköğretim kredilerinin borç miktarının 1.2 trilyon dolar seviyesine çıktığı düşünülürse bu tür teknolojik araçların eğitim-öğretimin finansmanı alanında da devreye sokulması tavsiye edilmektedir.

Sadece yükseköğretim değil, K-12'den başlayarak eğitim-öğretimde her kademenin olmazsa olmazları olarak değerlendirilen 21. yüzyıl becerileri, teknoloji ve dijital dönüşümün gelecekte alacağı şekil ise bundan sonraki gelişmelerin takibine ışık tutacak bir çerçeve çizecektir. Dördüncü Endüstri Devrimi bu çerçevede yakından takip edilmesi gereken, dünyanın yerleşik sistemlerini kökten etkilemesi beklenen bir döneme işaret etmektedir. Böyle olunca bundan önceki üç endüstri devriminin beraberinde getirdiği yükseköğretim modellerinin yeni bir modelle yer değiştirmesi ya da daha hafif bir ifadeyle yeniden tanımlanması gerekmektedir. Nasıl ki, daha önceki endüstri devrimlerinin yükseköğretim kurumları tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkıp geliştiyse, Dördüncü Endüstri Devrimi'nin yükseköğretim kurumlarını Üniversite 4.0 kavramıyla tanımlayabiliriz.

Üniversite 4.0, İnternet'in elektrik kadar hayatımızın parçası haline geleceği bir dönemde, dijitalleşmenin yeni boyutu olan siber-fiziksel sistemlerin kurguladığı yükseköğretim modeli olacaktır. Bilgi çağı artık bitmiştir. Ya da en azından tek başına bir şey ifade etmemektedir. Bilgi Çağı bir önceki endüstri devriminin adıdır. Nesnelerin interneti, giyilebilir teknolojiler, oyunlaştırma, yapay zeka Endüstri 4.0 çağının anahtar kelimeleridir.

Türkiye'nin ivedilikle Üniversite 4.0 modeline yatkın, bu yeni dönemin ihtiyaçları ışığında önlemler alması gerekmektedir. Üniversite 2.0 ve Üniversite 3.0 dönemi kapanmak üzeredir. 2023 hedeflerimiz için Üniversite 4.0 kavramının anlaşılması ve içselleştirilmesi lazımdır. Ülkemizde ne yazık ki, disiplinler arası çalışma kültürü son derece zayıf. Bu da her şeyin birbirine bağlanacağı bir dönemde disiplinlerin de birbiriyle derinleşecek, yataylaşacak, dikeyleşecek ilişkilerini anlama safhasında sorunlar doğurmaktadır. Mevcut sorunları en aza indirgemek için YÖK'ün yükseköğretim kurumlarımıza Üniversite 4.0 vizyonu çizmesi ve Endüstri 4.0 çağının yeni araştırma-akademik başlıkları konusunda bilgilendirmesi son derece yerinde olacaktır.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
1453

1453'te dünya tarihinde yeni bir çağ başlamıştır. Stratejik öneme sahip İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmet, şehrin gelişmesi, bilim ve kültür merkezi haline dönüştürülmesi için büyük çaba sarf etmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nun İstanbul'daki ilk yükseköğretim süreci 1 Haziran 1453 tarihinde başlar. Bu başlangıç İstanbul Üniversitesi'nin de temelini oluşturur.

> Fatih Medreselerinden sonra XVI. Yüzyılda Kanuni Sultan Süleyman tarafından yaptırılan Süleymaniye medreseleri gelir. Medreseler dönemini de Darülfunun dönemi izler. Üniversitemiz 1870 yılında Darülfünun-i Osmani, 1873 yılında Darülfünun-ı Sultani, 1900 yılında Darülfünun-ı Şahane, 1913 yılında İstanbul Darülfununu ve 1933 yılında İstanbul Üniversitesi'ne dönüştürülür.

İstanbul Üniversitesi 22 Fakülte, 16 Enstitü, 7 Meslek Yüksek Okulu, 77 Araştırma Merkezi, Konservatuar ve 5 Hastanesiyle bilimsel çalışmalar üretmektedir. 41 bin Önlisans, 145 bin Lisans, 25 bin Lisansüstü olmak üzere toplam 211 bin öğrenci İstanbul Üniversitesi'nden eğitim almaktadır. 1513 Profesör, 574 Doçent, 926 Yardımcı Doçent, 133 Öğretim Görevlisi, 1958 Araştırma Görevlisi, 202 Okutman ve 93 Uzman akademik personel olmak üzere toplam 18 bin seçkin kadrosu ile eğitim ve araştırma ile birlikte topluma hizmet sunmaktadır.

İstanbul Üiversitesi

İnovasyon, araştırma ve eğitimi bir araya getirerek 'İstanbul Üniversitesi Teknopark've 'Teknoloji Transfer Merkezi'ni kurmuş ve çalışmalarını üniversite-sanayi ortaklığına odaklayarak hızla devam ettirmektedir.

İstanbul Üniversitesi 11 yıldır dünyanın en iyi ilk 500 üniversitesi arasındaki yerini her yıl üst sıralara yükseltmektedir. İstanbul Üniversitesi dünya genelinde ranking açısından genel kabul gören sekiz farklı sıralamanın yedisinde ilk 500'de yer almaktadır. 2015 yılı ARWU dünyanın ilk 500 dünya sıralamasına 410. sıradan giren Türkiye'deki tek üniversite yine İstanbul Üniversitesi'dir. İletişim ve İstanbul Tıp Fakültelerinden 2 mezunumuz Nobel ödülü almıştır.

Önemli bir bölgesel güç olan ülkemizin uluslararasılaşma çalışmalarına İstanbul Üniversitesi büyük destek vermektedir. 55 ülke ile 159 işbirliği anlaşması, 27 Avrupa Birliği Ülkesi ile 600 Erasmus anlaşması ve 17 ülke ile 48 Mevlana anlaşması bulunan İstanbul Üniversitesi'nde 6 bin uluslararası öğrenciye eğitim almaktadır.

İstanbul Üniversitesi inovasyon, araştırma ve eğitimi bir araya getirerek 'İstanbul Üniversitesi Teknopark've 'Teknoloji Transfer Merkezi'ni kurmuş ve çalışmalarını üniversite-sanayi ortaklığına odaklayarak hızla devam ettirmektedir. Üniversitemizin Teknokent'i 2015 yılı "En İyi Gelişme Gösteren 3. Teknoloji Geliştirme Bölgesi" ödülünü aldı.

İstanbul Üniversitesi olarak girişimci, yenilikçi ve çözüm odaklı bireylerin yetişmesini sağlayacak bir bakış açısının öğrencilerimize ve paydaşlarımıza kazandırılması eğitim politikamızın ve projelerimizin temelini oluşturmaktadır. Üniversitesinin uyguladığı eğitim sistemi, öğrenci odaklı, aktif öğrenmeye dayalı, yaşam boyu öğrenmeyi öne çıkaran bir anlayıştadır.

> "Tarihten Geleceğe Bilim Köprüsü" sloganıyla dünya üniversitesi olan İstanbul Üniversitesi, ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda, yükseköğretim alanında üzerine düşen bilimsel çalışmaları ve araştırmaları bütün gücüyle arttırarak sürdürecektir.

Uluslararası bilim camiası açısından önemli göstergelerden biri patentlerdir. Türkiye'de en çok patent başvurusu yapan üniversitemiz bu konudaki başarısından ötürü Sayın Cumhurbaşkanımızdan 2014 ve 2015 yıllarında ödül almıştır. Son yıllara baktığımızda İstanbul Üniversitesi olarak araştırma alanında önemli atılım yapıldığı görülmektedir. İstanbul Üniversitesi araştırma birimlerini ve araştırmacılarını desteklemeye devam etmektedir.

BİLKENT ÜNİVERSİTESİ:
İLK VAKIF ÜNİVERSİTESİ

Bugün 40.000'e yakın mezun vermiş olan ilk vakıf üniversitesinin hikayesi 1940'larda başlamıştır. Prof. Dr. İhsan Doğramacı ABD'de Harvard ve Washington üniversitelerinde çalışmakta olduğu dönemlerde sivil toplum kuruluşlarını yakından tanıma olanağını bulmuştu. Benzer kurumların ülkemizde de hayata geçmesini sağlamak amacıyla 1951'de Ankara'ya yerleştikten sonra, özel bir Çocuk Hastanesi ve Çocuk Sağlığı Merkezi kurulabilmesi için bir proje hazırlamıştı. Çocuk Sağlığı Merkezi'ni desteklemek amacıyla da kendi ailesi tarafından finanse edilen bir vakıf kurmuştur. Daha sonraki yıllarda kurduğu vakıflarla sağlık ve eğitim alanlarında atılacak yeni adımları, yeni başlangıçları desteklemeyi hedeflemiştir. Ankara'da kurduğu küçük Çocuk Sağlığı Merkezi önce Hacettepe Tıp Fakültesi'ne, ardından da 1967'de Hacettepe Üniversitesi'ne dönüşmüştür. Aklındaki "mükemmeliyet mer-

kezleri" kavramını daima önde tutarak tıp alanında hedeflediklerine ulaşınca, sıra kar amacı gütmeyen bir özel üniversite kurmanın yollarını aramaya gelmiştir. ABD'de gördüğü Harvard, Columbia, Yale gibi sadece Türkiye'nin değil, dünyanın en iyi üniversiteleri arasında yer almasını, dünyanın dört bir yanından öğrenciler çekecek bir eğitim ve araştırma kurumu olmasını hedeflemiştir. Bu fikri doğrultusunda uygun bir arazi araştırmaya 1960'larda başlamıştı. Öncelikle suyu bol olan bir arazi bulmak için araştırmalar yapmış, yeraltı sularının bol olduğuna emin olduğu bir toprak bulunca 1967'de oraya meslektaşlarıyla gitmiş, köylülerle görüşmüş, pazarlık etmiş ve arazileri 1968 yılında almaya başlamıştı. Binaların yapılacağı alanlar belirlenerek hızla ağaçlandırma çalışmaları başlatılmıştı.

Bilkent Holding'in başlangıcını oluşturacak Tepe Mobilya fabrikası bu arazide kurulmuştur. Arazi alımlarında olduğu gibi fabrika kuruluşunda da gerekli alet ve makinaların yurt dışından getirilebilmesi için İhsan Doğramacı kişisel imkanlarını kullanmıştır. İmzaladığı rakam kısmı boş çeklerle yurt dışına giden ekibi gerekli alımları yapmışlar ve fabrika çok hızla tamamlanarak üretime başlamıştır. ve kar amacı gütmeyecek özel üniversite için de finans kaynakları oluşturulmuştur. Daha sonra bu şirketlerin sahibinin üniversite olmasını sağlayarak da benzeri az bulunan bir model oluşturmuştur.

> "O tarihlerdeki anayasaya göre bir vakıf özel üniversitesi kurulabilmesi mümkün değildi. İhsan Doğramacı'nın çabalarıyla 7 Kasım 1982 tarihinde kabul edilen Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 130. Maddesi ile vakıflar tarafından devletin gözetim ve denetimine tabi kar amacı gütmeyen yükseköğretim kurumları kurulabilmesi mümkün olmuştur."

Bilkent Üniversitesi, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün, YÖK'ün ve Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı'nın izinleri ile "Bilkent Yükseköğretim Kurumu" adıyla açılması 12 Aralık 1984'te tescil edilmiştir. İlk Mütevelli Heyet üyeleri İhsan Doğramacı, Kemal Karhan, Gürol Ataman, Ali Kantur, Servet Bilir, Alanor Olalı, Ekrem Pakdemirli, Lütfü M. Sel, 15 Aralık 1984 tarihli toplantılarında Mütevelli Heyet Başkanlığına Prof. Dr. Kemal Karhan'ı, Rektörlüğe ise Prof. Dr. Tuğrul Pırnar'ı iki yıl süre ile görev yapmak üzere seçmişlerdir. Prof. Dr. Tuğrul Pırnar'ın 31 Temmuz 1986 tarihinde görevinden ayrılmasından sonra Bilkent Üniversitesi Rektörlüğü'ne Prof. Dr. Mithat Çoruh atanmıştır.

Bilkent Üiversitesi

16 Eylül 1986 tarihinde öğretime başlamasının uygun olduğuna dair YÖK kararı alınmış ve Bilkent Üniversitesi ilk eğitim yılını 10 Ekim 1986'da açmıştır.

Mühendislik Fakültesi Bilgisayar ve Enformatik, Endüstri, Elektrik ve Elektronik, İşletme bölümleri, Müzik ve Güzel Sanatlar Fakültesi Resim-Grafik Ana Sanat Dalları, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Programlama, Mezuniyet Sonrası Eğitim Enstitüsü Lisansüstü Programları ile Yabancı Dil ve Müzik Hazırlık Programları açılmıştır. İlk öğretim elemanları olarak Özay Oral, Mehmet Baray, Jerzy Brzezinski, Salim Çıracı, Hasan Erten, Erol Arkun, Abdullah Atalar, Ömer Benli, Ümit Berkman, Mefharet Kocatepe, Bülent Özgüç, Erol Sezer, Kürşat Aydoğan, Cemal Dinçer, Güliz Ger, Aziz İnan, Levent Onur, Bülent Özgüler, Kamer Rodoplu, Bülent Bozkurt, Christine Kuruç, Himmet Umunç, Phyllis Erdoğan, Deniz Bozer, Sally Green, Soraya Yüksel; Adnan Turani, Mürşide İçmeli, Gürer Aykal, Ersin Onay; Ahmet Kanneci; ve Dilek Taptık görevlerine başlamışlardır. 16 Eylül 1986 tarihinde öğretime başlamasının uygun olduğuna dair YÖK kararı alınmış ve Bilkent Üniversitesi ilk eğitim yılını 10 Ekim 1986'da açmıştır. 1986-1987 öğretim yılında üniversite sınavında birinci ve üçüncü olanlar dahil olmak üzere en başta gelen 20 öğrencinin 9'u Bilkent Üniversitesi'ni tercih etmişlerdir. Üniversiteye ilk yılında 48'i yüksek lisans ve doktora düzeyinde olmak üzere toplam 498 öğrenci kabul edilmiştir.

> "Bilkent, bugün 9 fakültesi ve 2 yüksekokulu bünyesindeki 29 lisans ve 51 lisansüstü programıyla, üçte biri burslu olmak üzere 13.000 öğrencisi ve 40 farklı ülkeden öğretim üyeleriyle dünyaca tanınan bir eğitim ve araştırma merkezidir."

Bilkent Üniversitesi'nin misyonu tüm bilimler, teknoloji ve sanatı kapsayan bir öğrenme ve ilerleme ortamı oluşturarak, insanlığa hizmet etmek ve dünya barışını geliştirmektir. Ülkemizde şu anda mevcut 76 vakıf üniversitesinin yolunu açan ve ilk vakıf üniversitesi olmanın getirdiği başarılı bir örnek teşkil etme sorumluluğunu taşıyarak ilerleyen Bilkent Üniversitesi kuruluşundan beri Türkiye ve dünya sıralamalarında üst sıralarda yer alarak yükseköğretimdeki öncü rolünü sürdürmektedir.

PROF. DR. YÜCEL TANYERİ İLE
LOGO ÜZERİNE SÖYLEŞİ

Söyleşi: Fatih TIĞLI*

YÖK Yüksek Öğretim Dergisi olarak üniversitelerimizin logolarının tanıtıldığı bir bölüme yer vermeyi düşünüyoruz. Okuyucularımız logoların kimler tarafından tasarlandığı, neleri simgelediğini kısaca hikâyesini burada bulacaklar. Bunun için ilk olarak YÖK ile başlamayı uygun gördük ve YÖK'ün logosunu hazırlayan Prof. Dr. Yücel Tanyeri ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

Merhaba hocam, öncelikle YÖK Yüksek Öğretim Dergisi için söyleşi isteğimizi kabul ettiğiniz için dergimiz adına teşekkür ederim. Dergimizde üniversitelerimizin logoları ile ilgili bir bölüm olacak. Bunun için ilk olarak YÖK'ün logosuyla başlamayı uygun gördük. Kendinizden bahsedebilir misiniz?

22 Şubat 1946'da Adıyaman'ın Besni ilçesinde doğdum. Çocukluğum çok değişik yerlerde Elazığ'ın Maden ilçesinde, daha sonra Sivas'ta geçti; Refahiye'de bulunduk, en sonunda 1952 yılında Samsun'a geldik ve benim gözümü açtığım yer Samsun oldu. Samsun'da ilkokula başladım. O zamandan beridir de Samsun'a ait anılarım oldukça fazla. 23 Nisan İlkokulu ve Namık Kemal Ortaokulu'nu bitirdim. Lise eğitimimi de Ankara'da tamamladım. Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Fizik bölümünü kazandım. O dönemlerde her üniversite kendi sınavını yapıyordu, ayrı

*YÖK Başkanı Danışmanı

ayrı bu sınavlara giriyordunuz. Ben de Ankara Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi sınavlarına girmiştim. Öncelikle Orta Doğu'nun sınav sonuçları açıklandı, Fizik bölümünü kazanmıştım. Kaydımı yaptırdım ve İngilizce bölümüne bir hafta devam ettikten sonra Hacettepe'nin sonuçları açıklandı. Amcam Kulak Burun Boğaz (KBB) doktoruydu, onun da etkisiyle Tıp Fakültesini tercim ettim ve ODTÜ'den ayrıldım. 1970 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldum. 1970-74 yılları arasında Hacettepe KBB Bölümünde dört yıl KBB Asistanı olarak çalıştım ve 1974 yılında KBB Uzmanı oldum. 1974-78 yılları arasında Sağlık Bakanlığı Ankara Hastanesinde Başasistan olarak görev yaptıktan sonra 1979 yılında Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Bölümüne Öğretim Görevlisi olarak atandım. 1982 yılında Doçent ve 1988 yılında Profesör oldum. 43 yıl Hekimlik yaptım. Bunun 34 yılı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesinde geçti, 22 Şubat 2013 tarihinde yaş sınırlaması nedeniyle Ondokuz Mayıs Üniversitesinden emekli oldum. KBB tarihçesi, grafik sanatlar, karikatür ve fotoğraf sanatı ile ilgilenmekteyim. Bir çocuk ve iki torun sahibiyim.

Hayatınızdan bahsederken Hacettepe Üniversitesi dediniz. Yeni kurulan bir üniversitenin ilk öğrencileri olarak neler yaşadınız, öğrenciliğiniz nasıldı?

Bizler, Hacettepe'nin ilk öğrencileri yani 1963-64 yılı Ankara Üniversitesi girişliyizdir. O dönemde Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara Üniversitesine bağlıydı. Dolayısı ile bizler ilk üç yılı Ankara Üniversitesine bağlı olarak okuduk. Hacettepe Üniversitesine bağlı talebe oluşumuz 1967 yılıdır. Haliyle yeni bir fakülte idi, birçok zorlukları vardı. Ancak genç, dinamik ve öğretmeye çok hevesli hocalarımızla bu eksiklikleri çok güzel bir biçimde göğüslüyor ve büyük bir enerjiyle çalışıyorduk. İlk yıllar her hafta başında sınava girer ve bir hafta önce neler öğrendi isek onları test yöntemi ile yanıtlamamız istenilirdi. Bu nedenle sürekli çalışmak zorunda idik. Öğrencilerin kendilerine ait özel laboratuvarlarımız ve her ay değişen programlarımızla çok sıkı bir teorik ve pratik eğitimden geçirilirdik. Hocalarımız da tam gün fakültede çalışırlar ve büyük bir heves ve gayretle bizleri yetiştirmeye çalışırlardı. Hepsi birbirinden değerli hocalarımızla çok yakın bir ilişkiler içerisinde idik.

Okuduğunuz okulun logosunu tasarladınız. Bu süreç nasıl gelişti? Bu logoyu esas alarak bir karikatür ve bir desen çizdiniz ve ödüller aldınız.

Hacettepe Üniversitesi'nin amblemini sayın Doğramacı'nın isteği üzerine gerçekleştirdim. 1967 yılında Üniversite olmuştuk ve haliyle bu yeni Üniversitenin bir amblemine gerek duyuluyordu. Ben o yıllarda yıllık gülmece dergimiz Mantar'da karikatürler çiziyor ve kapak tasarımlarını yapıyordum. Doğramacı Hocamız amblem çizmekle ikinci sınıf öğrencisi olarak beni ve kendisi de bir karikatürist olan Fizik Tedavi Uzmanı Dr. Necdet Güçlü'yü düşünmüş ve ikimize de bu görevi vermişti. Ben daha önceleri fakültemizin Tiyatro Kulübünde de görev almış ve orası için bir amblem yapmıştım. O sıralarda Hacettepe üniversite olunca isminin değişeceği ve Eti Üniversitesi olacağı düşünülüyordu. Ben de onun için Hitit geyiği benzeri Hititleri ve Hacettepe'nin H ve T harflerini birlikte simgeleyen bir amblem düşünmüştüm. Çok kısa zamanda bunu modifiye ederek bugün hala kullanılmakta olan Hacettepe amblemini çizdim ve İhsan Doğramacı Hocamıza ilettim. Sonradan öğrendiğime göre Üniversite Senatosu toplantısında çizdiğim amblem 11 Hocamızın da oyunu alarak oy birliği ile amblem olarak kabul edilmiş. Daha sonraları anarşik olaylar sırasında vurularak hayatını yitiren değerli Necdet Güçlü Hocamızın ne şekilde bir amblem önerdiğini hiçbir zaman öğrenemedim. Bu amblemi çizdikten sonra bir mezuniyet töreni sırasında amblemi çizdiğim için bizzat Doğramacı tarafından 1500 Liralık bir çek ve plaketle

ödüllendirilmiştim. Bu amblemi konu alarak Hacettepe Üniversitesi'nin 10. Kuruluş yıldönümü olan 1977 yılında Hacettepe Üniversitesi tarafından açılan ve 10. Yıl ile ilgili bir karikatür ve desen yarışmasında karikatürde birincilik ve desen dalında da ikincilik ödülleri almıştım.

Prof. Dr. İhsan Doğramacı Hacettepe'den hocanız ve başkan olduktan sonra sizden YÖK için bir logo tasarlamanızı istedi. Tasarımınızda Yükseköğretim Kurulu'nun iki kelimeden oluştuğunu Y ve K harflerini simgelediğinizi görüyoruz. Gerisini sizden dinleyelim...

1982 yılında YÖK'ün kurulması ve YÖK Başkanlığına sayın İhsan Doğramacı getirilmesinden sonra yine bir ambleme gerek olmuştu. YÖK Başkanı sayın Doğramacı bu kez doğrudan benden bir amblem çizmemi istemişti. Ben de Y ve K harflerini stilize ederek bir amblem tasarlamış ve sayın Doğramacı'ya sunmuştum. Bu da o dönemde YÖK'ün

amblemi olarak kabul edildi. Y ve K harfleri aslında YÖK'ü en doğru tanımlayan harflerdir. YÖK alışılmış gelmiş bir kullanım şekli ama bence yanlış Çünkü Yükseköğrenim birleşik bir kelime. Dolayısı ile YÖK değil YK şeklinde simgelenmesi bence daha doğrusu idi. Bu nedenle YK şeklinde (Yükseköğrenim Kurulu) bir amblem tasarlamıştım.

Başka kurumlar için logo tasarladınız mı?

Benim çizgimin ve grafik sanatlara yatkınlığımı bilen birçok tanıdık ve meslektaşlarım benden zaman zaman amblem, logo tasarımları istemişlerdir. Ben de çoğunu kıramaz ve amblemler, logolar yapardım. Çok sayıda amblem yapmışımdır. Bunların birçoğu zamanla ortadan kaybolmuş olsa da hala beğenilip kullanılan birçok amblemin yapımcısıyımdır. Bizim zamanımızda amblemler tek renk (siyah-beyaz) olarak ve çini mürekkeple ve elle çizilirdi. Günümüzde artık bilgisayarla ve çok renkli çizimler, tasarımlar yapılıyor. Ben de bu çizim tekniklerini bilemediğim için artık çok fazla amblem yapamıyorum. Gerek olursa da önerimi bazı arkadaşlarıma iletiyor ve onlara bilgisayarda çizdiriyorum. Türk Rinoloji Derneği ve en son bizim Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Derneğimizin Yeterlik Kurulları için çizdiğim amblemler vardır.

Türk yükseköğretiminin pek bilinmeyen ayrıntılarını okuyucularımızla paylaştığınız bu güzel söyleşi için tekrar teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim. Bunca yıllar sonra köhnemiş amatör bir amblem çizicisine gösterdiğiniz ilgi için...

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

DENİZ BİLİMLERİ VE TEKNOLOJİSİ ENSTİTÜSÜ

Prof. Dr. Erdeniz Özel*

Dokuz Eylül Üniversitesi'nin araştırma gemileri filosu İnciraltı rıhtımında

Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü (DBTE, www.imst.deu.edu.tr), kurulduğu 1975 yılından bu yana halen faaliyetleri içeriğinde deniz olan her bilim alanına değinen, ülkemizin öncü ve bir mükemmeliyet merkezi niteliğine erişmiş, etkin bir deniz araştırmaları kurumudur. Başlangıcında Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'ne bağlı olarak kurulan, sonra da Yer Bilimleri Fakültesi bünyesine alınan ve 1982 yılında ise yeni kurulan Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlanan enstitümüzün temel hedefi, başta ülkemizin denizlere ilişkin hak ve çıkarlarını gözeterek, yalnız ülke denizlerinde değil, uluslararası sularda da kaliteli veri toplamak ve bu veriler yardımıyla bilimsel bilgi, ekonomik değer ve politik strateji üretilmesine kaynak oluşturmaktır. İlgi alanımız, temelde denizlerdeki canlı ve cansız deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, denizel enerji kaynakları, ulaşım, deniz kirliliği ve iklimsel değişimler, su altı kültür mirasının keşfi ve bu yolla insanlık tarihinin gizemlerinin çözülmesine katkı ve dahası deniz araştırmalarına dönük teknolojik ürün geliştirerek bu teknoloji alanının da katma değer ve istihdam yaratıcı gücüne dikkat çekmek olarak özetlenebilir.

*Dokuz Eylül Üniversitesi, Deniz Bilimleri Enstitüsü Müdürü

DBTE, ayrıca aşağıdaki başlıklarda sürekli güncellenen lisansüstü programlarıyla da deniz araştırmaları alanında ihtiyaç duyulan nitelikli insan kaynağını büyütmek amacına hizmet etmektedir:

- Canlı Deniz Kaynakları
- Deniz Jeolojisi ve Jeofiziği
- Deniz Kimyası
- Deniz Fiziği
- Gemi İnşaatı
- Kıyı Mühendisliği
- Sualtı Arkeolojisi

Gemilerimiz ve kara tesislerimizde bulunan altyapımızı anlamlı kılan güçlü bilimsel kadromuz ile deniz araştırmacısı olmak üzere lisansüstü öğrenim gören gençlere verimli çalışabilecekleri sağlıklı koşullar, özellikle araştırma seferleriyle uygulamalı araştırma olanakları sunma çabası içindeki enstitümüzün bugüne kadar sayıları 500'e yaklaşan mezunları, yalnız Türkiye denizlerinde değil, dünyanın her denizinde insanlığın yararına, gezegenimizin sürdürülebilir geleceğine katkı koyacak görevleri üstlenmektedirler. Yaklaşık 120 öğrencimiz, yukarıda sayılan programlarda lisansüstü öğrenimlerini sürdürmektedir.

DBTE, konusuyla ilgili, ulusal (TÜBİTAK, Bakanlıklar, üniversitenin öz kaynakları, vb.) ve uluslararası (Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası, vb.) kaynaklardan desteklenen birçok araştırma projesini eş zamanlı olarak sürdürmekte olup, bu anlamda da gerek üniversitemizin, gerekse ülkemizin övünç kaynağı kurumlarındandır. Bugünlerde yürütmekte olduğumuz projelerin başlıklarına kısaca göz atmak dahi, uğraş alanımızın tıpkı denizler gibi enginliğine işaret edecektir: 'Doğu Karadeniz'in Türkiye şelf ve yamacında gaza doygun tortullar ve gaz hidratların sismik yöntemlerle araştırılması', 'Sualtı arkeolojik miras araştırması', 'Çevresel açıdan sürdürülebilir balık çiftlikleri sisteminin oluşturulması', 'İzmir Körfezi'nin fiziksel, kimyasal, biyolojik ve mikrobiyolojik yönden izlenmesi', 'Bangladeş'te güvenli ve çevreye duyarlı gemi geri dönüşümü', 'İzmir Körfezi'nde gerçek zamanlı akıntı ve sediment taşınımı modelleme programı ile izleme projesi' ve dahası.

UNESCO'nun 2016 yılı kutlama kartında kullanılan su altı mirası araştırmalarımızdan bir görüntü

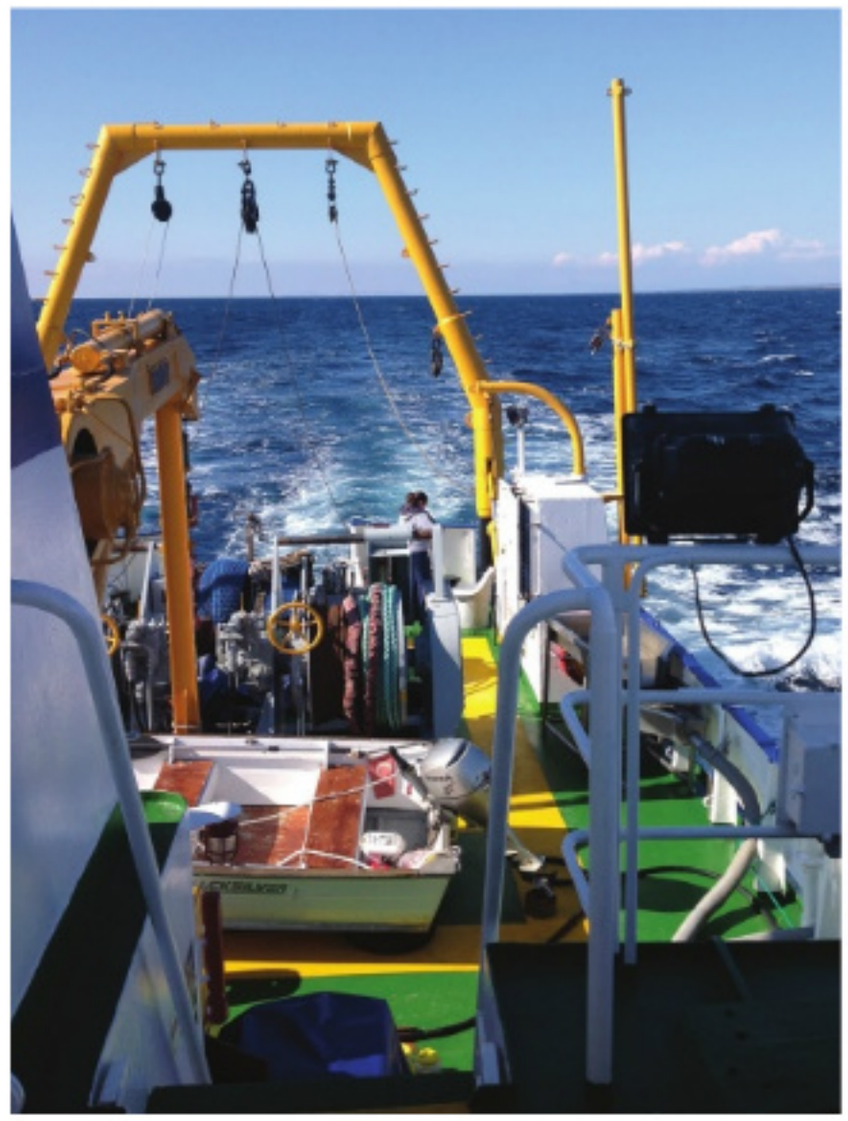

Koca Piri Reis araştırma gemimiz seferde

Deniz araştırmaları ihtiyaçlarına cevap verebilmek adına kurumumuz altyapısını iyileştirme, geliştirme mücadelesini her ne kadar hayatının gecesini ve gündüzünü kapsayan önemli bir parçası haline getirmişse de, bugün, başta

yaklaşık 40 yaşındaki efsanevi araştırma gemimiz Koca Piri Reis olmak üzere, Dokuz Eylül – 1, Dokuz Eylül – 3 ve Dokuz Eylül – 4 araştırma gemilerimizle, filomuzun dört gemi büyüklüğüne erişmiş olmasıyla küresel rekabetçi bir deniz araştırma kurumu niteliğinde olmak, bu kimlikle takdir görmek özverili araştırmacılarımız için tüm yorgunluklara değmektedir.

Enstitümüz, yukarıda sayılan faaliyetlerinin desteğiyle ve bu faaliyetlerle eş zamanlı olarak, 1987'de yılında TÜBİTAK'ın desteğiyle İzmir'de kurulan İslam İşbirliği Örgütü'nün (the Organisation of Islamic Cooperation, OIC) Bilim ve Teknoloji İşbirliği Komitesi Daimî Sekretaryası (the Ministerial Standing Committee on Scientific and Technological Cooperation, COMSTECH) şemsiyesi altındaki İslam Ülkeleri Oşinografi Bilim ve Teknoloji Ağı Merkezi'ne (Inter-Islamic Science and Technology Network on Oceanography Center, INOC) ev sahipliği yapmaktadır. Bu merkez, İslam ülkeleri arasında deniz araştırma ve teknolojisinde işbirliğini sağlamakta ve konusuyla ilgili eğitimler vererek çok disiplinli araştırmalar yürütmekte ve Akdeniz çanağı, giderek okyanuslar ötesiyle işbirliği ağı geliştirerek deniz araştırma alanımızı yaygınlaştırmaktadır. INOC gibi uluslararası bir merkezin yanı sıra üniversitemiz rektörlüğüne bağlı Ege Bölgesi Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Tekne Üretim Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Merkezi de kampüsümüz içindeki paydaşlarımız olarak ağırlanmaktadır.

Sözün özü, denizde gemilerimizde, karada laboratuvarlarımızda ve sınıflarımızda küresel anlamda rekabetçiliğimizi koruyabilmek, insanlığın beklentilerinin günden güne yükseldiği deniz bilimlerinin gündeline hakkıyla hizmet edebilmek, öğrencilerimizi kuramsal alandan olduğu kadar uygulamada da yetkin yetiştirebilmek için yoğun bir çalışma, zamanı gece-gündüz diye bölmeyen, ancak denizin kaprislerine teslim olan bir koşuşturma içindeyiz. Yakın bir gelecekte gerek bizim, gerek bizim gibi çabalayan diğer deniz bilimci paydaşlarımızın zaman zaman yaşamlarımızla ödenen denize dönük özverili emeklerinin daha iyi anlaşılacağına inancımız en büyük itici gücümüz. İşte bu anlamda Yükseköğretim Kurumumuzun değerli yayın organında yer almak, anılmak bu inancımızı güçlendiren bir işaret fişeği gibi karanlık bir gecede, çılgın bir denizden fırlatılmış olan, denizci tabiriyle 'selamet'in müjdecisi. Ülkemizin bilim gemisinin yeni sözlere, bilgilere yelken açması için büyük Balıkçı'yı da anarak 'Aganta burina burinata!' demenin zamanıdır şimdi.

YÜKSEKÖĞRETİM AKADEMİK ARAMA SİSTEMİ

Türk Yükseköğretiminde görev yapan akademisyenlere ait kişisel akademik bilgilerin ve bilimsel/akademik faaliyet çıktılarının tek bir noktadan elektronik ortamda erişilebilme imkânının sunulacağı "YÖKAKADEMİK" sistemi basına açık olarak gerçekleştirilen tanıtım toplantısı ile hizmete açıldı.

"Devlet ve vakıf, bütün yükseköğretim kurumlarımızda görev yapan bilim insanlarının bilimsel faaliyetlerine, kitaplarına, makalelerine, bildirilerine, patentlerine, ilgi alanlarına, kalem oynattıkları sahalara, uzman oldukları alanlara, verdikleri derslere, yönettikleri yüksek lisans ve doktora tezlerine ve konularına, dolaylı olarak üniversitelerin performanslarını gösteren bilgilere, yükseköğretim alanında üzerinde durulan konulara tabii ki aynı zamanda da ihmal edilen ve yoğunlaşılması gereken alanlara ve zayıf olduğumuz yanlara, kısacası burada sıralayamayacağımız daha pek çok bilimsel verilere kolay ve güvenilir bir tarzda ulaşılabilme ihtiyacı başta akademi camiası olmak üzere tüm devlet kurumları, özel sektör ve araştırmacılarca hissedilmekteydi. İşte bu ihtiyacı karşılamak üzere bütün topluma, her türlü araştırma ve araştırmacıya açık bir şekilde hizmet sunan bir arama moturunu kurguladık, YÖKAKADEMİK adını verdik ve bugün kullanıma açıyoruz."

Akademisyenlerin bizzat kendilerinin sisteme girdiği bilgileri temel alması nedeniyle sistemin sunduğu verilerin güvenlik düzeyinin yüksek olduğunun altını çizen YÖK Başkanı, YÖKAKADEMİK'in akademik boyutu yanı sıra başta bakanlıklar olmak üzere kamu kurumları ve kuruluşlarının, hatta sanayi kuruluşları ve bütünüyle özel sektörün, YÖKAKADEMİK üzerinden üniversiteler ile işbirliği yapmasının daha kolay olacağını sözlerine ekledi.

YÖKAKADEMİK'in Türkiyeye kazandırılmasının bilim hayatımızın gelişmesine yardımcı olacağını, çeşitli amaçlarla kişisel ve kurumsal bilgi edinme süreçlerini hızlandıracağı gibi sistemin kazançlarına değinen Saraç, İngilizce arama seçeneği ile yurtdışı akademik çevrelerin de arama yapmasının mümkün olması sebebiyle bu sistem ile üniversitelerimizin ve öğretim üyelerimizin dünya bilim hayatında tanınırlığına da yardımcı olacağını vurguladı.

YÖK Başkanı Saraç, şeffaf, ulaşılabilir, hesap verebilir yeni ve yenilikçi YÖK anlayışı ile gerçekleştirdikleri faaliyetler kapsamında Türkiye'deki bilim hayatı ile ilgili bütün bilimsel verileri, tüm bilimsel çıktıları toplumun bütününün kullanımına açarak umulan faydanın en üst düzeyde gerçekleşmesini arzuladıklarını belirterek konuşmasını tamamladı.

YÖK Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı personeli tarafından, toplantıyı takip eden basın mensuplarına sistemin tanıtılması amacıyla bazı konu başlıklarının YÖKAKADEMİK sistemi üzerinden aratılması ve çıkan sonuçların gösterilmesiyle hizmetin açılışı fiilen başlamış oldu.

YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAM ATLASI

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca hazırlanan "Yükseköğretim Program Atlası" uygulaması ve bu uygulama içerisinde yer alan "YÖK Lisans/YÖK Önlisans Atlası" ve "YGS-LYS Net Sihirbazı" uygulaması basına açık olarak gerçekleştirilen tanıtım toplantısı ile hizmete açıldı.

Tanıtım toplantısının açılış konuşmasını gerçekleştiren YÖK Başkanı Saraç; YÖK Program Atlası'nda, hedefledikleri programlara geçen sene yerleşenlerin YGS sonrasındaki ortalama başarılarını görebileceklerini, böylece kendilerine gerçekçi hedefler belirleyeceklerini dile getirdi.

Öğrencilerin, üniversite tercihlerinin yönlendirilmesi hususunda sanal ortamda, cep telefonuyla bile erişebilecekleri güvenilir bir bilgi kaynağına, sanal bir rehbere kavuşmuş olacağının bilgisini veren Başkan Saraç, YÖK Program Atlası'nın bir "tercih robotu" olmadığını ve ondan daha da ileri bir noktada sadece YÖK tarafından derlenebilecek/paylaşılabilecek işlenmiş verilerin yer aldığı seçkin ve güvenilir bir referans kaynağı olduğunu dile getirdi.

Programın hazırlanmasında gençlerin beklenti ve tercihlerinin dikkate alındığını vurgulayan Başkan Saraç, "Öğrenci dostu YÖK" olma yolunda hitap ettikleri halkayı genişletmek istediklerini ve bu atlasla birlikte üniversite adayı olan lise öğrencilerine de hizmet sunduklarını belirtti.

Adaylar için nitelikli bir rehber hoca görevi üstlenecek olan YÖK Program Atlası'na on bini aşkın programın her birisi için 500 bin yerleşen verisinin derlenerek girildiğini, adayların hedefledikleri programlar için hangi testten kaç net yapmaları gerektiğinin kolayca görülebileceğini vurgulayan Başkan Saraç; her bir yükseköğretim programı için o programa önceki sene yerleşen adayların tek tek testlerdeki netleri hesaplanarak bunların ortalamalarının alındığını ve tüm verilerin tahmini değil gerçek değerler olduğunun altını çizdi.

YGS / LYS'ye hazırlık aşamasından başlayarak adayların üniversite ve meslek tercihlerini yaparken daha "bilinçli kararlar verebilmesini desteklemek amacıyla" geliştirilmiş bir sistem olan Yükseköğretim Program Atlası; dershanelerin olmadığı ve nitelikli rehberlik gereksiniminin arttığı bu dönemde, üniversite adaylarının başka hiçbir kaynak arayışına ihtiyaç duymadan en doğru ve güvenilir bilgilere erişebilecekleri referans kaynak olma özelliği taşıyor.

YÖK'ün Yükseköğretim gören öğrenciler dışında liseden yükseköğretime geçiş aşamasında olan öğrencilere yönelik "ilk" uygulaması olan Yükseköğretim Program Atlası; YÖK Lisans Atlası, YÖK Önlisans Atlası ve YGS-LYS Net Sihirbazı olmak üzere 3 modülden oluşuyor.

Sistem, **yokatlas.yok.gov.tr** internet adresinde hizmet vermektedir.

YABANCI AKADEMİSYEN BİLGİ SİSTEMİ

Başbakanlıkla işbirliği yapılarak YÖK tarafından Türkiye'de ilk kez hayata geçirilen Yabancı Akademisyen Bilgi Sistemi (YABSİS) ile savaş gibi olumsuz nedenlerle Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan akademisyen ve araştırmacıların veri tabanı oluşturularak ihtiyaç halinde mesleklerini Türkiye'nin ilgili mevzuatı çerçevesinde icra etmelerine imkan sağlanacaktır.

Bu uygulamada Yeni YÖK'ün ülkemizin akademik ve bilim hayatı için hizmete sunduğu YÖK AKADEMİK ve YÖK PROGRAM ATLASI gibi veri tabanlı "yeni" bir projedir ve yine bir "ilk"tir.

Bu portal, başlangıç olarak her ne kadar savaş ve iç karışıklıkların yaşandığı ülkelerinden ülkemize gelmek isteyen akademisyen ve araştırmacılar için kurgulanmış olsa da çok yakın zaman içerisinde yurt dışından ülkemize gelmek isteyen bütün yabancı akademisyen ve araştırmacılara da yönelik olacaktır.

Portal ile Türkiye'de üniversiteler, araştırma merkezleri ve benzeri kurumlarda çalışmak isteyen akademisyen ve araştırmacılar, veri tabanına tek bir noktadan bilgilerini kayıt olarak girebileceklerdir.

Uygulamada kişi ile ilgili olarak:
- Kişisel Bilgiler
- Eğitim Durumu
- İş Tecrübesi
- Akademik Yayınlar
- Yabancı Dil
- Çalışmak İstediği İş ve Üniversite Tercihi

bilgileri yer alacaktır.

Toplanan bilgiler, tasnif edilerek ilgili kurumlara iletilecek, bu kurumlar, ihtiyaçları halinde portala müracaat eden akademisyen ve araştırmacılara iletişim bilgileri üzerinden bizzat irtibata geçebileceklerdir.

ÜNİVERSİTELERİMİZDEN
HABERLER

ERÜ Öğretim Üyesinin Vakası, Dünyanın En Prestijli Tıp Dergisine Yayın Oldu

Erciyes Üniversitesi (ERÜ) Tıp Fakültesi Kardiyoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Abdurrahman Oğuzhan, 77 yaşındaki bir hastanın akciğer ana atardamarından mekanik yöntemle pıhtı çıkarma görüntüsü ABD'de iki asırdır yayında olan dünyanın en prestijli tıp dergisi 'The NEW ENGLAND JOURNAL of MEDICINE"de 7 Ocak 2016 tarihli sayıda yayınlandı.

Dr. Oğuzhan'a uluslararası başarı getiren vaka görüntüsünü dünyada 37 bin hekim izledi.

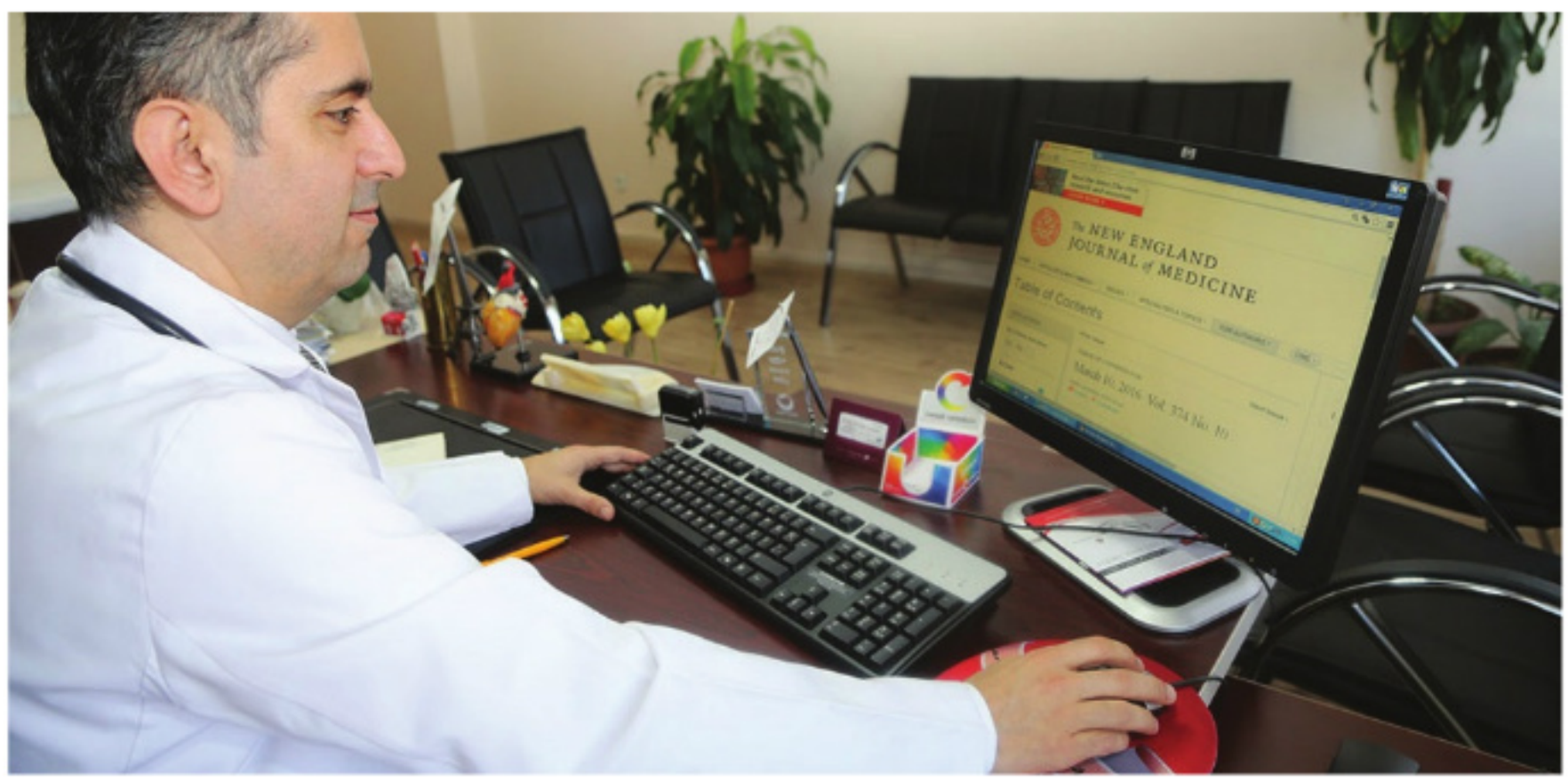

Dünyada internet ağı olan tüm ülkelerde izlenen vaka görüntülerimin izlenme oranlarına gelindiğinde; 13 bin 744 izlenme (yüzde 36) ile ABD ilk sırada yer alıyor. ABD'yi 1747 (yüzde 5) izlenme ile Türkiye, 1360 izlenme (yüzde 4) ile İtalya takip ediyor.

ERÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Oğuzhan, başarılı çalışmasıyla uluslararası öneme sahip bu dergide Türkiye'den bugüne kadar vakasına yer verilen ikinci kardiyolog oldu.

ERÜ Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Abdurrahman Oğuzhan: "Anjiyo servisine aldığımız 77 yaşında bir kadın hastanın elektrokardiyografisinde kalp krizini düşündüren bulgular tespit etmiştik. Hastaya kalp anjiyografisi yaptık. Anjiyografi işleminde hastanın kalp damarları normal çıktı. Sonra yine anjiyografi yöntemi ile hastanın akciğerindeki ana atardamarlarını görüntüledik. Hastanın akciğer ana atardamarlarının içerisinde 'pulmoner emboli' denilen

yoğun pıhtı oluşumu tespit ettik. Hastanın akciğerlerinde kan dolaşımı durmuştu. Sonra mekanik yöntemle katater adını verdiğimiz borucuk vasıtasıyla hastanın akciğer ana atardamarlarına girdik ve akciğer ana atardamarındaki pıhtıyı parçalara ayırıp dışarı çıkardık. Bu işlem sırasında yine kateter vasıtası ile hastanın akciğer ana atardamarının içerisine pıhtı eritici ilaç enjekte ettik. Hastaya yaptığımız bütün bu işlemleri görüntüledik. Bu görüntüler daha önce hiçbir hastada bu derece net tespit edilemediğinden orjinaldi."

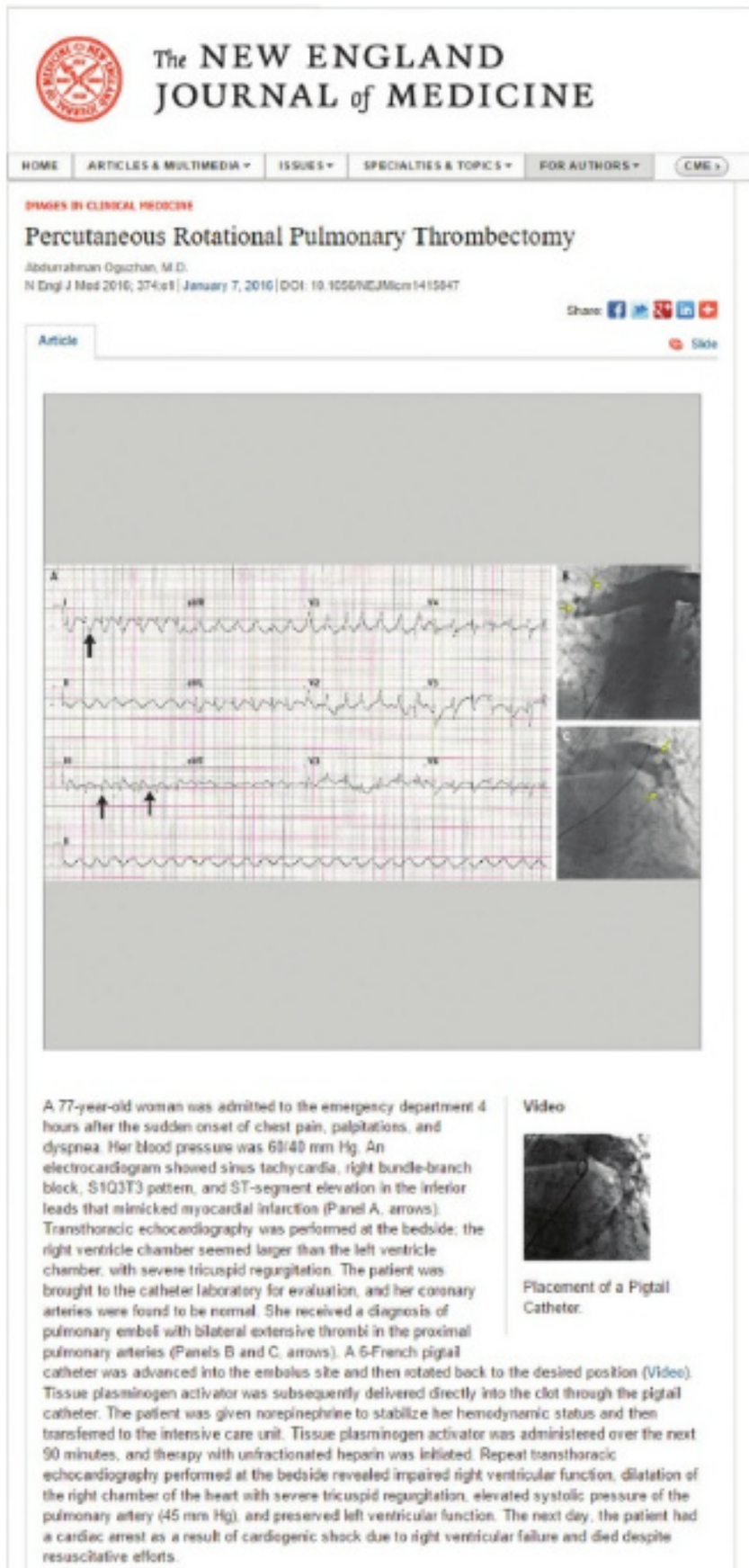

The NEW ENGLAND JOURNAL of MEDICINE

HOME | ARTICLES & MULTIMEDIA | ISSUES | SPECIALTIES & TOPICS | FOR AUTHORS | CME

IMAGES IN CLINICAL MEDICINE

Percutaneous Rotational Pulmonary Thrombectomy

Abdurrahman Oguzhan, M.D.

N Engl J Med 2016; 374:e9 | January 7, 2016 | DOI: 10.1056/NEJMicm1415847

Share:

Article

Slide

A 77-year-old woman was admitted to the emergency department 4 hours after the sudden onset of chest pain, palpitations, and dyspnea. Her blood pressure was 68/40 mm Hg. An electrocardiogram showed sinus tachycardia, right bundle-branch block, S1Q3T3 pattern, and ST-segment elevation in the inferior leads that mimicked myocardial infarction (Panel A, arrows). Transthoracic echocardiography was performed at the bedside; the right ventricle chamber seemed larger than the left ventricle chamber, with severe tricuspid regurgitation. The patient was brought to the catheter laboratory for evaluation, and her coronary arteries were found to be normal. She received a diagnosis of pulmonary emboli with bilateral extensive thrombi in the proximal pulmonary arteries (Panels B and C, arrows). A 6-French pigtail catheter was advanced into the embolus site and then rotated back to the desired position (Video). Tissue plasminogen activator was subsequently delivered directly into the clot through the pigtail catheter. The patient was given norepinephrine to stabilize her hemodynamic status and then transferred to the intensive care unit. Tissue plasminogen activator was administered over the next 90 minutes, and therapy with unfractionated heparin was initiated. Repeat transthoracic echocardiography performed at the bedside revealed impaired right ventricular function, dilatation of the right chamber of the heart with severe tricuspid regurgitation, elevated systolic pressure of the pulmonary artery (45 mm Hg), and preserved left ventricular function. The next day, the patient had a cardiac arrest as a result of cardiogenic shock due to right ventricular failure and died despite resuscitative efforts.

Video

Placement of a Pigtail Catheter.

Karadelik Etrafında Evrenin En Hızlı Rüzgârları Keşfedildi

Aralarında Erciyes Üniversitesi (ERÜ) Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümünden Yrd. Doç. Dr. Nurten Filiz Ak'ın da bulunduğu bir grup astrofizikçi, evrenin şimdiye kadar keşfedilmiş en hızlı rüzgârlarını bir süper kütleli karadeliğin etrafında gözledi. Karadelik etrafında keşfedilen bu rüzgârların hızı saatte 200 milyon km'den daha fazla.

Dünya üzerinde şimdiye kadar görülmüş en güçlü kasırgaların en yüksek hızı saatte 300 km'ye ulaşıyor. Karadelikler etrafında keşfedilen bu rüzgârların hızı ise bunun yaklaşık 1 milyon katı.

Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Sloan Digital Sky Survey teleskobu ve Hawaii ve Şili'de bulunan Gemini ikiz teleskoplarından alınan mor-ötesi ışınımları inceleyen ekip, süper kütleli karadelikleri araştırmak için onların etrafındaki rüzgârların dinamiğini inceliyor. Evrenin bilinen en parlak cisimleri olan bu süper kütleli karadelikler etrafındaki madde ile beraber kuazar olarak isimlendiriliyor.

ERÜ Fen Fakültesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü

Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Nurten Filiz Ak, yaptığı açıklamada, yabancı bilim adamları ile birlikte yürüttüğü çalışmanın temel amacının, kuazar rüzgârlarının nasıl oluştuğunu ve dinamiğini incelemek ve bu sayede karadeliklerin nasıl büyüdüğünü ve beslendiğini araştırmak olduğunu söyledi.

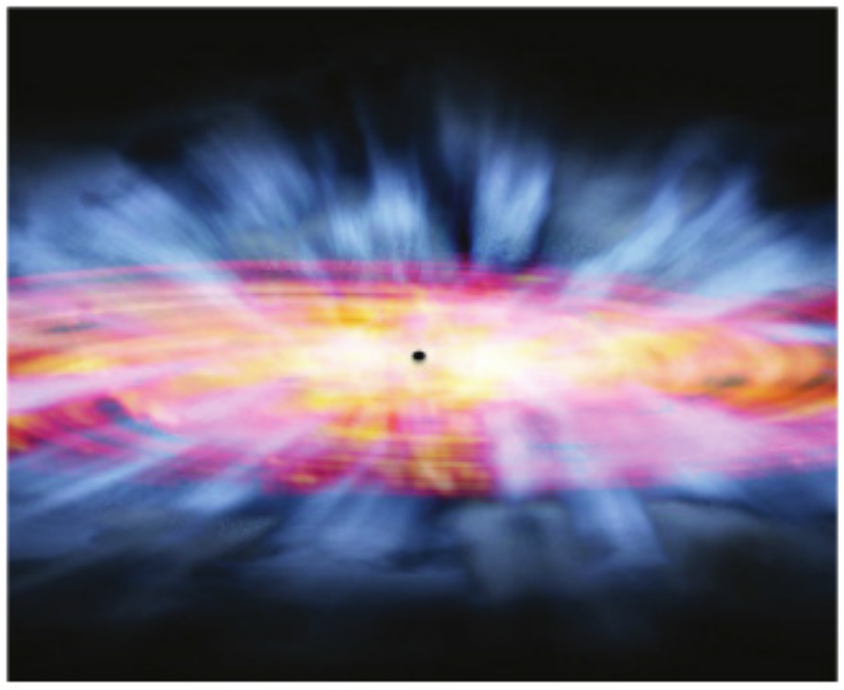

Kuazar rüzgârlarını inceleyen çalışma ekibinde kendisiyle beraber Kanada York Üniversitesinden Dr. Jesse Rogerson, Dr. Patrick Hall, Dr. Paola Hidalgo, Dr. Patrik Pirkola ile Pensilvanya Eyalet Üniversitesi'nden Dr. W. Niel Brandt'in de yer aldığı ve çalışmanın Kanada Temel Bilimler ve Mühendislik Araştırma Konseyi, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Bilim Fonu ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından desteklendiğini belirten ERÜ Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Ak, "Bu karadelikler güneşin kütlesinden bir kaç milyar kat daha büyük bir kütleye sahipler. Etraflarında yeterince yakında bulunan her şeyi yutabiliyorlar. Bu yutma süreci de tıpkı bir-iki yaşında bir çocuğun kendi kendine yemek yemesine benziyor; tabağındakilerden çoğu etrafa saçılırken, az bir kısmı midesine gidiyor. Kuazarlar da etraflarındaki maddeleri yutarken güçlü rüzgarlar oluşuyor ve bu rüzgarlar sayesinde maddenin bir kısmını etrafa saçıyorlar. Biz de bu rüzgârları inceleyerek karadelikleri anlamaya çalışıyoruz. Bu kuazarda şimdiye kadarki en hızlı rüzgârı keşfettik, ayrıca çok daha yavaş olan bir başka rüzgarın da yeni oluştuğunu gözlemledik. Yeni oluşan rüzgarın hızı yaklaşık 140 milyon kilometre. Daha sonra neler olacağını görmek için bu kuazarı gözlemeye devam edeceğiz" açıklamasını yaptı.

Erzincan Üniversitesi Flamasını Kırgızistan Lenin Zirvesinde Dalgalandırdı

Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Öğr. Gör. Yılmaz ÜNAL, Kırgızistan'ın en yüksek zirvelerinden biri olan Lenin zirvesine (7134 m) 20 gün süren çok soğuk ve zorlu hava koşullarına rağmen 9 Ağustos 2015 günü çıkmayı başarmıştır. Türkiye Dağcılık Federasyonu Milli Takım dağcılarımızla birlikte Lenin zirvesine ulaşan Ünal, Üniversitemizin kuruluşunun 10. yıl anısına üniversite flamamız ve şanlı bayrağımızı Kırgızistan Lenin zirvesinde dalgalandırmıştır.

> "Milli dağcımız ÜNAL, daha önceki yıllarda Afrika'nın çatısı sayılan Klimanjaro, İran sınırlarında Orta Doğu'nun en yüksek zirvesi Demavent, Doğu Kafkasya'nın en yüksek zirvesi Gürcistan sınırları içerisinde bulunan Kazbegi, Alp Dağları, Ağrı Dağı'na ve ülkemizin birçok dağına çok sayıda zirve tırmanışında bulunarak zirvelerde üniversitemiz ve ülkemizi en iyi şekilde temsil etmiştir."

Fırat Üniversitesi Sorumluluğunun Bilincinde.. Pedagojik Formasyon Eğitimi Veren Tek Üniversite

> Fırat Üniversitesi'nde Nijeryalı, Gürcistan'lı, Kuzey Iraklı, Suriyeli ve daha birçok ülkeden öğrenci öğrenim görmektedir. Fırat Üniversitesi öğretim elemanları ve öğrencileri birçok yabancı ülkede ortak çalışmalar yürütmektedirler.

Bölgemizin en büyük Üniversitelerinden biri olan Fırat Üniversitesi Pedagojik Formasyon uygulamalarında TİKA işbirliği ile Gana'dan gelen 27 öğretmen adayına Pedagojik Formasyon eğitimi verilmektedir. Formasyon eğitim alan öğrencilerden hiçbir ücret almadan, öğrencilerin Gana'dan Türkiye'ye her türlü iaşe, konaklama ve eğitim hizmetleri Fırat Üniversitesi tarafından karşılanmıştır. Ganalı öğretmen adaylarının eğitimi 28 Nisan 2016'da tamamlanmıştır. Projenin amacı, Pedagojik Formasyon Eğitimi alan Gana'lı öğretmen adaylarının ülkelerine döndükten sonra ülkelerine başarılı hizmetler vermeleridir.

Ordu Üniversitesi Uluslararası Aşçılar Yetiştiriyor

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Aşçılık Programı öğrencileri bir yemek programı düzenleyerek, hazırladıkları özel yemek menüsünü üniversite yönetimine sundu.

Düzenlenen programa Rektör Prof. Dr. Tarık Yarılgaç, Rektör Yardımcıları Prof. Dr. Fikri Balta, Prof. Dr. Ş. Metin Kara, Prof. Dr. Tevfik Noyan, Genel Sekreter Metin Karakuş, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Müdürü Yrd. Doç. Dr. Adem Kulaç ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu akademisyenleri katıldı.

Bu yıl ilk mezunlarını verecek olan Aşçılık Programı öğrencilerinin yaptığı sunumu ve yemekleri çok beğenen Rektör Prof. Dr. Tarık Yarılgaç, öğrencileri bu başarılı performanslarından dolayı tebrik ederek: "2014 yılında kurulan Aşçılık Programının bu yıl ilk mezunlarını verecek olması bizi oldukça mutlu ediyor. Ülkemiz coğrafyası bakımından ciddi bir turizm potansiyeline sahip. Turizm sektörün nitelikli, iyi yetişmiş insanlar tarafından şekillendirilmesi, sektörün kalitesi ve ülkemize olan getirisi açısından önemlidir. Bu bakımdan Orta ve Doğu Karadeniz Üniversiteleri arasında ilk ve tek Aşçılık Programı olarak eğitim vermenin haklı gururunu yaşıyoruz." ifadelerini kullandı.

GENÇ AKADEMİSYENLERE BİLGİ SUNUMU

ÜNİVERSİTELER İÇİN TÜBİTAK AR-GE PROJELERİ DESTEK PROGRAMLARI

Prof. Dr. Halil Rıdvan Öz*

Bu yazıda anlatılan proje türlerinin bazılarına özel kuruluşlar da başvurabilecek olsa da daha çok üniversiteler yönünden ele alınmıştır.

Yine bu yazıdaki bir kısım ifadeler TÜBİTAK web sayfasından aynen alınmıştır. Buradaki amaç proje destek programlarına ilişkin bilgileri en doğru haliyle verebilmektir.

http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/ulusal-destek-programlari.

TÜBİTAK'ın çok geniş bir yelpazede proje destekleri bulunmaktadır. Ama proje başvurusu öncesinde akademisyenlerin Araştırmacı Bilgi Sistemi'ne (ARBİS) kayıt yapmış ve özgeçmişlerini yüklemiş olmaları gerekmektedir.

https://arbis.tubitak.gov.tr/pages/bilgipinari/index.htm.

Şimdi 2000 – 2014 yılları arasındaki toplam akademik destek bilgilerine gelelim. Bu süre zarfında yaklaşık 63.000 adet proje sunulmuş, yaklaşık 16.000 adedi desteklenmiştir. Yıllık destek rakamı 2000 yılında yaklaşık 6 milyon TL iken, 2005'de tarihi bir sıçrama ile 113 milyon TL'ye ve 2014'de yaklaşık 493 milyon TL'ye yükselmiştir. Görüldüğü gibi ortalama kabul oranı %25'dir. (Kamu projeleri dâhil edilmiştir, 2014 yılı sabit fiyatlarıyla enflasyondan arındırılmıştır.)

Projeler proje ekibi, program türü ve şartları, çağrı takvimi noktalarından ele alınabilir.

Proje ekibi yürütücü, araştırmacı, bursiyer, uzman ve danışman olarak sıralanabilir. Yürütücü ve araştırmacı en az doktora seviyesinde olmalıdır. (TÜBİTAK 1002 hariç) Üniversitelerden sunulan proje önerilerinde lisans mezunu, lisansüstü öğrenci, öğretim görevlisi unvanlı lisansüstü öğrenciler yürütücü olarak görev alamaz. Bursiyer ise çalışsın veya çalışmasın lisans, lisansüstü öğrencileri veya doktora sonrası araştırmacılar arasından olabilir.
(Lisansüstü eğitim gören öğretim görevlileri hariç)

Bu yazıda bahsedilen projelerde TÜBİTAK altyapı oluşturmaya yönelik çalışmaları desteklememektedir. Bu sebeple

*İstanbul Aydın Üniversitesi, TTPYO Müdürü

üniversitelerin asgari Ar-Ge alt yapısını sağlamaları TÜBİTAK desteklerinden yararlanmalarını kolaylaştıracaktır.

En basitten başlarsak her zaman başvurulacak programların birincisi olarak önümüze TÜBİTAK ARDEB 1002 gelir. Hızlı destek adı verilen bu program ile 30.000 TL'ye ve 12 aya kadar destek verilebilmektedir. Projeler acil, kısa süreli küçük bütçeli olmalıdır. (Doktora yapanlar yürütücü veya araştırmacı olabilirler.)

Daha önce hiçbir TÜBİTAK ARDEB proje yürütücülüğü yapmamış olan doktora ve üzeri araştırmacılar, her zaman başvurulabilecek programların ikincisi olarak, TÜBİTAK ARDEB 3001 Başlangıç Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'na başvurabilir. Proje hazırlama ve yürütme kültürünün yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla 60.000 TL'ye kadar ve en fazla 24 ay süreyle bütçe sağlanabilir. Ancak yürütücü ve araştırmacılar daha sonra TÜBİTAK ARDEB 1001 Ar-Ge projesi yapıncaya kadar herhangi bir proje teşvik ikramiyesi (PTİ) alamazlar.

Bundan sonra takvimli projeler gelir. Bunlar genelde yılda iki defa açılır. Mart ve Eylül ayı başlarında başvuru kapanır.

Doktora mezuniyetinden itibaren 7 yıldan az süre geçen doktor veya yardımcı doçent unvanlı akademisyenler TÜBİTAK ARDEB 3501 Kariyer Geliştirme Programına başvuru yapabilirler. Bu destek programı toplamda 225.000 TL'ye kadar bütçe sağlayabilmektedir. Bu bütçe istenirse bir yılda da kullanılabilmektedir. Kariyerlerine iyi bir başlangıç yapmak, araştırmaları için mali kaynak bulmak isteyen akademisyenler için öne çıkan bir destektir. Yürütücünün doktora tezinin ilerletilmesi şart olmamakla beraber iyi bir başlangıç olabilir. Profesörler ancak danışman olarak yer alabilirler.

Herkese ve her konuya açık bir çağrı olan TÜBİTAK ARDEB 1001 Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı ise en fazla 36 ay süreyle projelere destek olabilir. Bütçesi de yıllık sınırlama olmadan en fazla 360.000 TL olabilir. Bu proje çağrısının amacı yeni bilgi üretilmesi, bunlarla ilgili yorumların yapılması veya teknolojik problemlerin çözülmesidir. Burada göze en çok çarpan şey bir çalışmanın özgün olmasıdır. Bu şartın sağlanamaması projenin yöntem, ekip ve yaygın etki yönlerinden değerlendirilmesini engellemektedir. Proje ekibinde araştırmacı olarak yer alan her bir kişinin katkısının en az %10 olması gerekmektedir. Bu proje kapsamında ülke içinde eksik olan araştırmacılar yurtdışından getirilebilir. Proje örnekleri ve ilgili dosyalar için aşağıdaki bağlantıya bakılabilir.

http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/ulusal-destek-programlari/1001/icerik-proje-ornekleri

Bunlardan sonra isteyenin istediği konuda proje sunması yerine devletin istediği konularda proje sunulan TÜBİTAK ARDEB 1003 Öncelikli Alanlar Ar-Ge projeleri Destekleme Programı gelir. Projenin küçük, orta veya büyük ölçekli olmasına bütçesi göre sırasıyla 500.000 TL'ye, 1.000.000 TL'ye ve 2.500.000'ye kadar değişir. Proje süresi küçük ve orta ölçekliler için en fazla 24 ay, büyük ölçekliler için en fazla 36 aydır. Çağrılar için belli bir zaman aralığı yoktur. İki aşamalı olan bu program ile hem ülke öncelikleri dikkate alınmakta hem de iç içe birden fazla projenin eş güdümü hedeflemektedir. Ayrıntılı bilgi aşağıdaki bağlantıdan öğrenilebilir.

http://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/1003_programi_bilgi_notu-v13.pdf

Ülkemizin ihtiyaç duyduğu, dışa bağımlılığımızı azaltacak veya rekabet gücünü artıracak yeni bir ürün/süreç/yöntem/model geliştirme amacına yönelik uygulamalı araştırma ve/veya deneysel geliştirme projeleri TÜBİTAK ARDEB 1005 Ulusal Yeni Fikirler ve Ürünler Araştırma Destek

Programı ile desteklenir. En fazla 18 ay süreyle ve 200.000 TL'lik bütçeyle destek sağlanabilir. Bu programın destek olabildiği örnek konular ise şu bağlantıdan görülebilir.

http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/ulusal-destek-programlari/1005/icerik-proje-konusu-ornekleri (ithal cihazlar, bunların kritik parçaları, ithal bitki çeşitleri, gıda üretimi, tanı ve tedavi, temel bilimlerde yeni ürün ve süreçler, ithal ürün vb. yerine geçecek uygulamalı araştırma veya deneysel geliştirme).

Süreç şeması için aşağıdaki bağlantıdaki dosyaya bakılabilir.

http://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/1005_surec_semasi.pdf

Son olarak TÜBİTAK ARDEB 1007 Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programından bahsedelim. Bu program ile kamunun ihtiyaçlarını yurt içi araştırma ile karşılamak hedeflenmiştir. Kamu kurumu sorunlarını ortaya koyar, üniversiteler proje ile çözüm önerir, TÜBİTAK da destekler. Bu programa sunulan projeler iki adet araştırma destek grubu tarafından desteklenmektedir, Kamu Araştırmaları destek Grubu (KAMAG) ve Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Destek Grubu (SAVTAG). Süre en fazla 48 aydır, bütçe üst limitleri ise çağrı da ilan edilmektedir.

Yukarıdaki desteklerle ilgili proje değerlendirme kriterleri ve puanlama hakkında ayrıntılı bilgi için aşağıdaki bağlantıdaki dosyaya bakılabilir.

http://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/kriterler_ve_puanlama.pdf.

Proje hazırlamada özgün değer, yöntem, iş planı, B planı vb konular olabildiğince açık, uzun ve literatüre gerektiği kadar atıf yaparak izah edilmelidir. Akademisyenler "ben bu işi biliyorum, bildiğime güvenin" veya "fikrim çalınmasın" gibi endişelerle proje önerilerinde ketum davranmamalıdır. Hakemlerin ve panelistlerin taahhütlerine güvenmek gerekir. Gereğini yapmak da TÜBİTAK'ın görevidir.
Şimdi proje desteklerinin başka bir yönüne bakalım.
1999 – 2010 yılları arasında:
- Hızlı destek programına sunulan projelere destek oranları %42-79 arasına değişmiştir. Bu tarih aralığının son kısmında %43'lerde seyretmektedir.

- Araştırma destek programlarına sunulan projelere destek oranları %21-48 arasında değişmiştir. Bu tarih aralığının son kısmında %26'larda seyretmektedir.

- Kariyer destek programına sunulan projelere destek oranı ise %29-45 arasına değişmiştir. Bu tarih aralığının son kısmında %33'lerde seyretmektedir.

Yukarıdaki konu başlıkları bazı rakamlarla birlikte ele alınmalıdır. Şöyle ki: Milli gelirden Ar-Ge'ye ayrılan pay 2002'de %0.53 idi. Bu rakam 2014'de %1.01'e çıkmıştır. 2023 hedefi ise %3'tür. Bu rakamlar Ar-Ge'ye ayrılan bütçenin artacağını göstermektedir. Ancak TÜBİTAK ARDEB projelerinin durumuna bakıldığında 2014 yılında yaklaşık olarak her 7 akademisyenden 1'i proje başvurusu yapmıştır, bu ise yaklaşık olarak %15 başvuru performansı demektir. Kabul oranları ise %21 ile %48 arasında değişmektedir. Bu son tablo 2023 hedefleri ile birlikte düşünüldüğünde %3-%7 gibi çok düşük bir proje yapma oranını karşımıza çıkarmaktadır. Her türlü proje desteği var denilse de 2005'dekine benzer tarihi bir sıçramaya ihtiyaç bulunmaktadır. Üniversitelerden daha fazla proje başvurusu TÜBİTAK'tan çok daha yüksek kabul oranı ve doğrudan eş güdümlü destek programları beklenmelidir.

Yazımızı son söz ile bitirelim.
Kimse projesiz kalmasın.

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU FAALİYETLERİ
(2014 KASIM – 2016 TEMMUZ)

Yeni YÖK olarak iki yıl içinde, yükseköğretimde gerçekleştirilen yenilikleri, değişiklikleri ve faaliyetlerimizi dergimizin ilk sayısında kamuoyu ile paylaşmak istedik. Yükseköğretimde kalite kavramını ve üniversitelerin bölgesel kalkınmada misyon politikalarını en önemli hedefler olarak önümüze koyduk... Yükseköğretim kurulu olarak sorunlarımızı ele almaya ve neticelerini kamuoyuna sunmaya devam edeceğiz...

EĞİTİM – ÖĞRETİM

Yükseköğretimin birinci fonksiyonu eğitim-öğretimdir ve bunun odağı topluma hizmet'tir. Yeni YÖK yönetimi de bu bilinçle hareket ederek, kendisine birinci hedef olarak eğitim-öğretimin kalite çıtasını yükseltmeyi belirledi. Aldığı kararların tümünde bu amacını gösterdi.

Yüksek Lisans ve Doktora Kriterleri Yükseltildi

Konuya ilişkin en son karar Kasım 2009'da Yükseköğretim Genel Kurul toplantısında alınmıştı. Yeni YÖK, kalite çıtasını yükseltme yolundaki ilk adımını lisansüstü kriterlerini yükseltme yönünde attı. Konuya ilişkin kararı alırken başta yükseköğretim kurumlarının yetkili kurulları ile akademik camia olmak üzere diğer paydaşların görüş ve önerilerini aldı. YÖK tarihinde ilk kez oluşturulan Askıya Çıkardık bölümünde diğer paydaşların da görüş ve önerileri toplandı. Daha sonra YÖK Genel Kurulunda bu öneriler de müzakere edilerek konunun karar bağlandı. (21.01.2015)

Tıp ve Hukuk Fakültelerine Başarı Sıralaması Şartı Getirildi

Tıp ve Hukuk programları kontenjanlarına yerleşip okuyan öğrenciler arasındaki puan farkının yıllar geçtikçe açıldığı şikayet konusu idi. Yıllara göre en son yerleşen adayın başarı sırasına bakıldığında, Tıp programına 2010 ÖSYS'de 20.200'üncü, 2014 ÖSYS'de 101.000'inci, Hukuk programına 2010'da 177.000'inci, 2014 ÖSYS'de ise 366.000'inci adayın yerleştiği görüldü. Öğrenciler, aynı müfredatı aynı sınıfta aynı hocalardan alıyor, bu ise başarılı öğrencilerin başarılı bir eğitim almalarına engel oluşturuyordu. Yeni YÖK tarafından Hukuk ve Tıp Fakültelerine "başarı sırasına göre bir sınırlama" getirilmesiyle söz konusu bölümlerin belli bir aralıkta yer alan öğrencilerden oluşması ve bu şekilde eğitim seviyesinin yükselmesine katkı sağlanması amaçlandı. Ayrıca dileyen vakıf yükseköğretim kurumlarının da bu programlar için daha üst başarı sıralaması koymasına imkân tanındı. 2015 ÖSYS'de, yerleştirme işlemlerinde Tıp Programlarına başarı sırası en düşük 40 bininci (40.000) sırada olan,

Hukuk programlarına ise başarı sırası en düşük 150 bininci (150.000) sırada olan adayların işleme alınarak kontenjan dâhilinde yerleştirilmesine karar verildi. (30.01.2015)

Bir İlk: 'Askıya Çıkardık' Uygulaması Başlatıldı

Yeni YÖK, alınacak bazı kararlar hakkında başta yükseköğretim kurumlarının yetkili kurulları ile tüm akademik camia olmak üzere, diğer paydaşların görüş ve önerilerini aktarabileceği Askıya Çıkardık uygulamasını başlattı. Kurumsal web sitesinde yer alan uygulama, YÖK tarihinde bir ilkti. YÖK tarafından askıya çıkarılan ilk konu ise Yüksek Lisans Ve Doktora Programları Açma Kriterlerinin Güncellenmesi oldu. (08.12.2014)

Mühendislik ve Mimarlık Fakültelerine Başarı Sıralaması Şartı Getirildi

Tıp ve hukuktan sonra, mühendislik ve mimarlık için de başarı sıralaması sınırı paydaşlarca ve bu alanların uzmanlarınca talep edildi. Mühendislik alanındaki programlar için Mühendislik Fakültesi Dekanları ile toplantılar gerçekleştirildi ve kendilerinden gelen görüşler kapsamında mühendislik alanında 240 bin başarı sırası sınırı belirlendi. Mimarlık programı kontenjanlarına yerleşen öğrenci sayılarına ilişkin yapılan çalışmada da, adı geçen programa yerleşen ve aynı programda eğitim alan öğrenciler arasındaki puan farkı dikkate alınarak, 200 bininci sırada olan adayların yerleştirme işlemine alınmasına karar verildi. Bu sıralama şartı kararları 2016 yılı yerleştirme işlemleri için Kıbrıs da dahil bütün üniversiteler için uygulanıyor. (13.11.2015)

Yurt Dışında Yükseköğretim Görme Şartları Değişti

Son yıllarda yurtdışı yükseköğretim konusunda Kurulumuza yapılan çok sayıda yazılı ve sözlü şikâyetler neticesinde, yurtdışındaki bazı yükseköğretim kurumlarının tanınırlığı yeniden değerlendirildi ve bu konuda uluslararası saygınlığı bulunan sıralama sistemlerinden yararlanılmasına karar verildi. Bu sıralamalarda yer almayan üniversitelerde okumak isteyenlerin ise ÖSYM tarafından yapılan sınavlarda YÖK'ün öngördüğü başarıyı yakalaması şart koşuldu. (02.03.2015)

YÖK'te Özel Eğitim Öğretmenliği Adı Altında Yeni Bir Program Oluşturuldu

Yükseköğretim Kurulunda zihinsel, işitme, görme, çoklu engelliler ve üstün zekâlılar öğretmenliği branşlarındaki lisans eğitimi programları ve bu alanlardaki mezunların istihdamında karşılaşılan sorunlar ile çözüm önerileri yapılan toplantılarda ele alındı. Öğretmen Yetiştirme Çalışma Grubunun da görüşü alınarak, Eğitim Fakülteleri ile birlikte bir çalışma yürütüldü. Üniversitelerde zihinsel engelliler, işitme engelliler, görme engelliler ve üstün yetenekliler öğretmenliği olarak ayrı ayrı verilen lisans eğitimlerinin birleştirildi. Özel eğitim öğretmenliği adı altında yeni bir lisans programı oluşturuldu. (08.12.2015)

Ön Lisans, Açık öğretim Ön Lisans Ve Lisans Programları İle Özel Yetenekle Öğrenci Alan Lisans Programlara Girişte Kullanılan YGS Baraj Puanları Yükseltildi

Aralık 2015'te ön lisans, Açık öğretim ön lisans ve lisans programları ile özel yetenekle öğrenci alan lisans programlarına girişte kullanılan Yükseköğretime Geçiş Sınavında (YGS) uygulanan 140 baraj puanının 150 puana çıkartılması kararı alındı. Bilindiği üzere, lisans programlarını tercih edebilmek için ham puan olarak %20 başarıya tekabül eden 180 baraj puanı, ön lisans, açık öğretim ön lisans ve lisans programları ile özel yetenekle öğrenci alan lisans programları için %10'luk başarıya eşdeğer olan 140 baraj puanı uygulanıyor. Barajın 140 puandan 150 puana çıkartılması, başarı beklentisinin %10'dan %12,5'e çıkması, yani 16 ham puan eşiğinin 20 ham puana yükselmesi anlamını taşıyor. Yeterli değil, ama doğru bir adım. (01.01.2016)

Bilinçli Tercih Amacıyla Üniversite Tercih Sayısı 30'dan 24'e Düşürüldü

YÖK Genel Kurulunda uzmanlar tarafından hazırla-

nan ve görüşülen "2015 ÖSYS'de Lisans Programlarına Yerleşenlerin Tercih Listelerinin Tercih Sayısı Bazında İncelenmesi" raporuna göre, lisans programlarına yerleşenlerin tek tek tercih formları incelendiğinde yerleştiği program ile aynı ismi taşıyan programları tercih etme oranı yüzde 36 'dır. Bu da adayların yaptıkların ortalama 17 tercihten sadece 6'sını, yerleştikleri bölüm ile aynı isimli programlara ayırdıklarını göstermektedir. 2015'te tercih yapan 983 bin adaydan yüzde 52'sinin ilk üç tercihine yerleştiği görülürken, yüzde 79'unun ilk on tercihine yerleştiği, 25-30 tercih sırasına yerleşenlerin sayısının az olduğu tespit edildi. Üniversite adaylarının bilinçli tercih yapmasını sağlamak ve yerleşememe kaygısıyla istemedikleri halde tüm tercihlerini dolduran ancak sonradan yerleştiği üniversite gitmeyen adayların "kontenjanları yakmasını" engellemek amacıyla üniversite tercih sayısı 30'dan 24'e düşürüldü. (19.02.2016)

Yabancı Dille Yürütülen Programların Yeterlikleri Yenilendi

Başta İngilizce olmak üzere yabancı dille eğitimin sürdürüldüğü programların niteliğine dair intikal eden şikâyetler üzerine YÖK, yükseköğretim kurumlarında yabancı dilde eğitim verilmesine ilişkin öğretim üyelerinin sağlaması gereken asgari yeterlikler ile yabancı dil hazırlık okulu ve takibindeki ilgili programlarda yabancı dil ile yapılan eğitim-öğretimin izlenmesine ve denetlenmesine ilişkin kriterlerin yeniden belirlenmesine yönelik çalışma başlattı. Bu çalışmayı tetikleyen bir diğer neden de British Council'in ülkemizde İngilizce eğitim yapan otuza yakın üniversitede öğretim üyeleri, öğrenciler, yabancı dil okutmanları ile yüz yüze görüşmelere dayalı raporu oldu. Bu raporda, ülkemizde yabancı dille verilen programlarda İngilizcenin bilimin önünde bariyer olduğu şeklindeki tespit durumun vahametini ortaya koyuyordu.Yabancı dil yeterlikleri ilişkin karar sürecinde başta yükseköğretim kurumlarının yetkili kurulları ile tüm akademik camia olmak üzere diğer paydaşların görüş ve önerilerinin alındı ve gerekli yönetmelik değişiklikleri yapıldı. (23 Mart 2016)

Lisansüstü Eğitim Ve Öğretim Yönetmeliği Yayımlandı

Yenilenen Lisansüstü Eğitim Ve Öğretim Yönetmeliği, 20 Nisan 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlandı. Alınan kararlar ve yapılan değişikliklerin en önemlileri şunlardı. Lisansüstü programların rektörlüğün bulunduğu il dışında sürdürülmesine son verilmesi, tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa devam edilemeyeceği; tıpta ve diş hekimliğinde uzmanlık eğitimi doktoraya eşdeğer düzeyde olduğu görüşü nedeniyle ayrı yönetmeliklere göre yürütülmeye başlanması; lisansüstü programlarda sınırsız öğrenciliğin kaldırılması; tezli / tezsiz Yüksek Lisans programlarının asgari süresi belirlenmesi. (20 Nisan 2016)

AKADEMİSYENLER

Bir üniversitenin başarılı olması ve üstün nitelikle bilgi üretebilmesi için gerekli üç koşuldan birisi nitelikli insan gücü, akademisyen yeterliği ve ehliyeti olarak ele alınır. Bundan dolayı Yeni YÖK, akademisyen yetiştirilmesi ve akademik derecelerin önemine uygun olarak bir dizi karar aldı. Bunların bazıları şöyle:

Doçentlik Sınav Yönetmeliği Değiştirildi

Doçentlik sınavına ilişkin şikayetler üzerinde yapılan yönetmelik değişikliği ile elektronik başvuru sistemi getirilerek adayların eserlerini başvuru sırasında elektronik ortamda sisteme yükleyebilmeleri, jürinin raporlarını elektronik imza ile onaylayabilmeleri mümkün hale getirildi. Böylece süreçlere hız kazandırıldı. Jürilerin elektronik ortamda belirlenerek yanlı jüri oluşturulduğuna dair şikayetlere ilişkin tedbir alındı. Adayların jüri raporları gelinceye kadar jüri üyelerinin kimler olduğunu bilmeleri ve temas etmelerinin önüne geçildi. İkinci veya üçüncü sözlü sınavda başarısız olan veya başarısız sayılan

adayların, hemen bir sonraki döneme başvuramamasında, en erken izleyen ikinci dönemde sözlü sınav için yeniden başvurabilmesi hüküm altına alındı.. (11.02.2015)

Yurt Dışından Alınan Akademik Unvanların Denkliğinde Yeni Dönem

Yurtdışından alınan doktora, sanatta yeterlilik, doçentlik ve profesörlük unvanlarının Türkiye'de eş değerliliğinin kabulü için daha önceden ilgili kanun gereği sadece yurtdışında bu unvanlarla 2 (iki) yıl süre ile herhangi bir kurumda çalışmış olmak şartı aranıyordu. Yurtdışında bulunmadan bu sürenin saydırıldığı ve bu şartın yerine getirildiği de dâhil pek çok suiistimal iddiaları bulunuyordu. Yeni YÖK, ilk kez "yurtdışında alınan doktora, sanatta yeterlik, doçentlik ve profesörlük unvanlarını değerlendirme işlemlerinde uyulacak usul ve esaslar" belirledi. Belirlenen yeni usul ve esaslarla getirilen temel yenilik, yurtdışında doktora, sanatta yeterlilik, doçentlik ve profesörlük unvanlarını alan kişilerin, Türkiye'de bu unvanlara sahip olan kişilerden istenen asgari şartları yerine getirmiş olmasının aranması oldu. (13 Şubat 2015)

"Akademik Teşvik Ödeneği" Yönetmeliği Çıkarıldı

Bilim alanlarının özellikleri ve öğretim elemanlarının unvanlarına göre akademik teşvik puanlarının hesaplanmasında esas alınacak faaliyetlerin ayrıntılı özellikleri ve bu faaliyetlerin puan karşılıkları, akademik teşvik toplam puanının %30'unu geçmemek üzere her bir akademik faaliyet türünün toplam puanın hesaplanmasındaki ağırlıkları, akademik teşvik puanının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu hesaplamaları yapacak komisyonun oluşumu ile ilgili yönetmelik önerisi üniversitelere gönderildi. Ayrıca tüm akademik camianın da görüşü alınmak üzere askıya çıkarıldı. Gelen görüşler de dikkate alınarak hazırlanan yönetmelik, Resmî Gazete'nin 20 Aralık 2015 tarihli nüshasında yayımlanarak yürürlüğe girdi. Akademisyenlerimize Ocak 2016'dan itibaren puanlarına göre hak ettikleri teşvikleri ödenmeye başlandı. (20 Aralık 2015)

Yetki Devri: 50/d'li Araştırma Görevlilere Dair Yetki Üniversitelere Verildi

Üniversitelerimizde 2547 sayılı kanunun 50/d maddesine bağlı olarak çalışan Araştırma Görevlilerimizin 33/a maddesine geçişleri ile ilgili farklı ve adaleti gözetmeyen uygulamalar olduğu şeklinde iletilen şikayetler üzerine bir çalışma başlatıldı. Süreç sonunda 50/d'den 33/a'ya aktarma yapılacak ise de yapılmayacak ise de bunun Araştırma Görevliliği süreci daha başlamadan, adaylık sürecinde üniversite tarafından beyan edilmesine karar verildi. Aktarma yapılacak ise her üniversitenin kendisine özgü şartlar koyabilmesine imkân tanınmasına, bu şartların adil, nesnel ve denetlenebilir olmasına, fakat bu kriterlerin Yardımcı Doçentlik şartlarından aşağıda olması gerektiği ve bu çerçevede 50/d'den 33/a'ya geçirilmesini üniversitelerin belirlemesine karar verildi. (29 Mayıs 2015)

Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP) Alan Sınavı Uygulamaya Geçirildi

Yükseköğretim Genel Kurul Kararı ile Öğretim Üyesi Yetiştirme Programına (ÖYP) İlişkin Esas ve Usuller'de değişiklik yapıldı. Değişiklik neticesinde ÖYP araştırma görevlisi yerleştirme işlemlerinde "Alan Sınavı" getirildi ve ilk önce Temel Tıp Bilimleri ve Temel İslam Bilimleri alanlarında alan sınavı, daha sonra da Hukuk ve Psikoloji alanlarında sınav yapılarak araştırma görevlisi alındı. (19 Ağustos 2015)

Akademisyenler İçin İngilizce Eğitim Projesi Başlatıldı

Yeni YÖK, akademisyenlerin büyük sorun yaşadığı yabancı dil konusunda yeni bir sistemi hayata geçirdi. Yaklaşık 150 bin akademisyene, sanal sınıflarda yabancı eğitmenler tarafından interaktif eğitim verilmeye başlandı. Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinde görev yapan akademisyenler için başlatılan "Akademisyenler için İngilizce Konuşma Becerisi Geliştirme Projesi"

ile akademisyenlere yurt içinde veya yurt dışında herhangi bir kursa gitmeden, ücretsiz İngilizce eğitimi verilerek, İngilizce konuşma pratiği kazandırılması amaçlanıyor. (02 Kasım 2015)

Araştırma Görevlisi Kadrosu %25 Artırıldı

Hükümetimize yapmış olduğumuz teklif ve görüşmelerimiz neticesinde önceki senelerde 4 bin olan sayı "bin" daha artırılarak "5 bine" çıkarıldı. 4 bin kadronun dağıtımında önceki yıllarda uygulanan usul takip edileceği, fakat ilave verilen bin kadro için ilk defa yükseköğretimin önceliklerine göre alan esaslı bir planlama yapılacağı kamuoyuna beyan edildi. Ayrıca, son dönemlerde Yeni YÖK tarafından başlatılan üniversitelerin ihtisaslaşması çerçevesinde bu imkân da değerlendirilecek. (15 Ocak 2016)

Bir İlk: Yükseköğretim Akademik Arama Sistemi "YÖKAKADEMİK" Hizmete Açıldı

Türk Yükseköğretiminde görev yapan akademisyenlere ait kişisel akademik bilgilerin ve bilimsel/akademik faaliyet çıktılarının tek bir noktadan elektronik ortamda erişilebilme imkânının sunulacağı "YÖKAKADEMİK" sistemi hayata geçti. Tanıtım toplantısında konuşan YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç şunları söyledi:

"Yükseköğretim kurumlarımızda görev yapan bilim insanlarının bilimsel faaliyetlerine, kitaplarına, makalelerine, bildirilerine, patentlerine, ilgi alanlarına, kalem oynattıkları sahalara, uzman oldukları alanlara, verdikleri derslere, yönettikleri yüksek lisans ve doktora tezlerine ve konularına, dolaylı olarak üniversitelerin performanslarını gösteren bilgilere, yükseköğretim alanında üzerinde durulan konulara tabiî ki aynı zamanda da ihmal edilen ve yoğunlaşılması gereken alanlara ve zayıf olduğumuz yanlara, kısacası burada sıralayamayacağımız daha pek çok bilimsel verilere kolay ve güvenilir bir tarzda ulaşılabilme ihtiyacı başta akademi camiası olmak üzere tüm devlet kurumları, özel sektör ve araştırmacılarca hissedilmekteydi. İşte bu ihtiyacı karşılamak üzere bütün topluma, her türlü araştırma ve araştırmacıya, toplumun bütün kesimine açık bir şekilde hizmet sunan 'YÖKAKADEMİK' adında bir arama motoru hizmete sunuyoruz. 'YÖKAKADEMİK'in akademik boyutu yanı sıra, başta bakanlıklar olmak üzere kamu kurumları ve kuruluşlarının, hatta sanayi kuruluşları ve bütünüyle özel sektörün, 'YÖKAKADEMİK' üzerinden üniversiteler ile işbirliği yapması daha kolay olacak. İngilizce arama seçeneği ile yurtdışı akademik çevrelerin de arama yapması mümkün." (03.03.2016)

Bir İlk: Yabancı Akademisyen Bilgi Sistemi (YABSİS) Hizmete Açıldı

Başbakanlıkla işbirliği yapılarak Yabancı Akademisyen Bilgi Sistemi (YABSİS) ile savaş gibi olumsuz nedenlerle Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan akademisyen ve araştırmacıların veri tabanı oluşturularak ihtiyaç halinde mesleklerini Türkiye'nin ilgili mevzuatı çerçevesinde icra etmelerine imkân sağlandı. Bu uygulama da Yeni YÖK'ün ülkemizin akademik ve bilim hayatı için hizmete sunduğu YÖK AKADEMİK ve YÖK PROGRAM ATLASI gibi veri tabanlı, 'yeni ve ilk' projesi oldu. Bu portal, çok yakın zaman içerisinde yurt dışından ülkemize gelmek isteyen bütün yabancı akademisyen ve araştırmacılara da yönelik olacak. Portal ile Türkiye'de çalışmak isteyen yabancı akademisyen ve araştırmacılar, veri tabanına tek bir noktadan bilgilerini kayıt olarak girebiliyor. Toplanan bilgiler, tasnif edilerek ilgili kurumlara iletilecek, bu kurumlar, ihtiyaçları halinde portala müracaat eden akademisyen ve araştırmacılara iletişim bilgileri üzerinden bizzat irtibata geçebilecek. (11.04.2016)

TIP-SAĞLIK

Sağlık Bakanlığı ile Üniversite Hastaneleri İşbirliği Protokolü

Sağlık Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu arasında, Üniversite hastanelerinin "Tıbbi Malzeme ve Sarf" ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin çerçeve

protokolü, Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu ile YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç tarafından imzalandı. Devlet yükseköğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin uygulama derslerinde kullanılmak üzere terkin durumunda bulunan ambulansların devir protokolü imzalandı. (11.04.2016)

Üniversite Hastanelerinin Sorunları Ele Alındı

YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç ve beraberindeki heyet Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nde düzenlenen Üniversite Hastaneleri Birliği 18. Toplantısı'na katıldı. Üniversite hastanelerinin çözülen ve iyileştirilen sorunlarının yanı sıra diğer sorunlarının da paydaşlarla tartışıldığı ve çözüm yollarının arandığı toplantıda YÖK Başkanı Saraç, 2547 sayılı YÖK Kanunu'nun Maddesi'nde Uygulama ve Araştırma Merkezleri olarak tanımlanan üniversite hastanelerinin; sağlık sorunlarının çözümünde üst düzey rol aldığını, uzman ve akademisyen yetiştirdiğini, tıp eğitimi ve üçüncü basamak diye tanımlanan sağlık hizmeti verdiğini dile getirdi. (26.02.2016)

Devlet Üniversitelerindeki Hastanelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri

Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın katılımıyla, tıp fakültesi olan devlet üniversitelerinin rektörleri, bu üniversitelerin tıp fakültesi hastanesinden sorumlu rektör yardımcıları ve Tıp Fakültesi dekanları ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda devlet üniversitelerindeki hastanelerin sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri konuşuldu. (30.03.2016)

ÖĞRENCİLER

Yükseköğretimin temeli, zemini, hatta cevheri olan öğrencilerin mutlu ve huzurlu bir şekilde öğretimlerini sürdürmeleri Yeni YÖK'ün öncelikleri arasında bulunuyor. Bundan dolayı onların görüşlerine kulak vermek, onların ilettikleri sıkıntılara çözüm üretmeye çalışmak, Yeni YÖK'ün gündeminde üst sıralarda yer alıyor.

YÖK'ten Üniversitelere Yetki Devri: Bahar Döneminde Yatay Geçiş Hakkı Üniversitelere Bırakıldı

2014-2015 Eğitim Öğretim yılı bahar döneminde öğrencilerimize yatay geçiş hakkı verilmesi konusu görüşülerek bu hususu artık üniversitelerin belirlemesi yönünde karar alındı. Yükseköğretim kurumlarının kendi planlamalarında bir zafiyet meydana gelmemesi için bu konuda karar, yükseköğretim kurumlarının yetkili kurullarına bırakıldı. Bundan sonra bu konuda eğitim öğretim dönemi başlamadan YÖK olarak karar almak, yıl ortasında ise bu kararı yükseköğretim kurumlarının kendilerine bırakmak teamül haline getirilecek. (13.01.2015)

YÖK'ten Üniversitelere Yetki Devri: İkinci Öğretim Ders Saatlerinin Başlama Zamanı

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na, özellikle kız öğrencilerimizden gelen, ikinci öğretim derslerinin başlama ve bitiş saatlerine ilişkin şikâyetler ve ders saatlerinin yeniden düzenlenmesine yönelik talepler üzerine konu ele alındı. Üniversitelerde ikinci öğretim ders saatlerine ilişkin yaşanılan sorunların değerlendirilmesi neticesinde; öğrencilerin görüşleri de dikkate alınarak birinci öğretim derslerinin bitimini takiben ikinci öğretim derslerine başlanabileceği, gerektiğinde hafta sonları da ders konulması suretiyle ikinci öğretim ders saatlerinin üniversiteler tarafından düzenlenebileceğine karar verildi. (19.02.2015)

Temel Bilimlere El Atıldı, Rasyonel Kontenjan Politikası ve Bursların Yeniden Düzenlenmesi Sağlandı

Bilindiği üzere fizik, kimya, biyoloji ve matematik programlarına ilişkin yanlış alınan kararlar dolayısıyla bu programlarda taban puan oluşmuyor, onlarca öğretim üyesinin bulunduğu programların önemli bir kısmına hiçbir öğrenci kaydolmuyordu. Bu durum, söz konusu programların ülke genelinde itibar kaybetmesine yol açıyordu. YÖK,

bir taraftan bu programlarla ilgili kontenjan politikasını tamamen değiştirdi, diğer taraftan da Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunarak, TÜBİTAK'a Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS)'nda MF puan türünde ilk 10.000 (on bin) kişi arasında yer alan öğrencilere verilen burs politikasının genişletilmesini talep etti. Bu talep olumlu karşılanarak bu programı tercih eden ilk 25 bindeki öğrencilere burs verilmesi kararı alındı. (11.05.2015)

Bütün Devlet Üniversitelerinde e-kayıt Dönemi

2014-2015 eğitim öğretim döneminde 32 devlet üniversitesinde başlatılan e-kayıt uygulamasına, 2015-2016 öğretim yılında devlete ait bütün yükseköğretim kurumlarında geçildi. Uygulama ile devlete ait yükseköğretim kurumlarına yerleşen öğrenciler isteğe bağlı olarak 'e-Devlet' kapısı üzerinden elektronik olarak kayıtlarını gerçekleştirme imkânına sahip oldu. Bu kapsamda, devlet üniversitelerine yerleşme hakkı kazanan adaylardan 514 bin 622'sinin yaklaşık yüzde 61'ini oluşturan, 311 bin 329 kişi e-kayıt yaptırdı. Bu uygulama "Kamu Mobil Uygulama" kategorisinde ödüle layık görüldü. (26.05.2015)

Sağlık Alanında Lisans Tamamlama

Bilindiği gibi 19.11.2014 tarih ve 6569 sayılı Kanunun geçici madde 69 ile sağlık alanında ön lisans diploması alanlardan ebelik ve hemşirelik programlarından mezun olanlara kendi alanlarında, diğerlerine ise Yükseköğretim Kurulunun belirleyeceği, ebelik ve hemşirelik dışındaki ilişkili alanlarda –Yükseköğretim Kurulu tarafından- lisans tamamlama eğitimi yaptırılır" hükmü getirildi. Lisans tamamlama alanı kanunla belirlenmiş olup bu tamamlamada yine ilgili kanunda uzaktan eğitim yöntemine de yer verildi. Bu konuyla ilgili olarak, belirlenen sağlık alanlarında 03-18 Ağustos 2015 tarihlerinde başvurular alındı, başvuru sayısı 100.305 oldu. 25-30 Ağustos 2015 tarihlerindeki tercih döneminde adaylardan 79.949 kişi tercih yaptı. (03.09.2015)

Fakülte Birincilerine Başkan Saraç'tan Mektup

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç, bir ilke imza atarak, 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında devlet ve vakıf üniversitelerinin fakültelerine birincilikle yerleşen bin 351 öğrenci ve ailelerini tebrik etmek için birer mektup gönderdi. Mektuplar, fakülte birincilerinin başarıları nedeniyle onları teşvik etmek ve genç nesilleri içtenlikle desteklediğini göstermek için yollandı. Başkan Saraç'ın imzasıyla gönderilen mektuplar, tüm üniversitelerin fakültelerine birincilikle yerleşen öğrencilere iletildi. Saraç, bazı üniversitelere yaptığı ziyaretlerinde bizzat kendisi tebrik mektubunu öğrencilere verdi. (29.09.2015)

YÖK'ten Üniversitelere Yetki Devri: Pedagojik Formasyon Eğitimi

Hala yürütülmekte olan Pedagojik Formasyon Programlarının lisansüstü düzeyde uygulanması konusunda Öğretmen Yetiştirme Çalışma Grubumuzca çalışmalar yapılıyor. Diğer taraftan YÖK, bilindiği üzere sertifika programlarının açılmasını üniversitelere bıraktı. Pedagojik Formasyon da aslında bir sertifika programı olduğundan bu çerçevede konuyu ele alan YÖK, formasyon konusunda üniversitelerimize geniş bir yetki devrini karara bağladı. (12.11.2015)

Öğrenci Biletleri İçin THY İle İşbirliği

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ve Türk Hava Yolları (THY) arasında imzalanan protokolle, öğrencilerin uçak bileti alımında yüzde 25'lik indirimden faydalanması için öğrencilerin belge ibraz etmeleri gerekiyor, bu ise uygulamada bazı sorunlara yol açıyordu. Öğrencilerin bilet alımlarını kolaylaştırmak amacıyla YÖK ve THY arasında imzalanan protokole göre; THY artık, YÖK veri tabanına kayıtlı öğrencilerin bilgilerini doğrulama sistemi üzerinden kontrol edebilecek. Bu sayede, öğrenciler herhangi bir belge ibraz etmeden indirimli bilet alabilecek. (06.03.2016)

ÜNİVERSİTELER

YÖK'ten Üniversitelere Yetki Devri

Yaz Öğretimi Açma Yetkisi Üniversitelerde Yükseköğretim kurumları bünyesindeki yaz öğretimi hususu görüşüldü ve 2015-2016 eğitim öğretim döneminden itibaren, dönem başlamadan önce öğrencilere duyurulmak şartıyla, yükseköğretim kurumlarında yaz öğretimi açılması hususunda ilgili yükseköğretim kurumunun senatosu tarafından karar alınması uygun görüldü. Böylece YÖK, tedrici olarak ve bir plan dâhilinde yetki devrini sürdürmekte olduğunu akademik camiaya bir defa daha göstermiş oldu.
(25.11. 2015)

İlk Kez Uluslararası Sıralandırma Sistemlerinin Değerlendirilmesi Toplantısı Yapıldı

YÖK'te ilk kez uluslararası sıralandırma sistemlerinin ele alındığı değerlendirme toplantıları yapılmaya başlandı. YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç başkanlığında gerçekleştirilen toplantılara uluslararası sıralamalarda yer alan Boğaziçi, Gebze Teknik, İhsan Doğramacı Bilkent, İstanbul, İstanbul Teknik, İzmir Yüksek Teknoloji, Koç, Ortadoğu Teknik ve Sabancı Üniversitesi rektörleri katıldı. Toplantıda, bu sıralandırma sistemlerinin dikkate alınması ancak üniversitelerin eğitim politikalarını değiştirecek bir faktör olarak değerlendirilmemesinin gerekliliği üzerinde duruldu. Bu toplantıların yükseköğretim için önemli bir çıktısı, YÖK'ün yükseköğretime dair verileri daha geniş kapsamda ilgili kamuoyu ile paylaşılması gerektiğine dair karar alınması oldu. Bunun yükseköğretimde şeffaflığı ve üniversitelerin geleceğe yönelik planlama süreçlerine önemli katkıda bulunabileceği dile getirildi. (08.12.2015)

Yükseköğretim Kurumları Fikri Mülkiyet Hakları Yönetmelik Taslağı

Ülkemizin 2023 yılında dünyanın 10 Büyük Ekonomisinden birisi olma hedeflerine ulaşma sürecinde yükseköğretim sistemimiz odaklı iki temel strateji, Bilgi (özellikle Teknoloji) Transfer Ekosisteminin Oluşturulması ile Nitelikli İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesidir. Bu sürece katkı verilmesi kapsamında, üniversiteler ile bunlara bağlı birimlerde, araştırmacıların bilimsel çalışmalarından doğacak ve toplumsal katma değer yaratabilecek üniversiteye ait her türlü bilgi, know-how, girişim fikrî, yazılım dâhil her türlü eser, tasarım, marka, proje ile faydalı model ve patent gibi her türlü fikrî ve sınai mülkiyet hakkı, bunların ticarileştirilmesi ve üçüncü taraflara aktarılması süreçleri ile ilgili olarak Yükseköğretim Kurulu Üniversite-Sanayi İşbirliği Daimi Komisyonu tarafından "Yükseköğretim Kurumları Fikri Mülkiyet Hakları Yönetmeliği" hazırlandı. (16.02.2016)

Üniversitelerin İhtisaslaşması İçin Yönlendirilmiş ÖYP Şekillendirildi

Türk Yükseköğretiminde ilk kez öğretim elemanı yetiştirmede "öncelikli ve odaklı" bir program teşkil edildi. ÖYP programı, Yönlendirilmiş yani İhtisaslaştırılmış Öğretim Üyesi Programı olarak şekillendirildi. Öncelikle ülkemizin ihtiyaç duyduğu alanlar tespit edildi, bu alanlarda ihtisaslaşması öngörülen üniversiteler belirlenip kadrolar verildi, bu kadroların bu alanlardaki doktora eğitimi alabilecekleri en iyi üniversiteler belirlenip ve kadrolarla üniversiteler eşleştirildi. "Yönlendirilmiş" yani "İhtisaslaştırılmış Öğretim Üyesi Programı" için 8 üniversite seçildi. Bu üniversitelere verilmek üzere 9 farklı öncelikli alan belirlendi. Bu alanlar için toplamda 110 kadro tahsis edildi.

Belirlenen öncelikle alanlar: Bulut teknolojisi, nesnelerin interneti, sosyal ağlar, büyük veri (data analitiği); sağlık ve moleküler-hücresel mühendislik; malzeme bilimi ve teknolojileri; robotlar ve akıllı sistemler; enerji teknolojileri; havacılık ve uzay; mikro/nano/opto-elektronik ve yarı iletken teknolojileri; akıllı ulaştırma sistemleri; sürdürülebilir çevre yönetimi teknolojileri, ekosistemler ve sürdürülebilir yapılı çevre. Bu alanlarda uzman-

laşacak olanların kadrolarının bulunduğu üniversiteler ise şunlar: Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Erzurum Teknik Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sinop Üniversitesi, Türk-Alman Üniversitesi. (16.03.2016)

Mezuniyet Öncesi Diş Hekimliği Eğitimi Ulusal Çekirdek Eğitim Programı Askıya Çıktı

Diş Hekimliği eğitimi ile ilgili genel bir çerçeve oluşturmak ve ülkemizdeki diş hekimliği mezuniyet öncesi eğitimine yönelik tüm eğitim uygulamalarında uluslararası diş hekimliği eğitimi ilke ve yaklaşımları doğrultusunda standart sağlamak amacıyla hazırlanmış olan "Mezuniyet Öncesi Diş Hekimliği Eğitimi Ulusal Çekirdek Eğitim Programı" taslağı, tüm paydaşların görüş ve önerilerine sunuldu. (05.05.2016)

YENİ YÖK'TE AKADEMİDE KADIN ÇALIŞMALARI

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Üniversite Çalıştayı Düzenlendi

Yeni YÖK tarafından ilk kez Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Üniversite Çalıştayı düzenlendi. 70 üniversitenin Kadın Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezlerinin yöneticileri, konu ile ilgili olan akademisyenler ve STK temsilcileri toplantıya iştirak etti. Açılışa Sayın Emine Erdoğan hanımefendi ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Doç. Dr. Ayşenur İslam da katıldı. Türkiye'nin farklı üniversitelerinden kadın akademisyenler ve sivil toplum kuruluşlarının kadın temsilcilerinden oluşan katılımcılar bir gün boyunca dört ana tema üzerinde çalıştı. Çalıştay'da görüşülen temalar, "Adalet temelinde toplumsal cinsiyet eşitliği konusunun ders olarak veya bu içerikte konferansların verilmesi; Müfredata entegre edilmesi; Üniversitelerin akademik ve idari personeline, toplumsal cinsiyet farkındalığının kazandırılması; Üniversitelerde toplumsal cinsiyet eşitliğinin genel kabul görünürlüğünün sağlanması; Üniversite ortamında şiddet, cinsel taciz, istismar ve mobbing" olarak belirlendi. (07.05.2015)

YÖK'te Kadın Sorunlarına Dair Bir Birim Kuruldu

Yükseköğretim Kurulu bünyesinde Akademide Kadın Çalışmaları ve Sorunları Birimi kuruldu. Birim, konuya ilişkin gelişmeleri, üniversitelerimizin dile getirdiği önerileri ve sorunları değerlendirecek. (29.05.2015)

İlk Kez 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Kadın Rektörler Kabul Edildi

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç, 08 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle YÖK Genel Kurul kadın üyeler ve Türkiye'deki devlet-vakıf üniversitelerinde görev yapan kadın rektörler ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında düzenlenen kahvaltıda bir araya geldi. YÖK tarihinde ilk kez gerçekleştirilen kahvaltıda YÖK Başkanı Saraç, üniversitelerde toplumsal cinsiyet eşitliği ve adaleti konusunda YÖK'ün atmış olduğu son adımı da kamuoyu ile paylaştı. Başkan Saraç tarafından ilk kez açıklanan Yükseköğretim Kurumları Cinsiyet Eşitliği ve Adaleti Tutum Belgesi'nde; Yükseköğretim Kurulu bünyesinde yer alan üniversiteler ve diğer bütün kurumlar çerçevesinde toplumsal cinsiyet eşitliği ve adaletine duyarlı bir anlayışı ortaya koymak amacı esas alınıyor. (08.03.2016)

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Afrika'ya Destek Programı Kapsamında Ziyaretler

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, yeni dönemde Fransızca konuşan Afrika ülkelerinden gelen talepleri dikkate alarak yükseköğretim alanında Türkiye'nin birikim ve potansiyelini bu ülkelerle paylaşmayı öngören kapsamlı bir programı uygulamaya başladı. Ziyaret edilen ülkelerle Yükseköğretim Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zabıtları imzalandı.

Cibuti Ziyareti

Ziyaret esnasında, Yükseköğretim ve Araştırma Bakanı ile Yükseköğretim Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı imzalandı. Daha sonra 7-9 Aralık 2015 tarihleri arasında Cibuti Yükseköğretim ve Araştırma Bakanı Dr. Nabil Mohamed Ahmed ve beraberindeki heyet YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç'ın daveti üzerine Türkiye'ye bir ziyaret gerçekleştirdi. (31 Ağustos-2 Eylül 2015)

Fas Ziyareti

Fas'ın başkenti Rabat'ta, Fas Yükseköğretim Bakanlığında "Afrika'ya Destek Programı" kapsamında "1. Fas - Türkiye Üniversiteler Arası İşbirliği Forumu" düzenlendi. Foruma Türkiye'den pek çok üniversite katıldı. Fas Cumhuriyeti Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırmalar Bakanı Lahcen Daouidi'nin ev sahipliğinde gerçekleşen söz konusu ziyaret kapsamında, YÖK ve Fas Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırmalar Bakanlığı arasında yükseköğretim alanında işbirliğine yönelik bir Mutabakat Zaptı imzalandı. (14-16 Eylül 2015)

Sudan Ziyareti

Sudan Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırmalar Bakanı Dr. Sumaya Abu-Kashawa'nın daveti üzerine gerçekleştirilen ziyaret esnasında Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu ile Sudan Cumhuriyeti Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Bakanlığı arasında "Yükseköğretim Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı" imzalandı. Türkiye ve Sudan arasında yükseköğretim alanındaki ilişkileri geliştirmeye yönelik imzalanan mutabakat zaptı ile tarafların yükseköğretim ve araştırma kurumları arasında akademik ve bilimsel alanlarda işbirliğinin gerçekleştirilmesi için kurumsal çerçevenin oluşturulması amaçlandı. (23-24 Kasım 2015)

Cezayir Ziyareti

YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç ile Cezayir Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırmalar Bakanı Prof. Dr. Tahar Hadjar, yükseköğretim alanında kurumsal çerçeveyi oluşturmak ve yükseköğretim kurumları arasında akademik/bilimsel alanlarda değişimleri sağlamak amacıyla 15 Aralık 2015 tarihinde "Yükseköğretim Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı"nı imzaladı. (14-16 Aralık 2015)

Tunus Ziyareti

Tunus Cumhuriyeti Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırmalar Bakanı Chihab Bouden'in ev sahipliğiyle gerçekleşen söz konusu ziyaret kapsamında, YÖK ve Tunus Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırmalar Bakanlığı arasında bir Mutabakat Zaptı imzalandı. Bahse konu ziyarete katılan Rektörlerimiz ve Tunus üniversitelerinin Rektörleri arasında gerçekleşen karşılıklı görüşmeler esnasında bir dizi karar alındı ve bir kısmı kısa süre içinde hayata geçirildi. (4-6 Mayıs 2015)

Ankara'daki Büyükelçiliklerin Eğitim Ataşeleri YÖK'te Ağırlandı

Yükseköğretim Kurulu tarihinde ilk kez, Türkiye Yükseköğretim Sistemi'nin genel yapısının uluslararası düzeyde tanıtımının yapılması amacıyla Yükseköğretim Kurulunda "Türkiye Yükseköğretim Sistemi Uluslararası Toplantısı" gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşmasını yapan YÖK Başkanı M. A. Yekta Saraç, Türkiye'deki yükseköğretimin sürekli gelişme sürecinde olduğunu belirterek, yükseköğretim alanında daha verimli ve sonuç üretici bir ilişki kurmak istediklerini dile getirdi. Başkan Saraç, toplantının Türk yükseköğretimin yönetilmesinden, planlanmasından ve denetlenmesinden sorumlu en üst kurum olan YÖK'ün, ataşelerin temsil ettikleri misyona uzattığı bir el olarak kabul görülmesini istedi. (08.10.2015)

Balkan Ülkeleri Ziyaretleri

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç, 18-21 Ekim 2015 tarihleri arasında, beraberindeki bazı YÖK üyeleri ve çoğunluğu Trakya ve Marmara bölgesinden olan yedi üniversite rek-

törü ile sırasıyla Bulgaristan, Makedonya ve Kosova ülkelerini kapsayan Balkan ülkeleri ziyaretini gerçekleştirdi.

Bulgaristan

Balkan ülkeleri ile yükseköğretim alanındaki mevcut işbirliğimizi artırmaya yönelik görüşmeler ve çalışmalar yapılması amacıyla gerçekleştirilen ziyaret esnasında Bulgaristan Eğitim ve Bilim Bakanı Todor Tanev ile Bulgaristan Bilimler Akademisi (BAS) Başkanı Stefan Vodeniçarov makamlarında ziyaret edildi. Ayrıca Bulgaristan rektörler heyeti ile rektörlerimiz arasında bir görüşme gerçekleştirildi. (18.10.2015)

Makedonya

Balkan ülkeleri ile yükseköğretim alanındaki mevcut işbirliğimizi artırmaya yönelik görüşmeler ve çalışmalar yapılması amacıyla gerçekleştirilen ziyaret esnasında Makedonya Eğitim ve Bilim Bakanı, Makedonya Bilimler Akademisi (MANU) Başkanı ve soydaş Bakan Furkan Çako ile görüşmeler gerçekleştirildi. Makedonya Cumhurbaşkanı Gjorge Ivanov da makamında ziyaret edildi. (19-20.10.2015)

Kosova

Kosova Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanı Prof. Dr. Arsim Bajrami, Kosova Bilim ve Sanat Akademisi Başkanı Prof. Dr. Hivzi Islami, soydaş Kamu Yönetimi Bakanı Mahir Yağcılar ve Priştine Üniversitesi Rektörü ile görüşmeler gerçekleştirildi. Ayrıca Kosova'daki üniversitelerin rektörleri ile ülkemizdeki üniversitelerin rektörleri arasında "Rektörler Buluşması Toplantısı" yapıldı. Kosova Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı ile Başkanlığımız arasında yükseköğretimde işbirliğine yönelik bir Mutabakat Zaptı imzalandı. (21.10.2015)

Romanya

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç, beraberindeki heyet yükseköğretim odaklı işbirliğine yönelik Romanya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirdi. Ziyaret esnasında Romanya Eğitim ve Bilimsel Araştırmalar Bakanı Adrian Curaj, Yükseköğrenim Akreditasyon Kurumu Başkanı Iordan Petrescu, Romanya Akademi Başkanı Ionel Valentin Vlad ile ayrı ayrı görüşmeler yapıldı. Romanya'da bulunan Türk soydaşlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla da bir araya gelen YÖK heyeti, yükseköğretime dair sorunları ve talepleri dinledi. (09.02.2016)

Arnavutluk

İki ülke arasında yükseköğretim alanındaki işbirliğini geliştirmek amacıyla YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç ile Arnavutluk Eğitim ve Spor Bakanı Lindita Nikolla tarafından "YÖK ile Arnavutluk Cumhuriyeti Eğitim ve Spor Bakanlığı Arasında Yükseköğretim Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı" imzalandı. (20.11.2015)

Türkiye ve İran İslam Cumhuriyeti Arasında Yükseköğretim Alanında İlk Kez Üst Düzey Görüşmeler Gerçekleştirildi

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç ile bazı YÖK üyeleri ve üniversite rektörlerinden oluşan heyet, Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti arasında yükseköğretim alanında kapsamlı bir işbirliğine yönelik bir dizi görüşmelerde bulunmak, yükseköğretim kurumları ile eğitim, bilim, teknoloji ve yenilik odaklı deneyimlerin paylaşılmasını ve ortak etkinliklerin gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla İran İslam Cumhuriyeti'ne ziyaret gerçekleştirdi. İki ülke arasında yükseköğretim alanındaki şimdiye kadar gerçekleştirilen "ilk üst düzey temas" özelliğini taşıyan ziyarette YÖK Başkanı Saraç ve beraberindeki heyet, İran Bilim, Araştırma ve Teknoloji Bakanı Prof. Dr. Mohammad Farhadi ile görüştü. Bu ziyaret esnasında Bilim ve Teknolojiden sorumlu İran Cumhurbaşkanı Yardımcısı Doç. Dr. Serona Sattari ve İran Sağlık ve Tıp Eğitimi Bakan Yardımcısı Baghir Laricani ile de iki ülke arasında yükseköğretimle ilgili pek çok konu ele alındı. (21-22 Aralık 2015)

YÖK İle Türkiye Fulbright Eğitim Komisyonu Arasında İngilizce Öğretim Asistanlığı Programı İşbirliği Protokolü

YÖK ile Türkiye Fulbright Eğitim Komisyonu arasında Anadili İngilizce olan ABD vatandaşı İngilizce Öğretim Asistanlarının Türkiye'deki üniversitelerde İngilizce eğitimine katkı sağlamaları amacıyla "İngilizce Öğretim Asistanlığı Programı" işbirliği protokolü imzalandı. (03.02.2016)

Birleşik Krallık Delegasyonu ve Bazı Türk Üniversite Rektörleri YÖK'te Buluştu

YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç, Birleşik Krallık delegasyonu ve bazı Türk üniversite rektörleriyle Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında bir araya geldi. Toplantıda, Yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesi süreçleri ve bu kapsamda Birleşik Krallık yükseköğretim sisteminin ve üniversitelerinin deneyimleri paylaşıldı. (16.02.2016)

YÖK-YÖDAK İşbirliği Protokolü

Yükseköğretim Kurulu, Kıbrıs'taki üniversitelerin bilimsel ve akademik altyapısına destek vermek amacıyla YÖDAK (Yükseköğretim Planlama, Denetleme, Akreditasyon ve Koordinasyon Kurulu) ile işbirliği protokolü imzaladı.
(20 Ocak 2015)

Malezya İle İşbirliği Anlaşması

Malezya'nın Kelantan Eyaleti Başbakan Yardımcısı Dato' Mohamed Amar Abdullah başkanlığındaki heyet, Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç'ı makamında ziyaret ederek yükseköğretim alanında karşılıklı işbirliğini öngören bir anlaşma imzaladı. İmzalanan bu işbirliği anlaşması, 14 eyaletten oluşan Malezya ile Yükseköğretim Kurulu arasında yapılan ilk işbirliği sözleşmesi özelliğini taşıyor. (13 Temmuz 2015)

Pakistan İslam Cumhuriyeti

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç başkanlığındaki bazı YÖK Üyeleri ve üniversite rektörlerinden oluşan heyet, yükseköğretim alanında kapsamlı bir işbirliğine yönelik görüşmelerde bulunmak üzere Pakistan İslam Cumhuriyeti'ne iki günlük resmi bir ziyarette bulundu. Ziyarette işbirliği protokolü imzalandı.
(14-16 Nisan 2016)

İran İle Yükseköğretim Alanında Mutabakat Zaptı

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile resmi ziyaret için Ankara'da bulunan İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Hasan Ruhani'nin başkanlığında Türkiye-İran Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi 3. Toplantısı Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapıldı. Toplantının ardından düzenlenen ortak basın toplantısı öncesinde, Erdoğan ve Ruhani'nin huzurunda, "Yükseköğretim Alanında Mutabakat Zaptı"nı YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç ile İran Bilim, Araştırma ve Teknoloji Bakanı Prof. Dr. Muhammed Ferhadi imzaladı. (16.04.2016)

Tayvan

Tayvan Eğitim Bakanı Dr. Se-Hwa Wu ile görüşülmüş ve özellikle Top Universities projesi ile ilgili olmak üzere bilgi alınmıştır. Ayrıca iki tarafça belirlenen üniversiteler arasında yüksekteknoloji odaklı işbirliği ve ortak program açılması konularında görüş birliğine varılmıştır. (28.3.2016)

Ukrayna

Gerçekleştirilen ziyarette Eğitim ve Bilim Bakanı Liliya Grinevic ile iki ülke arasında başta nükleer teknoloji ve uçak/uzay alanlarında işbirliğine yönelik görüşmelerde bulunuldu, iki ülke arasında mutabakat zaptı imzalanması için çalışmaların başlatılması kararlaştırıldı. (23 Mayıs 2016)

KALİTE KURULU

Askıya Çıktı ve Yayınlandı

Yükseköğretim Kurulu'nca eğitim-öğretimin niteliğini yükseltecek faaliyetler çerçevesinde Yük-

seköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği'nin çıkarılmasına ilişkin çalışma başlatıldı. Diğer paydaşların da görüş ve önerilerinin alınmasına ihtiyaç duyulduğu için taslak yönetmelik askıya çıkarıldı. Ardından Yönetmelik, 23 Temmuz 2015 tarihli Resmî Gazete 'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Yönetmelik ile çıktı kontrolü, Yükseköğretim Kurulu ile ilişkili fakat karar alma süreçlerinde bağımsız ve şeffaf bir yapıda olacak Kalite Kurulu tarafından gerçekleştirilecek. YÖK'ün başlangıç ve sürece dair aldığı kendi kararların çıktılarının kendisinden bağımsız bir kurul tarafından değerlendirilmesi konusuna yaklaşımı, akademik kamuoyunda olumlu bir etki bıraktı. (24.06.2015 - 23.07.2015)

Yükseköğretim Kalite Kurulu Bilgilendirme Toplantısı

Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından "Kurumsal Değerlendirme Süreci Bilgilendirme Toplantısı", YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanı Prof. Dr. Orhan Uzun'un ve üniversitelerimizden öğretim üyelerimizin katılımıyla YÖK Konferans Salonu'nda yapıldı. (13 Nisan 2016)

KOMİSYONLAR

Üniversite-Sanayi İşbirliği Daimi Komisyonu

YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Fikri Işık ile 13.01.2014 tarihinde gerçekleştirdiği görüşmede üniversite-sanayi işbirliğinin daha ileri boyuta taşınması maksadıyla Yükseköğretim Kurulu bünyesinde bir "daimi komisyon" kurulmasını teklif etti. Bakan Işık teklifi müspet karşıladı. Komisyonun ana gündem maddeleri "konuya ilişkin sorunların tespiti, üniversite-sanayi ilişkilerinin sağlıklı bir zeminde sürdürülebilmesi ve bu bağlamda Yükseköğretim Kurulu ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na öneriler sunulması" oldu. (13.01.2015)

Hukuk Eğitimi Daimi Komisyonu

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın katılımıyla 15 Nisan 2015'de Hukuk Fakülteleri'nin dekanları ile yapılan toplantıda hukuk eğitimi ve ülkemizin ihtiyaçları masaya yatırıldı. Hukuk Fakülteleri'ndeki eğitim seviyesinin yükseltilmesi, süreç ve çıktı esaslı düzenlemeler yapılması, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerinin tespitinin yapılması amacıyla YÖK bünyesi içerisinde hukuk fakültesi dekanları, Adalet Bakanlığı ve Adalet Akademisi Başkanlığı yetkililerinin bulunduğu "Daimi Komisyon" kurulması kararlaştırıldı. (30.12.2015)

Yer Bilimleri Eğitimi Değerlendirme Komisyonu

Jeoloji Mühendisliği, Jeofizik Mühendisliği ve Maden Mühendisliği eğitimi ile ilgili olarak yapılan değerlendirme toplantısında ilgili alanlardaki Dekan ve/veya Bölüm Başkanlarından oluşan Yer Bilimleri Eğitimi Değerlendirme Komisyonu oluşturulmasına karar verildi. (07.04.2016)

BAKANLAR VE FAKÜLTE DEKANLARI İLE TOPLANTILAR

Yeni YÖK'ün bu dönemde tercih ettiği karar alma süreçlerindeki değişikliklerden birisi de alan bazlı konulardaki istişareleri rektörler yerine, ilgili alanların dekanları ile yapma şeklinde oldu. Rektörler ile yapılan toplantılar farklı bağlamlarda ve daha üst planlamaya dair olmakla birlikte dekanlar ile yapılan toplantılarda konunun doğrudan uzmanı kişiler ile YÖK'te toplantılar yapılmaya başlandı. Bu kapsamda gerçekleştirilen dekanlar toplantıları şöyle:

Hukuk Fakülteleri

Hukuk Fakültelerinin mevcut durumlarının ve sorunlarının görüşülmesi amacıyla Hukuk Fakültesi dekanları ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında bir toplantı gerçekleştirildi. İkinci toplantı Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın katılımıyla gerçekleşti. (15.04.2015 / 30.12.2015)

Mühendislik Fakülteleri

171 Mühendislik Fakültesi Dekanının katılımıyla Yükseköğretim Kurulunda gerçekleştirilen toplantıda "mühendislik eğitimi ile ilgili olarak kontenjan, kalite ve akreditasyon, üniversite-sanayi işbirliği, taban puan uygulaması, öğretim elemanı yetersizliği, ortaöğretimden yükseköğretime gelen öğrencilerin özellikle temel bilimlerdeki yetersizliği, fiziki altyapı sorunları ve bu sorunların çözümlerine dair öneriler" tartışıldı. (28.04.2015)

Su Ürünleri Mühendisliği, Ziraat Mühendisliği ve Veterinerlik Fakülteleri

Su ürünleri mühendisliği, ziraat mühendisliği ve veterinerlik eğitiminin bütün yönlerinin görüşülmesi amacıyla 74 Fakültenin Dekanının katılımıyla Yükseköğretim Kurulunda bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda öncelikle su ürünleri mühendisliği, ziraat mühendisliği ve veterinerlik eğitimi ile ilgili olarak kontenjan, kalite, fiziki altyapı sorunları, istihdam ve bu sorunların çözümlerine dair öneriler ve çözüm önerileri tartışıldı. İlgili fakültelerinin dekanları ile 12.05.2015 tarihinde gerçekleştirilen toplantının ikincisine ise Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik de katıldı. (12.05.2015)

Eğitim Fakülteleri

Eğitim fakültelerinin kalite ve niteliğinin artırılması amacıyla Türkiye'de ve KKTC'deki bütün eğitim fakültelerinin dekanları ile Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme Çalışma Grubu üyelerinin katılımıyla Yükseköğretim Kurulunda bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda, eğitim fakültelerinde akademik insan kaynağının yetiştirilmesi ve niteliğinin artırılması, pedagojik formasyon eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri, eğitim fakültelerine yönelik kalite ve akreditasyon çalışmalarının başlatılması konuları görüşüldü. (09.06.2015)

Meslek Yüksekokulları

Meslek Yüksekokullarının mevcut durumu ve sorunlarının bütün yönleriyle görüşülmesi amacıyla, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında bir toplantı düzenlendi. (16.06.2015)

Diş Hekimliği Fakülteleri

Diş hekimliği fakültelerinde verilen eğitiminin niteliğinin artırılması için "Mezuniyet Öncesi Ulusal Diş Hekimliği Çekirdek Eğitim Programı"nın (UÇEP) görüşülmesi amacıyla Türkiye'deki diş hekimliği fakültesi dekanlarının katılımıyla Yükseköğretim Kurulunda bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıya 43 diş hekimliği fakültesi dekanı katıldı. (05.08.2015)

Eczacılık Fakülteleri

Eczacılık fakültelerinde verilen eğitiminin niteliğinin artırılması ve tüm boyutlarıyla ele alınması amacıyla gerçekleştirilen toplantıda "Eczacılık Fakültesi, Mezuniyet Öncesi Eczacılık Eğitimine İlişkin Ulusal Eczacılık Çekirdek Eğitim Programı"nın uygulanması ve eczacılık eğitiminde ortaya çıkan sorunlar ile bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri görüşüldü. (26.11.2015)

Jeoloji, Jeofizik ve Maden Mühendisliği Programları Değerlendirildi

Yer Bilimleri Programlarından, Jeoloji Mühendisliği, Jeofizik Mühendisliği ve Maden Mühendisliği eğitiminin bütün yönlerinin görüşülmesi amacıyla ilgili programların Bölüm Başkanları ve bu bölümlerin bulunduğu Fakültelerin Dekanlarının bir toplantı gerçekleştirildi. Sorunların çözümü için ilgili alanlardaki Dekan ve/veya Bölüm Başkanlarından oluşan Yer Bilimleri Eğitimi Değerlendirme Komisyonu oluşturulmasına ve bu Komisyonun 2 aylık bir çalışma sonrasında bir rapor hazırlayarak Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na sunmasına karar verildi. (07.04.2016)

YÖK KÜLTÜR SANAT SÖYLEŞİLERİ

Kültür Sanat Söyleşileri'nin ilkinde yaptığı konuşmasında "YÖK olarak asli görevlerimizi yaparken

sosyal ve kültürel etkinliklerle de farkındalık oluşturmak için bir irade koymak istiyoruz" diyen YÖK Başkanı M. A. Yekta Saraç, üniversite öğreniminde akademik bilginin yanında ruha hitap edecek, fikir dünyasını geliştirecek konuların yer almasının önemini bildiklerini, edebiyat, sinema, tarih, felsefe, tasavvufi düşünceler sistemi ve gelenekli sanatların sadece bir uzmanlık alanı olarak değil düşünce hayatını zenginleştirecek birer katkı olarak da ele alınmasına dikkat çekerek bu faaliyetleri başlattıklarını söyledi.

Şimdiye kadar gerçekleştirilen söyleşiler:
"İki Ses Bir Dünya: Ümmü Gülsüm ve Feyruz Ortadoğu'da Müzik ve Toplum", Prof. Dr. Namık Sinan Turan, Bartın Üniversitesi (19 Kasım 2015)

"Gençlik ve Tarih", Murat Bardakçı, İstanbul Medeniyet Üniversitesi (25 Aralık 2015)

"Edebiyata İlham Veren Tarih", Prof. Dr. Gül İrepoğlu-İstanbul Üniversitesi Osmanlı Dönemi Müziği Uygulama ve Araştırma Merkezi (OMAR) Türk Müziği Dinletisi (Şef: Gönül Paçacı), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
(11 Mart 2016)

"Hermes'ten Itrî'ye Kâinatın Dili: Mûsikî", Doç. Dr. Yalçın Çetinkaya, Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi (29 Nisan 2016)

"Fotoğraf Sanatına Biçimsel Yaklaşımlar", Prof. Dr. Özer Kanburoğlu, Ardahan Üniversitesi (02 Haziran 2016)

MİSYON FARKLILAŞMASI VE BÖLGESEL KALKINMADA ÜNİVERSİTELERİN ROLÜ

Yükseköğretim Kurulu kalite sürecinden sonra önemli diğer bir başlık olarak üniversitelerde misyon farklılaşması ve bölgesel kalkınmada üniversitelerin rolü kavramını yeni çalışma alanı olarak benimsedi. Üniversitelerimizin mevcut durumları değerlendirildiğinde, üniversitelerin birbirinin benzeri olma yönünde bir eğilim içinde olduğu gözlemlenmektedir. Ancak özellikle yeni kurulan üniversitelerimiz, kendi bölgelerinde kurumsallaşmasını tamamlamış üniversitelerimizin o bölge için üretemeyecekleri, başaramayacakları işleri başarabilecekler, kazandıramayacakları değerleri o bölgeye kazandırabilecek. Bu doğrultuda rektörler düzeyinde ilki Bingöl Üniversitesi'nde, ikincisi Ordu Üniversitesi'nde "Bölgesel Gelişmede Üniversitelerimizin Rolü" toplantıları gerçekleştirildi. (06.08.2015 - Ordu / 03.06.2015 - Bingöl)

Daha sonra YÖK'te Kalkınma Bakanımız Sayın Cevdet Yılmaz'ın ve bakanlık yetkililerinin da katılımıyla Üniversitelerimizin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması'na yönelik toplantı gerçekleştirildi. YÖK'ün Kalkınma Bakanlığı ile yakın işbirliği dâhilinde yürüttüğü çalışmada gelinen aşamada, YÖK'ün Koordinatörlüğünde bir Komisyon oluşturulması, Eylem Planının hazırlanması, bölgesel gelişmede üniversitelerin rolünü değerlendirmeye ve rekabet ortamını oluşturmaya yönelik parametrelerin belirlenmesi karar altına alındı. (14.01.2016)

YÖK'te İçişleri Bakanı Efkan Ala'nın Katılımıyla Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri Rektörler Toplantısı

Yükseköğretim Kurulu'nda, İçişleri Bakanı Sayın Efkan Ala'nın katılımıyla Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki yirmi dört üniversitenin rektörlerinin katılımıyla Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri Rektörler Toplantısı düzenlendi. Toplantıda, rektörler tarafından bölgeye özgü sorunlar dile getirildi. Akademik ve güvenlik boyutundaki sorunlar bütün yönleriyle ele alındı. (20.01.2016)

YENİ YÖK VE İLKLERİ

Mezun Sorgulama-Diploma Teyit Sistemi

Yükseköğretim Mezun Sorgulama Doğrulama Sistemi e-devlet kapısı üzerinden hizmete açıldı. Böylelikle Yeni YÖK, sahte diplomaların önüne

geçmek ve mezunları iş başvurularında gereksiz işlem ve masraflardan korumak amacıyla bir sistem oluşturdu. (25.11.2015)

YÖK Tarihinde İlk Kez Proje Çağrısına Çıktı
Yükseköğretim Kurulu, tarihinde ilk defa TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı (KAMAG 1007) kapsamında Başkanlığımızın uygulayıcı kurum olarak yer alacağı "Yükseköğretimde Eğitim Programları Yönetim Destek Sisteminin Geliştirilmesi, Yükseköğretim Sistemine İlişkin Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi ve Doktora Derecesine Sahip İnsan Kaynağına Yönelik Yönetim Destek Sistemi" başlıklı 3 adet proje çağrısı sürecini başlattı. (30.07.2015)

Ataması Yapılan Rektörlerin Rektör Adayı Bilgi Formları'nın Kamuoyu İle Paylaşımı
Yeni YÖK yönetimi tarafından, akademik ve idari personel ile öğrencilerin, üniversitelerine rektör olarak atanan yöneticilerinin seçim öncesinde vaat ettikleri hususlardan haberdar olup, bunları takip etmeleri için, YÖK'e gönderilen bu formlar rektörlük müddetince web sayfamızda sürekli olarak kamuoyu ile paylaşılmaya başlandı. Bu uygulama hesap verilebilirlik ilkesine YÖK'ün verdiği önemi gösterdi. (19.01.2016)

Yeni Yurtdışı Diploma Tanıma ve Denklik Yönetmeliği Yayımlandı
20 Şubat 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yeni Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Tanıma ve Denklik Yönetmeliği, her şeyden önce kalite odaklı bir perspektifi, yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından alınan diplomaların denklik değerlendirmelerinin merkezine yerleştirmekte. (20.02.2016)

Yükseköğretim Program Atlası Uygulaması
YÖK Program Atlası ile öğrenciler, hedefledikleri programlara geçen sene yerleşenlerin YGS sonrasındaki ortalama başarılarını görebilecekler. Böylece kendilerine gerçekçi hedefler belirleyecekler. Öğrenciler, üniversite tercihlerinin yönlendirilmesi hususunda sanal ortamda, cep telefonuyla bile erişebilecekleri güvenilir bir bilgi kaynağına, sanal bir rehbere kavuşmuş oldular. YÖK Program Atlası, bir "tercih robotu" değil, ondan daha da ileri bir noktada "sadece YÖK tarafından derlenebilecek/paylaşılabilecek verilerin" yer aldığı seçkin ve güvenilir bir referans kaynağı. (10.03.2016)

MEVZUAT
Yeni YÖK'ün sürekli vurguladığı bir husus, yükseköğretimde görülen aksaklıkların mevzuattan ziyade uygulamalardan kaynaklandığı; doğru uygulamalar ile mevzuat eksikliklerinin giderilebilmesi mümkün olmakla birlikte doğru mevzuat ve yasalar ile de kötü uygulamaların ortaya konabileceği görüşüdür. Bununla birlikte yükseköğretimin ihtiyaçları doğrultusunda paydaşlarımızın da görüşleri alınarak mevzuatımızda yeni düzenlemeler ve değişiklikler yapılarak sorunların çözümlenebilmesine ilişkin uygulamaların hayata geçirilmesi amaçlanır.

Bu bağlamda Doçentlik Sınav Yönetmeliği, Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği, Yurtdışı Diploma Tanıma ve Denklik Yönetmeliği, Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği, Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği, Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği yayınlandı.

Askıya çıkartılarak paydaşlarımızdan ve kamuoyundan görüşler alınan Fikri Mülkiyet Hakları Yönetmeliği de çok yakında yayınlanacak.

Yükseköğretimin ihtiyaçları doğrultusunda çeşitli kanun teklifleri Milli Eğitim Bakanlığı'na sunulmuş olup, bazı yönetmeliklerde değişiklik yapılması yönünde çalışmalar yürütülmeye devam ediyor.

Kurulumuzun internet sitesinde ayrıntılı bilgileri bulabilirsiniz

BASINDA **YÖK**

YÖK'ten 'şeffaf rektör' açılımı

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK), rektörlerin seçim öncesindeki vaatle de içeren 'Rektör Adayı Bilgi Formu kamuoyu ile paylaşılmasına karar verdi. YÖK'ten yapılan açıklamad "Bu uygulamamız hesap verileb ilkesine verdiğimiz önemi göstermektedir" denildi. YÖK kararın ilk uygulamasını da gerçekleştirdi. 14 Ocak 2016' Bilecik Şeyh Edebali, Erciyes ve Selçuk üniversitelerinin 'Rektör Adayı Bilgi Formla

Erdoğan, kadın rektörleri kabul etti

Toplumsal cinsiyet eşitliği ders olacak

Toplantıya katılan kadın rektörler

ANKARA Milliyet

Tacize müsamaha gösterilmeyecek

Yabancı akademisyenden başvuru yağdı

İKİ GÜNDE 5 BİNE ULAŞTI

Türkiye'ye göç eden yabancı akademisyenler için hayata geçirilen Yabancı Akademisyen Bilgi Sistemi'ne iki günde 5 bin başvurı geldi. Suriye, Irak, Mısır'ın yanı sıra Afrika, Ortadoğu ve Balkan ülkelerinden de cv'ler bulunuyor.

YÖK'ten cinsiyet eşitliği tutum belgesi

YÖK Akademi Kadın Çalışmaları ve Sorunları Birimi Başkanı Prof. Dr. Sezer Ş. Kamuoğlu, "Yükseköğretim Kurumları Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi'nin, üniversitelere toplumsal cinsiyet eşitliği, adalet zemininde neler yapabileceğiyle ilgili hazırlandığını söyledi.

"BELGE HER ÜNİVERSİTE İÇİN GEÇERLİ"

YÖK'ten 50 bin öğrenciye müjde

YÖK, KKTC'de okuyan 50 bin Türk öğrenci ve akademisyenin bilgilerini YÖKSİS'e kaydediyor.

Öğrenciler bu sayede THY'den indirim alabilecek; kayıt, SGK ve askerlik işleminde kolaylık sağlayacak. 5'te

YÖK Başkanı Yekta Saraç Ankara temsilcimiz Murat Çelik'e konuştu.

YÖK'te 3'lü yeni dönem

Küçülüyor YÖK Başkanı Saraç, kurumu üçlü bir yapı içinde küçültmeyi hedeflediklerini anlattı: En yukarıda Yüksek Öğretim Planlama ve Yönlendirme Kurulu, onun altında da YÖK ve Yüksek Öğretim Kalite Kurulu. Kurula Başbakan başkanlık edecek. Sayfa 17

Eğitim, diş hekimliği ve eczacılık fakültelerine baraj geliyor

YÖK, KALİTEYİ ARTIRMADA KARARLI

Vakıf Üniversiteleri Birliği'nin düzenlediği eğitim zirvesinde konuşan YÖK Başkanı Yekta Saraç, eğitim fakültelerinin yanı sıra eczacılık ve diş hekimliği fakültelerine de başarı sırası sınırlaması getireceklerini açıkladı. Zirvede, MEB Müsteşarı Yusuf Tekin de öğrencilerin yeteneklerinin belirlenip eğitimlerinin ona göre şekillendirileceğine dikkat çek

YÖK BAŞKANI SARAÇ, YÜKSEKÖĞRETİMDEKİ YENİ YAPILANMAYI VATAN'A ANLATTI

'Yetkilerimizi devrediyoruz'

YÖK kaldırılmadan üçlü bir yapının içinde küçültülecek. Prof. Saraç: "Biz yetkilerimizi devretmeye başladık bile ama düne kadar bizi yetkimiz fazla diye eleştirenler, şimdi de bu yetkileri devrediyoruz diye hedef alıyorlar"

MURAT ÇELİK RÖPORTAJI

Prof. Dr. Yekta Saraç, Murat Çelik'in sorularını yanıtladı.

Dört işlem bilmeyenden mühendis!

Geleceğe uygun

Lisans öğrencilerinin yüzde 72'si farklı ŞEHİRLERDEN

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Program Atlası'ndan derlediği verilerle '2015 ÖSYS ile lisans ve ön lisans programlarına yerleşenlerin yerelleşme dağılımı'nı açıkladı. Öğrencilerin üniversite eğitimi için farklı bölge ve şehirlere gitme oranları tespit edildi. Buna göre lisans programlarına öğrencilerin yüzde 28'i aynı, yüzde 72'si farklı şehirlerden geldi. Lisansta devlet üniversitelerine yerleşenlerin yüzde 78'i farklı şehirlerden, yüzde 22'si aynı şehirden iken; vakıf üniversitelerin sırasıyla yüzde 3

Ön lisans

Üniversite tercih sayısı 30'dan 24'e düşürüldü

Tercih yaptığı halde üniversiteye gitmeyen adayların 'kontenjanları yakması' ve diğer adayların mağduriyet yaşamasının önüne geçmek amacıyla YÖK, tercih sayısını 30'dan 24'e indirdi. Uygulama bu yıl başlıyor

Makas açılınca

30 tercihten 17'sini kullandılar

79'u ilk 10 tercihine giriyor

Program Atlası tercihte yol gösteriyor

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından geliştirilen 'Yükseköğretim Program Atlası' 10 Mart'ta kullanıma açıldı. Öğrencilere seçkin ve güvenilir bir referans kaynağı sunmayı hedefleyen YÖK, böylelikle üniversite adaylarının lisans, ön lisans programları ile ilgili tüm sorularına cevap vermeyi amaçlıyor

Ulaşabileceğiniz bilgiler

✔ Kontenjan, yerleşen, kayıt yaptıran, ek yerleşen, ek kayıt yaptıran sayıları

✔ Yerleşenlerin cinsiyet dağılımı, geldikleri coğrafi bölgeler, iller, öğrenim durumu, mezun oldukları lise alanları, mezuniyet yılları

✔ Yerleşen tıkalı birimleri

✔ Taban puan ve başarı sıraları istatistikleri

✔ Yerleşen son kişinin profili

✔ Yerleşenlerin YGS/LYS netleri, YGS puanları, başarı sıraları

✔ Ülke genelinde tercih edilme istatistikleri

✔ Ortalama kaçıncı tercihlerine yerleşen türleri, tercih eğilimleri (Üniversite türleri, Üniversiteler, İller, tyts/tarlı programlar, meslekler)

✔ Yerleşme koşulları

YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç, 10 Mart'taki tanıtım toplantısında, Atlas'ı öğrencilerin ona bilerek'an ile'ıkte rahatlıkla kullanabileceğini söylüyorsak, neden böyle bir projeye gitmişlerini şöyle anlatmıştı: YÖK Program Atlası bir 'tercih robotu' değil. Ondan daha da ileri noktada, sadece YÖK tarafından derlenebilecek veya paylaşılacak işlemlerle yetkiniz yer aldığı sağlık ve güvenlik bir kaynak.

Atlas'a, 'yokuttan yok, gor'ar' adresinden ulaşıyor. Kullanmak için herhangi bir hesap açmanız gerekmiyor. Siteye girer girmez kullanmaya başlayabiliyorsunuz. Karşınıza üç farklı sıradaki çıkıyor: Lisans Atlası, Ön Lisans Atlası ve YGS-LYS Net Sihirbazı.

Atlas'a göre bazı lisans programları için YGS ve LYS'de yapmanız gereken netler şöyle:

Lisans Atlası son derece ayrıntılı. Ne sıkıntınız olursa olsun, ister üniversite seçerek, isterseniz de lisans programları üzerinden arama yapabiliyorsunuz. Diyelim ki Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ni seçtiniz, karşınıza o konum bünyesinde tüm programlar, hangi puan türleri ile öğrenci kabul ediyorsa bir bir sıralanıyor. Program aramalarında ise o alanda eğitim veren üniversiteler sıralanıyor, sırasıyla da yanınızda yer alıyor.

Sınıf arkadaşının memleketini öğren

Program Atlası'nda programlarda

no sayısı... Atlas'ta sıralanan bütün sonuçlar yıllık bazda sunuluyor. Öyle ki yerleşenlerin cinsiyet dağılımından geldikleri il ve coğrafi bölgelere kadar tüm bilgiler sistemde yer alıyor.

Atlasta bir ünvanı seçtiğinizde Yükseköğretim Geçiş Sınavı ve Lisans Yerleştirme Sınavları'nda (LYS) ortalama kaç net yaptığı, puan ve başarı sıralaması da gösteriliyor. Hatta yanınızda tercih eğilimleri ile ilgili ayrıntılı bilgiye de ulaşmanız mümkün.

Bölümde kaç öğretim üyesi var?

Atlasta 'girdi'ler kadar, 'süreç ve çıktı' girdilerine de yer veriliyor. Tam programdaki toplam öğretim üyesi sayısından, kaç tanesinin profesör olduğuna, mezun istihdamlarından, değişim programları sayesinde giden ve gelen öğrenci sayısına kadar sıralanıyor. Ön Lisans Atlası'nda da benzer bilgiler yer almıyor. Ancak bazı programlarda lisansta olduğu gibi ayrıntılı bilgi sunulmuyor.

YÖK, program atlasının bir tercih robotu olmadığının altını çiziyor. Bunun bir referans kaynak olduğunu belirtiyor. Program atlasında 2015'te lisans ve ön lisans programlarına yerleşenlerin YGS/LYS'deki net ortalamaları da yer alıyor. YÖK ortalama net değerlerinin doğrudan 2015'te lisans-ön lisans programlarına yerleşenlerin YGS/LYS'deki net sayıdan kullanılarak oluşturulan ortalama net değerleri ol-

Onlisans programlarına yerleşenlerin 'yerelleşme dağılımı'nı içeren bilgi notu hazırladık."

LİSANS PROGRAMLARI

ÜNİVERSİTENİN BULUNDUĞU BÖLGE	AYNI BÖLGEDEN YERLEŞEN	FARKLI BÖLGEDEN YERLEŞEN
Marmara	yüzde 68	yüzde 32
Güneydoğu Anadolu	yüzde 67	yüzde 33
Akdeniz	yüzde 51	yüzde 49
Ege	yüzde 45	yüzde 55
İç Anadolu	yüzde 43	yüzde 57
Doğu Anadolu	yüzde 41	yüzde 59
Karadeniz	yüzde 37	yüzde 63
Lisans genel	yüzde 51	yüzde 49

Milliyet
BASINDA GÜVEN

20 Kasım 2015 Cuma 1 TL
KKTC satış fiyatı 2.5 TL

Başkan Saraç 'yeni disiplin yasa taslağı'nı Milliyet'e açıkladı

YÖK'TEN yetki devri

YÖK Atlası'yla adaylara kolaylık

KKTC'DE OKUYAN 50 BİN TÜRK ÖĞRENCİYE MÜJDE

YÖK ve THY'den öğrenci biletleri için işbirliği

YÖK'ten yeni program: ÖĞRETİM ÜYELERİ İHTİSASLAŞACAK

NOTLAR

NOTLAR